

243

C-18

2581

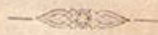

248

Ե-18

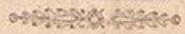
ՕՐԱԿԱՆ ԱՂ ՕԹԻՔ

ԸՍՏ ՊԱՏԿԵՐԻ ԱՆՈՒՐՅ ԵՕԹՆԵԿԱՅ

Հ. ա. սրբեալ

ՄԱՅՈՒՄԱՆՈՅԵՆ ԴԱՐՆԵՆԻՅ արքայ հարց
ի Գ. ՅՈՎԻԱՆՆԻՍԻ: ՀԱՆԻՔԻՆԵԱՆ ՄԻՐՈՒՆԵՆԵՆՆԵՅ

ի հայրապետութեան Ե. Ե. Ներսիսի
արքայապետին կաթողիկոսի
ամենայն հայոց

Եւ ի դատարարութեան արքայ
Երուսաղեմի Ե. ՅՈՎԻԱՆՆՈՒ արքայան
արքեպիսկոպոսի

Հրամանաւ ողջաւեր դատարարի
կատանդնուդոջայ Ե. ՅԱԿՈԲՅԱՅ արքայան
արքեպիսկոպոսի

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Յ. ՄԻԻ ՀԵՆՏԻՍԵԱՆ
= 1852 =

638

262-42

37592-67

51328-4. t.

Ի յու.եթական յիշատակ
Գեորգայ մահաւելի Էսայեան
ի տեր հանգ.ու.ցեշոյ .

սրոյ տրգեամբք Էսու.ն ի շոյս ընծայեչ
երկոթին հարաջատք նսրին բարեղաշատն
մահաւելի: Յակոբ Էւ. մահաւելի Սահկան
ացայք :

Ժամ է պաշտել զտէր :

Սաղմ. ճժբ. 126 :

Պարտ է յամենայն ժամ կալ նոցա
յաղօթս և մի՛ ձոնձրանալ :

Ղաթ. ժԸ. 1 :

ՕՐԱԿԱՆ ԵՂՕԹՅՈՒՆ

Կ Ի Ր Ա Կ Ի Ա Ի Ո Ւ Ր

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Յանուան Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն
Սրբոյ . ամեն :

ՆԱՅԻ մեր որ յերկինս
ես՝ սուրբ եղիցի անուն քո .
եկեսցէ արքայու թիւն քո , ե-
ղիցին կամք քո որպէս յերկինս
և յերկրի , ղհաց մեր հանա-
պազորդ տուր մեզ այսօր , թող
մեզ զպարտիս մեր՝ որպէս և
մեք թողումք մերոց պարտու-

պանաց , և մի տանիր զմեզ 'ի
 փորձութիւն , այլ փրկեա՛ ըզ
 մեզ 'ի չարէ . զի քո է արքա-
 յութիւն և զօրութիւն և
 փառք յաւիտեանս յաւիտե-
 նից . ամէն :

Տէր եթէ զչքթունս իմ բա-
 նաս՝ բերան իմ երգեսցէ զօրհ-
 նութիւնս քո :

Տէր եթէ զչքթունս իմ բա-
 նաս՝ բերան իմ երգեսցէ զօրհ-
 նութիւնս քո :

Օրհնեալ համագոյ և միաս-
 նական անբաժանելի սուրբ եր-
 րօրդութիւնն Հայր և Արդի
 և Հոգի սուրբ . այժմ և միշտ
 և յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

Եւ յար առաւօտու ողորմու
 թեամբ քով, յնձացար և ու
 րախ եղար զամենայն աւուրս
 կենաց մերոց : Աւրախ եղար
 փոխանակ աւուրցն յորս խո
 նարհ արարեր զմեզ և ամացն
 յորս տեսար զչարչարանս : Հա
 յեա՛ տէր 'ի ծառայս քո և 'ի
 գործս ձեռաց քոց և առաջ
 նորդեա՛ որդւոց նոցա եղիցի
 լոյս տեսաւն աստուծոյ 'ի վե
 րայ մեր : Օ, գործս ձեռաց մե
 րոց ուղիղ արա՛ 'ի մեզ տէր և
 զգործս ձեռաց մերոց յաջո
 զեա՛ մեզ :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ա Ռ Հ Ա Յ Ր Ն Ա Ս Տ Ո Ւ Ա Ճ

Ու անճառելիդ ՚ի մարդկանէ, անխմանալիդ ՚ի հրեշտակաց և հիանալիդ յամենայն արարածոց աստուած իմ և տր և լոյս, որ յոչընչէ ստեղծեր զերկինս և զերկիր, և զորս ՚ի նոսա արարածք՝ առատապարգեւ չնորհօք և անբաւ իմաստութեամբդ վայելչապէս զարդարեցեր ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից իւրեանց զանազան բարութք, և ապա զմարդ առեալ ՚ի հողոյ ստեղծեր քո իսկ երկրպագելի արարչագործ սք ձեռօք, և պերճացուցեր յա-

տուկ աստուածական պարգե-
 ւօքդ, փշելով 'ի նա զաղբիւր
 իմաստու թեան զսրբու թեանդ
 զշունչ, որով կենդանացուցեր
 զհողն, և զբանականու թիւնն
 պարգեւեալ նմա զպարգև գե-
 րապոյն որոշեցեր յանբանից
 սեռից, և եդեր զնա տէր ա-
 մենայնի 'ի ձեռաստունկ դրախ-
 տիդ փափկու թեան, որպէս
 թագաւոր հզօր իշխել ծովու
 և ցամաքի, և զորս 'ի նոսա
 վայելել բարիս խոստանալով և
 զանաշխատ կեանս անվախձա-
 նրս, պատուիրեցեր նմա ո՛ր ան-
 հաս իմաստու թիւն զքեզ մի-
 այն ճանաչել աստուած, ըզ
 տեառնդ միայն պահել զպատ-

ուիրանս , և զքոյդ միայն յա
 ռաջքան զամենայն կատարել
 զամենօրհնեալ և զամենաբա
 րի կամս :

Եւ այց հողանիւթն մարդ՝
 վայելչութեան հողոյն առա
 ւել հակեալ՝ զնորայն յղացաւ
 զտենչ , զպատուէրդ սուրբ՝
 զոր ընդ մէջ պտղոյն գիտու
 թեան բարւոյ և շարի խտրոց
 եղեր չմերձե՛նալ ՚ի նա և չհը
 պիլ և ո՛չ ճաշակել , անասու
 եալ՝ ստունդանեաց զանձա
 ւանդդ պատուիրանաւ՝ զնոյն
 ճաշակեալ , ընդ որ և զանկ
 մանն ՚ի փառաց իսկոյն ընկալաւ
 զդառն ճաշակ ՚ի վնաս կենաց ,
 որ դեռ անխորձն էր զկենաց

մնասու . աւանդ անկմանս , եւ
 զուկ անհնազանդութեանս ,
 որ ծնաւ մեզ յեց մարմնոյ , զեր-
 կունս մարմնոյ , և այնուհետեւ
 իրաւամբ ետուր՝ փասն իմ զաշ
 խարհս ինձ ՚ի խաչ՝ այսինքն՝
 ՚ի փուշս և ՚ի տատասկս , ՚ի հե-
 ղեղս , յապականութիւնս , ՚ի
 շարժս և յերեքմունս , ՚ի հըր-
 կիդութիւնս և ՚ի քանդուածս .
 և զի խաչ աշխարհի՝ գործել
 զնա տաժանմամբ , չարչարիլ
 ՚ի նմա երկիւղիւ , փատակիլ
 ՚ի նոյն թշուառութեամբ , և
 կեալ հեծեծանօք քրտամբ եւ
 բեսաց , և ապա զհող էիր և զի
 հող դարձցիս , զանդառնալի
 սլատուհասն՝ նմա և սերնդոյ

նորին վճռահատեցեր :

Ի այց ապա ո՛ մարդասէր
տէր . անսահման քոյովդ գը-
թու թեամբ՝ դարձուցեր զցա-
սու մն քո առ ՚ի մէնջ , դարձա-
րուք գոչելով առ իս՝ որդիք
մարդկան՝ և ես դարձայց առ
ձեզ . օրհնեալ է բարերարու-
թիւն քո մարդասէր . գովեալ
է գթութիւն քո ողորմած . և
արդար են բանք մարդարէ-
իդ , տէր՝ թէ ոչ իսպառ բար-
կանաս մեզ , և ոչ յաւիտեան
պահես ոխս , ոչ ըստ անօրէ-
նութեան մերում հատուցա-
նես . այլ որպէս բարձր են եր-
կինք յերկրէ՝ այնպէս զօրա-
ցուցանես զողորմութիւն քո

ի վերայ մեր :

Եւ արդ՝ ապաւինեալ յան-
տուտ խոստումն քո աստուած
իմ, դառնամ առ հայրդ որ-
դեգորով ըստ առակի անա-
ռակին անկեալ առաջի գթու-
թեան քո հառաչմամբ ձայնի
հեծութեանս զսրտիս յայտնե-
լով զզեղչն ՚ի մեղաց, մինչեւ
հանդիպիլ մարդասէր մեծի ու
զորմու թեան քում, և արժա-
նանալ երանաւէտ կենացդ ան-
վախճանից, զոր սլատրաստ-
եալ ունիս քոյոցդ սիրելեաց :

Յարիցի աստուած եւ. ցրու. Կոստան ամենայն
Թշնամիք նորա. փախիցեն ասեցիք նորա
յերեսաց հորա :

Ի ՄՏԱՆԵԼՆ ՅԵԿԵՂԵՑԻՆ

Չաօթս իմ ակառն տաց առաջի ամե-
նայն ժոցոյրդեան նորա, 'ի գաւ. իմս տան
ակառն եւ. 'ի մեջ քո երու. սացեմ :

ՍԱՂՄՈՍ ԱՊԱՀԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԴԱՐ ես դու տէր, և ու-
ղիղ են դատաստանք քո :

Կարդացի առ քեզ բոլորով
սրտիւ խնով լուր ինձ տէր, զի
զարդարու թիս քո խնդրեցից :

Աղքատ և ցաւած եմ ես, փրու-
կու թիւն քո ան ընկալցի զիս :

Երեւեցո զերեսս քո 'ի ծա-

ուայս , և ուստի ինձ զարդա-
բու թիւնս քո :

Տէր մի սրամտութեամբ քով
յանդիմաներ զիս , և մի բար-
կութեամբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ տր , զի հիւանդ
եմ ես . բժշկեա զանձն իմ , զի
խռովեցան ոսկերք իմ :

Լնձն իմ յոյժ խռովեցաւ և
դու տէր մինչեւ յերբ :

Դարձ տէր և փրկեա զանձն
իմ , կեցո զիս տէր ըստ ողոր-
մութեան քում :

Օ ի ոչ որ է որ ՚ի մահու յիշէ
զքեզ , կամ ՚ի դժոխս խոստու-
փան սունիցի առ քեզ :

Վաստակեցայ ես ՚ի հեծութե
իմում , լուացի զամենայն զի-

չեր զմահիճս իմ, և արտասու
ուօք իմովք զանկողինս իմ
Թացի :

Վտակք ջուրց իջին յաչաց ի-
մոց, զի ոչ պահեցի զօրէնսքս :
Օճանապարհս իմ ուղիղ արա
ինձ ըստ բանի քում, և մի սիւ-
րեացեն ինձ ամենայն մեղք :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԼՍՏՈՒԱԾ բազում ողորմ.
ինայեա յարարածս քո հայր
ամենակալ և ողորմեա : Արե-
գակն արդարութե, ծաղեա
ի հոգիս մեր զոյս ճշմարտու-
թեան և ողորմեա : Տուր մեզ
տեք զխաղաղութիւն, և փրկ-

կեա՛ ՚ի նեղչաց մերոց հոգիդ
 ճշմարտութեան և ողորմեա :

Ի նեղութեան իմում օգնեա
 ինձ տէր, որպէս երբեմն յով
 նանու և ողորմեա : Ի յանցա
 նաց իմոց մաքրեա զիս տէր,
 որպէս երբեմն զմաքսաւորն,
 և ողորմեա : Ի նենգաւոր շրբ
 թանց փրկեա զիս տէր, և յա
 րենէ ապրեցո և ողորմեա :

Վտանգիմ ՚ի բազմութե մեղաց
 իմոց, աստուած խաղաղութե
 օգնեա ինձ : Ալէկոծիմ հող
 մով անօրէնութե իմոյ, թա
 քաւոր խաղաղութեան օգ
 նեա ինձ : Ի խորս մեղաց ծո

վու տարաբերեալ ծփիմ. նաւ
 ւապեա բարի փրկեա զիս :

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԵԱՆՔ ԲՐԻՍՏՈՍ

Եկիք 'ի չարչարանս՝ չարչարաւ
 նաց լուծիչ. բեւեռեցար 'ի
 խաչին, լուծեր զկապանս մե-
 զաց մերոց, քրիստոս յոյս յա-
 րու թեան մերոյ ողորմեա : Ի-
 ջեր 'ի գերեզման աւերեցեր
 զդժոխս, և յարուցեալ յեր-
 րորդ աւուր զաշխարհս լցու-
 ցեր խնդու թեամբ, քրիստոս
 յոյս յարու թեան մերոյ ողոր-
 մեա : Մտեր առ աշակերտսն
 քաջալերել զնոսա, և խոստա-
 ցար լինիլ ընդ մեզ զամենայն
 աւուրս կենաց մերոց, քն յոյս

յարու թեան մերոյ ողորմեա :

Յամիրազու մողորմաստուած ,
 նայեա յիա գթութեամբ և
 խնայեա , զի դու միայն ես
 մարդասէր : Եւ խաչիւդ քո
 կենարարաւ պահեա՝ և յա-
 րութեամբդ քո փրկեա և ապ-
 րեցո , զի դու միայն ես մար-
 դասէր : Եւ ՚ի միւսանգամ ՚ի
 գալստեան քո տէր՝ վերստին
 զիս նորոգեա և ապրեցո , զի
 դու միայն ես մարդասէր :

Ի խորոց սրտից իօսք ընդ աստուծոյ :

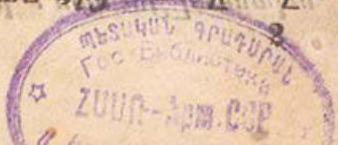
ԲԱՆ 42 :

ԱՐԴ աղաչեմ զքեզ տէր
 Յիսուս Քրիստոս , հայեաց

յիս ողորմու թեամբ , և մի թո-
 ղացուսցես լինել անակից ինձ
 Նեղիարայ . և զմահադեկոյց
 տապանին ազգումն անկեն
 դանաւորն թնդման թշուառն
 թաղման՝ աղաղակ ձայնի հա-
 ռաչման լալեաց քեզ հաշտե-
 ցուցչաց՝ յարգեսցես լսել , մի-
 այն բարեգործ , հոգեսէր , հը-
 ղօր , մարդասէր . և հոգիդ քո
 բարի բնակեսցէ ընդ իս՝ լայս
 առնելով ինձ ՚ի խաւարին : . . .
 Կարտն որ առ իս՝ քեւ տէր
 վանեսցի . զի եթէ յարիցէ ՚ի
 վերայ իմ սրատերաղմել , տես-
 եալ զքաղաքն ունայն ՚ի զօ-
 րաց , և զաղղողականացն զօր-
 ծի ապաձայն , զքեզ տէր ու-

նիստ մշտնջենաւ որ և աննիրհե
 լի պահապան = . . . Եթէ ա
 ռաջին ճաշակմամբ փայտին
 զիս գտցէ, սոսկալի խորհրդ
 դով խաչին ըմբռնեալ իսպառ
 պարտաւ որեացի . եթէ ընդ
 վզէլ ընդդէմ հնազանդու թե
 տեառն հրամանի զանձն իմ
 ուսուցէ, բերումն պարանո
 ցի անսահմանելոյն զնա կոր
 ծանեացէ . եթէ ՚ի մահ սա
 տակման զիս վանեալ վիրաւո
 րեացէ, ստուար տէգ զինու
 միտելոյն ՚ի կող ստեղծչին Ա
 ռամաց զնա հերձեացէ . եթէ
 երկամբք վշտաց դժոխականաց
 զիս պարտիակեացէ, պատանացն
 կտաւ էից ունողին զնա ըմ

32552-67

բըռնեացէ . եթէ յատակս մահու հայել զիս խարդախեացէ , բնակել կենդանւոյն 'ի վէմն մահու զնա մեռուացէ . եթէ խնդացէ ընդ մարդկօրէնս իմ գայթակղութիւն , կրկին կորացի կարկամեալ կամաւ , յորժամ անմահն Աստուած յարուցեալ փառօք ընդ իւր նորոգեաց զքնաւ մահացեալս . . . : Իսկ ինձ ասլաւ ինելոյս 'ի քեզ Տէր Յիսուս , միայն թագաւոր ինքնակալ զօրեղ , արարիչ երկնի և երկրի և ամենայն զարդուն որ 'ի նմա , որ գալստեանդ քո ակնունիմ և ողորմութեան փրկչիդ սպասեալ յուսամ . 'ի յո-

տրս քո անկանիմ, և զգարչա-
 պարիզ հետս համբուրեմ, ըզ
 պարտութիւնս խղատովանիմ
 և զմեղանս հրապարակեմ, կըշ-
 տամբանաց քարամբք կոծիմ
 և հառաչանօք օրտիս տասրա-
 նամ, 'ի խեթ խղճիս խոցոտիմ
 և բոցով շնչոյս ճենձերիմ, ա-
 ղի ցօղով արտասուացս այրիմ
 և երիկամանցս ազդամբք կի-
 ղանիմ, յուսակտուր օղով ցա-
 մայքիմ և դառնաշունչ հոգ-
 մով շիջանիմ, թախանձանաց
 բանիւս երերիմ և կողկողա-
 գին հեծութեամբ դողամ,
 տաժանելի կրիւք տուայտիմ
 և տագնապաւ հոգւոյս տա-
 տանիմ, 'ի կոծ մրրկաց ծփիմ

և 'ի բախմանէ ալեաց սասա-
 նիմ, 'ի լուսթեանէ համբաւոյն
 սարսիմ և յիշատակաւ ահին
 կորնչիմ, կերպարանօք արե-
 նին հալիմ և ստիառնալեօք մե-
 ծիդ մեռանիմ, լուր բազմա-
 դուսթ, քաւիչ, մարդասէր և
 երկայնամիտ, քաղցրութիւն
 անձառ, օր բարի և տիւ տեն-
 չալի: Քանզի կարօղ ես յամե-
 նայնի և առ ելս շնչոյս իմոյ՝
 փրկութեան մեծի. և քեզ
 ընդ հօր հոգւովդ սլել փառք
 աւխտեանս. ամէն:

ԱՂՕԹՒՔ

ԱՌ ՀԱՅՐՆ ԵՐԿՆԱԻՈՐ

Ի ԲԱՆԻՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՌՆԵՑԻՈՅՆ

ՅԱԻՏԵՆԻՑ Աստուած և ա-
րարիչ բոլորից, որ ամենակա-
րօղ զօրու թեամբ քով 'ի սկըզ-
բանէ արարեր զերկինս և զեր-
կիբ, յայսմ աւուր գոյացու-
ցեր զլսս հրամանաւ քով և
որոշեցեր զլոյսն 'ի խաւարէն :

Ահա խաւարեալս ազգի
ազգի անօրէնու թեամբ, ա-
ղաչեմ զքեզ Տէր Աստուած
իմ՝ բարերար և բազումս
զօրմ, ծագեա առ իս զողոր-

մու թեան զլոյս քո և մերժեալ
 յինէն զխաւարային խորհուր-
 դըս չարին , որով անկեալ կոր-
 ծանեցայ յանդուէնդս կորըստ-
 եան և կամ 'ի տարակուսի :
 Ար յամենայնի կարօղ ես և հը-
 ղօր , լոյս անստուեր , աղբիւր
 անսպառ բարեաց , կենդա-
 նու թեան պարգեւատու , ցու-
 լացո՛ յիս զփայլումն սրբարար
 շնորհաց հոգւոյդ քում սրբ-
 բոյ , և մաքրեա զսիրտ իմ և
 զհոգի 'ի մթու թենէ մեղաց
 իմոց և յամենայն աղտեղու-
 թենէ , որով շլացեալ ոչ կա-
 բեմ հայել 'ի լոյս աստուածա-
 յինս պատուիրանաց բոց , և
 դնալ 'ի ճանապարհս արդա-

բուժեան :

Մենահայեաց ակն և ան-
 նիրհելի պահապան նորոյս իս-
 րայելի , որ նստիս ՚ի քերով-
 բէս և հայիս յանդունդս ,
 նայեաց աչօք քաղցրու թեան
 յապիկար ծառայս քո , որ խո-
 բասու զեալ յանդունդս մե-
 ղաց՝ չունիմ կար և զօրու թի-
 ելանել ինքնին , և չիք իմ ձե-
 ոքնտու և օգնական աղատել
 զիս յանհնարին տարակուսա-
 նացս , այլ դու անարգամե-
 ծար տէր , լեր ինձ այցելու
 և պաշտպան , և զերծն՝ զիս
 ՚ի խորոյ աստի չարեացս ամ-
 բաւից աննահանջելի հրամա-
 նաւ քով , զի չիք ինչ որ ար-

գելուլ կարիցէ զամենակարող
 զօրութիւնքո :

Աղաչեմ զքեզ ողորմած ,
 առաքեալ առ իս զհոգի աստու
 ուածութեանքո , որ շրջելով
 ՚ի վերայ ջուրց կենդանադոր
 ծէր զարարածսքո , զի ծնրն
 դարեր արասցէ զամլութիւն
 մտաց իմոց ՚ի հաճոյական բա
 նից մաղթանս յընդունելու
 թիւն կամաց բարձրելոյդ , զի
 ես ինձէն առանց նպաստից
 նորին զոր ինչ արժան է հայ
 ցել՝ ոչ դիտեմ : Օ ի նա որ
 քննէ զամենայն և զխորս Աս
 տուծոյ , դիտէ նա և զպէտք
 մեր և զկարիս առաւել քան
 զոր խնդրեմք և իմանամք , և

զ թացեալ 'ի տկարու թիա մեր՝
 ու սուցանէ մեզ զնոսին հայ-
 ցել հաւատով, և գտանել
 առ 'ի քէն հանդերձ թողու-
 թեամբ մեզայ մերոց :

Այլ ընկենուր զիս յերեսաց
 քոց բարեբանեալ՝ որ ոչ կացի
 յուխտին քում, զոր ուխտե-
 ցի քեզ յաւուրն փրկութե՛ն,
 և ոչ զգուշացայ կալ 'ի ճա-
 նապարհս օրինաց քոց, այլ
 իշխանին մոլորութեան ան-
 սացեալ իրատու զառածե-
 ցայ յերկնագնաց պողոտայէդ
 'ի փշալից մացառս մեզայ և
 մահու, այլ դու ինամակալ՝
 որ ոչ ձանձրանաս 'ի բարերա-
 րելոյ, և ոչ յագիս յողորմա-

Տուժենէ, հոգւով պետու
 թեան քո հաստատեա՛ ղիս 'ի
 պատուիրանս քո անդրդուելի՛
 ուղղել վերստին զգնացս ոտից
 իմոց առ տուխչդ կենաց : Արդ՝
 դու կարող և մարդասէր, որ
 յառաջ քան զլինելութիւն
 երկնի և երկրի պատրաստե-
 ցեր զարքայութիւնդ 'ի ժա-
 ուանդութիւն սրբոց քոց, սրբ-
 բեա՛ և ղիս յամենայն անօրե-
 նութենէ իմմէ, և արժանա-
 ւորեա՛ ընդ նոսին յարքայու-
 թեան քում յերկինս գոհու-
 թեամբ փառաւորել զամենա-
 զօր տէրութիւնդ յաւիտեանս
 յաւիտենից ամէն :

Արդի աստուծոյ կենդան
 ւոյ օրհնեալ յամենայնի, հօրդ
 ահաւորի անքննին ճնունդ,
 որ տկարանայ առ 'իքէն և ոչ
 ինչ. որ 'ի ծագել անասուեր
 նշուլից ողորմութեան քո փա
 ռաց, հալին մեղք, հալածին
 դեւք, ջնջին յանցանք, խղին
 կապանք, խորտակին շղթայք,
 կենդանածնին մահացեալք,
 բժշկին հարուածք, ողջանան
 վերք, բառնին ապականու
 թիւնք, տեղի տան տխրուիք,
 նահանջին հեծու թիւնք, փախ
 նու խաւարն, մեկնի մէգն,
 մերժի մառախուղն, փարա

տի մուայն , ստառի աղջա-
մուղն , վերանայ մութն , դը-
նայ գիշերն , տարագրի տագ-
նայն , չքանան չարիքն , հա-
լածին յուսահատու թիւնքն ,
և թաղաւորէ ձեռն քո ամե-
նակար , քաւիչդ ամենայնի :
Ար ոչ եկիր կորուսանել ըզ-
մարդկան ոգիս , այլ կեցուցա-
նել . թող ինձ զանթիւ չա-
րիսն իմ բազում ողորմու-
թեամբդ , զի դու միայն ես
յերկնի անձառ , և յերկրի ան-
ղլննին , 'ի տարր գոյի , եւ
յեզրս ծագաց աշխարհի , բա-
կիղքն ամենայնի և յամենայնի
ամենայն լումամբ , օրհնեալ 'ի
օարձուհս և քեզ ընդ հօր և

հոգւոյդ սրբոյ փառք յաւիտեանս . ամէն :

Տէր հովուեացէ զիս , և ինձ ինչ ոչ պակասեացի :

Ի վայրի դաւարւոջ անդ բնակեցոյց զիս , և առ ջուրս հանգրստեան սնոյց զիս :

Ի արձոյց զանձն իմ առիս , և առաջնորդեաց ինձ ՚ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ և դնացից ես ՚ի մէջ ստուերաց մահու , ոչ երկեաց ՚ի չարէ , զի դու տէր ընդիս ես :

Ցուպ բո և դաւաղան՝ նորս մտիթարեացեն զիս :

Պատրաստ արարեր առ աշի իմ
զսեղան՝ ակն յանդիման նեղ-
չաց իմոց :

Օճեր իւզով զգլուխ իմ . բա-
ժակ քո որպէս անասպակ ար-
բեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո տէր զհետ
իմ եկեսցէ զամենայն աւուրս
կենաց իմոց . բնակիլ ինձ ՚ի
տան տեանն ընդ երկայն ա-
ւուրս :

Յանուն Հօր և Արդւոյ և
Հոգւոյն Սրբոյ . ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս ես՝
սուրբ եղիցի անուն քո . ե-
կեսցէ արքայութիւն քո . ե-

ղիցին կամք քո որպէս յերկինս
 և յերկրի : զհայ մեր հանա-
 սպազորդ տուր մեզ այսօր , թող
 մեզ զսպարտիս մեր՝ որպէս և
 մեք թողու մերոց պարտա-
 պանաց . և մի տանիր զմեզ 'ի
 փորձութիւն , այլ փրկեա՛ ըզ
 մեզ 'ի չարէ . զի քո է արքա-
 յութիւն և զօրութիւն և
 փառք յաւիտեանս յաւիտե-
 նից . ամէն :

(Օրհնեցից զտէր յամ ժամ ,
 յամ ժամ օրհնութիւն նորա
 'ի բերան իմ :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱԽՈՒՐ

ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ

Հայր մեր որ յերկինս . եր 1 :

Տէր եթէ զքթուես . եր 2 :

Եւ յայր առաւօտու ող . եր 3 :

Բանակ հրեշտակաց տեսան շուրջ 7 ցեր-
կիւցանոցք իւրոցք եւ պահեցնուաւ

ՍԱՂՄՈՍ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ուրախ եցի եւ ոյք ասիին ցիւրի տուն
տեսան երթիցուք մեք :

Երեսի , ում թողութիւն
եղեւ մեղաց և ծածկեցան ա-
մենայն յանցանք նորա :
Երանի առն՝ որում ոչ համա-

թի տէր զմեզս նորա, և ոչ
 գոյ նեւգու թիւն ի բերան
 նորայս սոս ար
 Վոեցի ես և մաշեցան ճամբ
 նայն ոսկերք իմ, ար աղաղա
 կել ինձ առ տէր զօրհանա
 պազ ի տուէ և ի գիշերի:
 Օանրացաւ ձեռն քո ի վե
 րայ իմ, դարձայ ի թշուա
 ռուի, զի հարան յիս փուշք:
 Օմեղս իմ ցուցից բեզ և զա
 նօրէնս թիւնս իմ ոչ ճամկե
 ցից ի քէն: ցլապոս
 Ասացի թէ պատմեցից ինձէն
 զմեզս իմ և դուս թողցես զա
 մենայն ամբարշտու թիւնս մե
 զայ քնս զայ իմաց: և զիս
 Վասն այսորիկ յալօթս կայ

ցեն առ քեզ ամենայն սուրբք
 'ի ժամ ընդունելի :

Մու ես ապաւեն իմ, 'ի նե-
 ղութենէ յայտմանէ որ շուրջ
 եղեն զինեւ :

Յնծութիւն իմ փրկեա՛ զիս
 յայնցանէ ոյք սլաշարեցին զիս :
 Քաղում տանջանք են մեղա-
 ւորաց, բայց ոյք յուսան 'ի
 տէր ողորմութիւն տեսուն
 շուրջ եղիցի զնորօք :

Աւրախ եղերութք և ցնծացէք
 արդարք, սլարծեցարութք ա-
 մենեքեան ոյք ուղիղ էք սրբ-
 տիւք :

Վթութիւնք քո բաղում են
 տէր, և ըստ իրաւանց քոյ
 կեցո՛ զիս :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅՐ բազում ողորմ խոստովանիմ առ քեզ որպէս զանառակ որդին, թող ինձ ընմեղս իմ և ողորմեա՛ : Տէր որ գթացար 'ի կինն քանանացի, գթա՛ և յիս 'ի մեղաւորս և ողորմեա՛ : Տէր որ դարձուցեր զմաքսաւորն 'ի գիտութիւն ճշմարտութեան դարձո՛ և զիս զմոլորեալս և ողորմեա՛ :

Աղաչեմ զքեզ հայր երկնաւոր՝ մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, զի նեղեալ եմ ես վաղվաղակի լուր ինձ տէր : Մոլորեալ անձն իմ ա

նօրէնու թեամբ մի կորուսա.
 ներ զիս տէր ըստ անօրէնու
 թեան իմոյ՝ որ խնդրողդ ես
 մոլորեալ ոչխարին : Օւանբաց
 եալ մեզօք ընկզմի անձն իմ՝
 ընկալ զիս որպէս երբեմն ըզ
 Պետրոս՝ որ ճփիմս պէկոծ
 եալ յանցանօք :

Մարտաւ որն հառաջանօք
 ՚ի տաճարին էստ զբաւուր
 թիւն . նուիրն ձայնիւն եւ ես
 գոչեմ ողորմեա ինձ Վստուած :
 Առաջին աղաղակէր ՚ի խա
 ջին՝ յիշեալ զիս տէր . նուիրն ձայ
 նիւն եւ ես գոչեմ, ողորմեա
 ինձ Վստուած : Նառակ որ
 դին աղերսանօք աղաչէր ըզ

քեզ հայր մեզայ յերկինս և
 առաջիքս, նովին ձայնիւն և
 ես գոչեմ, սղորմեա ինձ Լու
 տուած :

ՄԻԶՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ

ԼՆՈՒԱՐԱՐ յերկինս օրհնա
 բանօղք հօրն երկնաւորի շօրք
 լուսեղինաց, բարեխօս լերուք
 ընդ մեղաւորացս : Քաղցրա
 ձայն երգով գոհաբանօղք որ
 գւղյն միածնի դասք հրեշտա
 կաց, բարեխօս լերուք ընդ մե
 ղաւորացս : Լնլուելի հնչմամբ
 բարեբանօղք հոգւոյն ճշմար
 աի հոյք հոգեղինաց, բարե

խօս լերուք ընդ մեղաւորացս :
 Երեքսրբեան ձայնիւ փառա-
 բանօղք սուրբ Երրորդու թե-
 դունդք սերովքէից , բարեխօս
 լերուք ընդ մեղաւորացս : Պա-
 հասպանք աշխարհի , բանակք
 տեառն շուրջ զերկիւղածովք ,
 բարեկամք ազգի մարդկան՝
 միջնորդք մահու և յարու-
 թեան , Սիբայէլ և Վաբբիէլ
 մեծք , որք կայք միշտ առաջի
 ամենասուրբ Երրորդու թեան ,
 աղաչեմք զձեզ բարեխօս լե-
 րուք առ տէր վասն քաւու-
 թեան մեղաց մերոց :

Ո՞ տրար ջրեշտակս իւր յոգիս, եւ ըն-
դաշտօնեայս իւր ՚ի հուր կիցեշոյ :

Ընկեալ առաջի երկիրսպա-
գանեմ ահեղ տէրու թեանքս
Լստուած իմ, որ նստիս ՚ի բը-
րօբէս և հսկես ամբաւ գը-
թու թեամբդ ՚ի վերայ հա-
մայն արարածոց քոց և իշխես
ամենայնի և նախախնամես զա-
մենայն՝ յառաջ քան զլինելն
նոցա ՚ի ձեռն իմանալի գոյա-
կաց արագահաս պաշտօնէից
քոց սերօբէից, բերօբէից,
հրեշտակասկետաց և հրեշ-
տակաց :

Առաքեալ Գառիս տէր զնոյն
 հոգիդ լուսեղէն, զհրեշտակդ
 ՚ի բարձանց պատգամաբեր
 բարեաց և ողորմու թեց քոց,
 օգնել գեանաբարչ մարմնոյս
 մեղսակրի: Այլ Աստուած,
 Աստուած անքննելի և անի-
 մանալի, որ ցուցար Աբրա-
 համու հօրն հաւատոյ ՚ի կեր-
 պարանս երից հրեշտակաց՝
 զանճառելիս Աբրորդու թեանդ
 յայտնելով զխորհուրդ, ուր
 և ամենահրաշ զօրու թեամբդ
 բացեր զամուլ արդանդն
 Սարրայի:

Այլ ՚ի ձեռն լուսաւոր ըս-
 պասաւ որացդ քոց հրեշտա-
 կաց յայտնես զամենօրհնեալ

դկամսդ, առնեսա զոր կամիս
 բարեացն զբարիս հատուցա
 նելով, և բառնաս զոր ոչն կա
 միս չարեացն զչարիս հատու
 ցանելով. բայց ես չարացեա
 լըս մեղօք՝ անկանիս՝ առաջի
 բարեբարու թէ քո Նստուած
 իմ գթած, աղաչեմ, աղերսեմ
 թախծեալ անձամբ բեկեալ
 սրտիւ զփոխանակն չհատու
 ցանել ինձ չարիս՝ այլ գթալ
 յիս ՚ի բաղնամեղս և նորո
 գել կրկին, հաստատել վե
 ըբստին, կենաց ործել որպէս
 զառաջինն, որպէս երբեմն ՚ի
 ձեռն իմանալի գոյակաց ՚ի
 զանազան գէպս սո՛ւս սո՛ւս
 խօսելիք և առարկելիք առ ընս

րեալսդ քո զամենաբարի կամ
 սրդ հրաշացուցանելով յաշ-
 խարհիս : Արդ՝ նորօք զքոյդ
 և ես խնդրեմ գթու թեանդ
 շնորհ, որպէս հրեշտակաւ ար-
 դելեր զսուրն Աբրահամու
 չմխել ՚ի սիրելի յորդին իւր ՚ի
 Սահակ՝ արդել պաղատիմ և
 զսուրն նենգաւորին չմխել
 ՚ի սիրելին իմ ՚ի հողին : Հը-
 րեշտակօք ցուցար նահապե-
 տին Յակոբայ ՚ի դրուխ սան-
 դըխոց, ցոյց և ինձ ՚ի բարձ-
 րու թենէդ զերեսս քո զի դիւ-
 րասցի բարձրացուցիչն խաչ
 քո յիս : Հրեշտակաւ առաջ
 նորդէիր խորայելեան բանա-
 կին յայնկոյս յանապատին ա-

աաջնորդեալ և զիս 'ի վտան-
դաւոր կենցաղոյս մինչեւ 'ի
Սիօնդ վերին :

Հրեշտակաւ ցուցեր Տօ-
բիա զլեարդն և զսիրտ ձկան
դեղ դիւահալածման և զլե-
ղին դեղ խաւարեալ աչաց . և
զիմս մաքրեալ աղերսեմ տէր
զսիրտ 'ի դիւական խորհրդոց
և զաչս լուսաւորեալ մտացս
տեսանել զքեզ , հնազանդել
քեզ և դիմել առ քեզ : Հը-
րեշտակաւ մերձեցուցեր ըզ
կայծակիր զունելին 'ի բերան
Եսայեայ 'ի սրբել զնա . . .
սրբեալ և զիմս ո՛ մաքրու թի ,
աստուածային հրովդ քով ըզ
հոգիս զմիտս և զմարմինս : Հը-

րեշտակաւ զովացուցեր զերիս
 մանկունս 'ի բորբոքեալ հնա
 ցին 'ի Վաբիլոն . զովացո՞ւ և
 զիս , փրկու թի , 'ի կիզանողա
 կան հնոցի ցանկու թեանց յու
 րոց հիւժիմ 'ի թերահաւա
 տու թի և մաշիմ 'ի մահ : Հը
 րեշտակաւ բացեր զբերան ան
 բանին որ խօսեցաւ 'ի բարբառ
 մարդկային զկամակորու թե
 նէն Վաաղու , բաց և զիմ
 զաչս : հողւոյ չհետեւիլ կա
 մակոր մարմնոյս ներհակ ընդ
 դէմ պատու իրանացի : Հը
 տակաւ կալար զլարսիցն Վմ
 բակու մայ կերակրուին իւրով
 և տարար ընդ օդս 'ի Վաբի
 լոն և կերակրեցեր զՎանիէլ

'ի գուրբն առիւծուց . արժա-
 նաւորեա և զիս խնամօղ, կե-
 նաց հացիդ՝ 'ի գբոյ մեզաց
 զիս ազատելով և զցանկական
 կիրս որք իբրեւ զգաղանս զի-
 նեւ պաշարեալ՝ իսպառ հա-
 լածեա՛ : Հրեշտակաւ ետուր
 զաւետիս սրբոյ կուսին Սա-
 ըիամու զարժանանալն նորին
 սրբոյ յղացման 'ի Հոգւոյդ
 Ըստուծոյ . հրաշագործեա՛ և
 յիս անքննելի խորհուրդ, լե-
 նել արժանի և բնակարան
 փրկարար խորհրդոյ սրբու-
 թեան քո : Հրեշտակաւ հաս-
 տատեցեր 'ի միտս Զովսէփու
 զյղու թիւնն սրբոյ կուսին 'ի
 Հոգւոյդ Ըստուծոյ գով . հաս-

տատեան և զիս անճառելիդ
 Վատուած, զօրութեամբ քով
 մնալ անասլծաք յամենայն աս-
 տուածասահմանդ քո գերա-
 հրաշ տնօրէնութիւնսդ : Աբ-
 րեշտակաւ ծագեցեր զփառսդ
 երկնային ՚ի գիշերի ճնընդ-
 եան աստուածորդւոյդ ՚ի մէջ
 հովուացն ՚ի դաշտին Վեթ
 ղեհէմի . ծագեան և յիս տեն-
 չալիդ հաւայնից զճածկեալն
 ՚ի մտաց, զանտեան յաչաց և
 զանլուրն յահանջաց՝ զփառս
 սուրբ արքայութեանդ : Աբ-
 րեշտակաւ՝ աւանդեցեր մարդ-
 կան զսրբաղան երդն զփառք
 ՚ի բարձունս օրհնել զքեզ որ
 ես օրհնեալ յաւիտեան . հաւ

Ճեպջիր ընդունել և զիմս զայս
 դուզնաքեայ բարեմաղթու-
 թիւն օրհնութեան որ առ
 փառսդ վերին . և սուր խա-
 ղաղութիւն մեզօք խռովեալ
 բանաւոր երկրիս : Հրեշտա-
 կաւ աղդեցեր աստուածահօրն
 Յովսէփու առնուլ զՅիսուս
 մարքն իւրով և փախչիլ Ա-
 գիպտոս յերեսաց մանկակո-
 տորն Հերովդէսի . աղդ արա
 և ինձ նախատես , փախչիլ ՚ի
 կոտորածէ հոգեւոյան թշնա-
 մեոյս մինչեւ ընկճեցի այցե-
 լութք քով ցասումն և բար-
 կութիւն նորա : Հրեշտակաւ
 զօրացուցեր զմարդեղեալն
 Յիսուս ՚ի մասնութեան գի-

շէրի 'ի տաղնապի անդ . դո
 րացն և զիս ամենազօր ան
 'ի տաղնապի կենցաղոյս նեղ
 ճանապարհիդ . մինչեւ հանցե
 'ի կեանագ : Հրե շտապաւ նախ
 քարոզէցեր կանացն իւղաբե
 րից զյարուցեալն քո զՅն քն
 միայն միջնորդն փրկուեաց ի
 մարդկանս . զարժն և զիս ան
 'ի խառար մթու թեանց մե
 զաց գիշերոյ , և վառեանս
 սրտի խնում զեռանդս . ջեր
 միկս կանխել յեկեղեցի քո սր
 քնդ արշաղոյսն , նախ քան զկամ
 մարմնոյ 'իւղովք և խնկովք
 ջերմեռանդու թիւ և աղօթիւք
 ելանել հագուով 'ի գերեզման
 յարուցելոյն և կատարել քո

կամս նորին, զի և զիս 'ի յա-
րու թեանն վերջնում յարուս-
ցէ 'ի փառս սուրբ արքայու
թեանդ:

Ի խորոց սրտից խօսք քնք աստուծոյ:

ԲԱՆ ՁԱ:

ԻՆՏ աստուածածնին մաղ-
թանայ՝ ահա և զվերնոցն ան-
մահ հրեշտակացն լուսակեր-
պից զաղերս հայցուածոց, որ
փան իմ գոչեն առանց լուերոյ
հանապազորդեան արգահա-
սու թեամբ մաքուր բերանոց
ընկալ բարեգու թ, որք են
բարիք բարեգործեալք 'ի բա-
րեբարեդ՝ անկիրթք չարեաց,

հաստեալք յամենիշխան հրա-
մանաց էիդ , զօրութիւնք հը-
ղօրք ակնարկութեան բարձ-
րելոյդ , սուրբք , մաքուրք ,
անարատք , օրհնեալք , վայել-
չականք , յաղթողք և անպար-
տելք , և ըստ ընթացից տե-
սութեան մտաց արագունք :

Արք և պողակորոյս անկոյ
թղենւոյն եռամեանն դատար-
կութեամբ , որ զքնաւ յաւի-
տեանս պարունակէ ժամա-
նակն՝ զանցեալն ընդ ներկայիս
և ընդ ապառնւոյն , յամայր
յամբութեամբն յերկարածը-
գելոյ , յայգի աշխարհիս ար-
մատացելոյ , սին սաղարթիւն
պաճուճելոյ՝ զրկեալ ՚ի պլտ-

զոց, որ է ճշգրիտ պատկեր
 թշուառ մարդկու թեանս,
 սորա բարեխօսք, հանդեր
 ձիչք, այլ և խնամակալք. որ
 դեգերին հանապազ առ մեզ
 ընդ մերում կրիցս կարեկցե-
 լով, բարեմասնու թեանն մեր
 սպասեն. և յաւիտենականն
 կենդանու թեամբ փրկու թեն
 մեր աղօթեն՝ զայս բան ասե-
 լով, զգործս ձեռաց քոց մի
 անտես առներ: Քանզի ար-
 դարեւ մեր են այս աղաչանք
 ՚ի բարերարէդ Աստուծոյ վասն
 մեր կարգեալ առ նոսա. զի
 նորա բանիւ են ստեղծեալ,
 և մեք ձեռօք ներգործեալ:
 Արք և գալոց են ընդ միած.

նիդ վկայք սոսկալի դատաս-
 տանին հատուցման , ճշմար-
 տաբան դատասխազք յանցա-
 ւորութեան երկրայնոցս , յա-
 հաւորին ատենի յայտնիչք ի-
 բաւամբք զմատակարարութիւն
 որ առ մեզ , որ և անտանօր
 կարեկցեն ազդեալ հառաչ-
 մամբ զմշտանուէրն նուազ-
 ձայնի , ողորմեա՛ դու ստեղ-
 ծեր , մի կորուսաներ :

Արդ ընդ գոհաբանութե-
 ձայնիցն խնդրուածոց անմա-
 հականացն վեհից՝ և ՚ի մեր
 հեծութիւնս հոտոտեցիս ,
 բնաւից արարիչ , որ յազթեա
 գթութեամբդ քո վերնոցն և
 ստորնայնոցս , քանզի քո է բա-

րերարելիք առ մեզ և առ նո-
 սին : Արդ վասն բարեզար-
 դութեան անաստականացն ,
 հրաշատեսիլ հրակերպիցն ,
 անշաղխ մաքրոցն , անմեղի-
 ցն , բոցանիւթիցն , հոգե-
 ղինացն և անվանելեացն , ա-
 մենաճեցուն առաւելութիւն
 բարձրն ընտրականութիւն գե-
 րամիայլ յաճախ գիտութեամբ
 անցուրտ ջերմութեամբ ջե-
 ուղցանողք ինքնաբուն տա-
 պոյն աստուածսիրութեւն ըստ
 ինքեանց զմերս սառնասեր սրբ-
 ասիցս անբորբոք շիջումն , այ-
 րիլ անաղօտ ի մեծաստորհունորդ
 սրբում սեղանիս՝ որ ի խո-
 լանիս , առանց նիրհելոյ և

դանդաղանաց սպասել հրա-
մանաց երանականաց կեցու-
ցիչ կամաց ամենաստեղծիդ,
քրովբէօրէն առաքինու թի-
Ղստուած միացեալք անբա-
ժանելի: Ալք երկնաւոր պե-
տու թիւնք են մեծք, և զին-
ուորու թիւնք անբիծք, ահա-
ւորք, երկնաւորիդ Աստուծոյ
ազատագնեայ պաշտօնեայք,
'ի յամպոյդ լուսոյ ցողք նշու-
ղից:

Արովք և ինձ մեղաւորիս
հողեղինի մարդասիրեսցես ու-
ղորմել, Յիսուս, աղաչանօք
իմոյն հրեշտակի, դարձուցա-
նելով զիս, տէր, 'ի բարիդ
քո հետս լուսոյ. զի զաւանդ-

հողւոյս իմ պաշտօնանու թէ,
 զոր հաւատացեր նմին տես-
 չութեան, զընկալեալն 'ի քէն
 'ի կենցաղ աստեացս՝ ուրա-
 խութեամբ սրտիւ յիս բերկ-
 րեալ, անմեղադրելի առ 'ի
 քէն օրհնեալ՝ խնդալից դի-
 մաց զուարճութեամբ քեզ,
 արքայ բարձրութեան փառաց
 անհասից, 'ի խրախճանս կեն-
 դանախումբս բերկրեցելոցն
 պարուց մատուցեալ ընծայե-
 ցուցէ, գովեալ ողորմած
 Լէ քեզ անքնին ընդ հօր ան-
 հասի՝ թուակցութեամբ հող-
 ւոյդ անձառի վայելէ փառք
 պատիւ և երկրպագութի, յաւի-
 տեանս յաւիտենից, ամէն :

Ա Վ Օ Թ Ք

ԱՌՒ ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԻ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ի Ք Ա Ն Ի Յ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՌՆԵՑԻՈՅՆ

ԻՆՍՏԻՏՈՒՄ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱԼՆԵՐ
 ապաւինի ամենայն տարակու
 սելոց, տէր իմ և Նստուած
 իմ, արարիչ էից յանէից, և
 նախախնամող բոլորից, ու
 յայսմ աւուր հրամանաւ քով
 բաժանեցեր զբազմու թիւն
 ջուրց, զբազմունս ամբարձեր
 ՚ի վեր ՚ի յամպս տեղալ ՚ի վե
 րաց երկրի, ՚ի բնակել զաղբա
 րըս և խաղացուցանել զգե
 տըս, և զաղտաղտինս թողեր

յերկիր ստորին անսահման ի-
 մաստու թեամբ, և արկեր ան-
 ջըրպետ 'ի մէջ նոցա լոյս և
 հոսանուտ զհաստատու թիւնն
 օգոյ, զի փոխադարձ տուրե-
 առու թեամբ ջուրց մշանջե-
 նապէս հաղորդիլ կարացեն
 ընդ միմեանս վերինքն և ստու-
 բինք յօգուտ համօրէն տիե-
 շերաց և 'ի պէտս ազգի մարդ-
 կան՝ զոր հանդերձեալ էիր
 արարչագործել 'ի վայելու մե-
 երանաւ էտ փառաց աստու ա-
 ծու թեանքո:

Արդ՝ ես որ կամ իբրեւ
 զջուբ ստորին ապակեղեալ 'ի
 ճահիճս զանազան մեղաց քար-
 ջու թեամբ, և ապականեալ

բազմօրինակ անօրէնութիւնս ,
 առ քեզ պաղատիմ արարիչ
 իմ և յոյս . բարեգուծ կամօքդ
 վերառեալ զմիտս իմ 'ի ստու
 րէ՛ մաքրագործեա՛ սրպէս ըզ
 ջուրսն ամպոց յամենայն ազ
 տեղութեանց քոյովդ սրբու
 թեամբ , և զդառնութիւն
 նեխութեան իմոյ 'ի բաց արա
 յինէն քոյովդ քաղցրութիւն ,
 լինել հաճոյ աստուածութե
 քո կամաց՝ 'ի գովեստ փա
 ռաց ամբաւ շնորհաց քոց :

Ահ հայիր 'ի բազմութիւն
 անօրէնութեան իմոյ , որ ա
 նարժան եմ գծոյ , և մի գար
 շիր յինէն վասն զազրութեան
 յանցանաց իմոյ յորում կամ

շաղախեալ . այլ մատիւր առիտ
անձառելի դժու թեամբդ , և
ողորմեա՛ ինձ ըստ քաղում ու
ղորմութեան քում , զի քաղցր
ես առ ամենեւին որք կարդան
առ քեզ , և ապաւինին 'ի քո
մարդասիրութիւնդ :

Դու ահա՛ զանձրեւ գրե
թու թեան կամայ քոյ՝ և զա
ռատազեղ ողորմութեան քո
զցող՝ անձրեւեա՛ 'ի սիրտ իմ ,
որ 'ի սաստիկ ցանկութեան
չարեաց և 'ի տապոյ անօրե
նութեան երաշտացեալ՝ չունի
ինչ բերս պտղոյ բարութեան
և ուղեալ պարարտացո՛ շք
նորհօք մարդասիրութեան քո՛
բերել զարգիւնս անեղձանե

լիս ՚ի պաշար մշտնջենաւ որ և
անեղրական կենաց :

Վնւր ինձ բարերար , բաւ
եւն անյիշաչար և արա՛ զծա
ւայս քո արժանի վերին թե
ւանացդ ընդ սիրելի անուան
քո սրբոյ : Ալ ընդ կամարարս
հաճոյից աստուածու թեանդ
քո որ յերկինս և որ յերկրի ,
զի ընդ նոսին փառաւորեցից
անընելի օրհնարանու թեամբ
զհայր և զորդի և զսուրբ հո
գիդ . այժմ և միշտ և յաւի
տեանս յաւիտենից . ամէն :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Հրեշտակի խաղաղու թե

յանձն արա զանձինս մեր տէր
 զօրու թեանց , որ եկեալ պա-
 հեացե զմեզ անխառնիս ՚ի տուե-
 և ՚ի գիշերի , յարթնու թեան
 և ՚ի հանգստեան մերում , զի
 դու ես արարիչ լուսոյ և հաս-
 տիչ գիշերի : Այ՛լ այժմ՝ աղա-
 ջեմք զքեզ տէր Աստուած
 մեր , զհանգիստ գիշերիս շը-
 նորհեա՛ խաղաղութեամբ ան-
 ցուցանել , և հասանիլ ՚ի պաշ-
 տոն առաւօտու յերկրպագու-
 թիւն և ՚ի փառաբանութիւն
 ամենասուրբ Արրորդու թեզ
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս ,
 ամէն :

« Բարերար տէր , հրեշտակի
 » բարւոյ յանձն արասցես զիս ,

րազըրուք աւանդել զհոգի
 իմ, և անխռով անցուցա
 նել ընդ չարութիւն այսոցն՝
 որ են ՚ի ներքոյ երկնից, և
 ողորմեաք արարածոց և
 ինձ բազմամեղիս ։

Հայր մեր որ յերկինս . եր 1 ։
 Օրհնեցից զտէր յիմ ժամ,
 յիմ ժամ օրհնութիւն նորա
 ՚ի բերան իմ ։

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ԱՒՈՒՐ

ՄԱՐԳԱՐԷՒՅ

Հայր մեր որ յերկինս . էր 1 :

Տէր եթէ զշրթունս . էր 2 :

Լցաք առաւօտու ող . էր 3 :

Կարգային առ տեր , եւ նա շտեր նոցա ,
եւ ՚ի սրուն ամոսյ իօտեր ընդ նոսա :

ՍԱՂՄՈՍ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Մտից ՚ի տուն քո դասարագօր , տայ
քեզ ջուխա իմ , ջոր խոսացան քեզ
շրթունք իմ , ջոր բերան իմ իօտցաւ .
՚ի նեցուծեան :

Տէր մի սրտմատ թեամբ քով
յանդ իմաներ զիս և մի բար

կու թեանք քով խրատեր զիս :
 Օ ի նեայք քո հարան յիս , և
 յիս հաստատեցաւ ձեռն քո :
 Աջ գոյ բժշկու թիւն մարմնոյ
 իմոյ , յերեսաց մեղաց իմոյ :
 Աջորէնու թիւնք իմ բարձրա
 ցան բան զգլուխ իմ . որպէս
 բեռն ծանր՝ ծանրացան ՚ի վե
 րայ իմ :

Նեխեցան և փտեցան վէրք
 իմ յերեսաց անզգամու թեան
 իմոյ :

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ
 մինչեւ յոյժ , զօրհանապաղ
 տրտում գնայի , զի անձն իմ
 լի եղեւ չարչարանօք , և ոչ
 գոյ բժշկու թի մարմնոյ իմոյ :
 Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ

մինչեւ յոյժ, մոնչէի առ հե-
ծութեան սրտի իմոյ :

Տէր առաջի քո է ամենայն
ցանկութիւն իմ և հեծութի
իմ 'ի քէն ոչ ծածկեցաւ :

Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս և ե-
թող զիս զօրութի իմ, լոյս աչաց
իմոց և այս ոչ եղեւ ընդիս :
Բարի է ինձ, զի խոնարհ ա-
րարեր զիս, որպէս ուսայց
զարդարութիւնս քո :

Ընձինք մեր համբերեցեն
տեսուն, զի օգնական և պաշտ-
պան մեր է :

Ի նա ուրախ եղիցին սիրտք
մեր, և յանուն սուրբ նորա
յուսասցուք :

ՕՂՋԾԱՆ խմոյ զարտասուևս
 արկանեմ առաջի քո քրիստոս,
 Թող ինձ զմեղս իմ որպէս եր-
 բեմն զպոռնկին, որ միայնդ
 ես բազմագու թ: Անկանիմ ա-
 ռաջի քո քրիստոս, որ հովիւդ
 ես բանաւոր հօտի, խնդրեա՛
 և զիս զմոլորեալս, որ միայնդ
 ես բազմագու թ: Օձմեղս իմ
 ցուցից բեղ քրիստոս՝ որ բը-
 ժիշկդ ես հոգւոց և տէր կե-
 նաց, բժշկեա և զիմ զհիւան-
 դու թիս, որ միայնդ ես բազ-
 մագու թ:

Դարձո՛ զցասումն քո ՚ի

մէնջ յաղաղակել հողեղի
 նացս, բաղմագուծ տէր խը-
 նայեան և մի կորուսաներ :
 Կանգնեան զանկեալս ՚ի գլոր-
 մանէ զվիրաւորեալս ՚ի թըշ-
 նամւոյն, որ բժիշկդ ես հի-
 ւանդաց՝ բժշկեան զիմ զհի-
 վանդուիս : Ի յանցանաց իմոց
 թաղծեալ անձն իմ գոչեմ որ-
 պէս զմաքսաւորն, աստուած
 բաւեան զիս զմեղաւորս :

Մեղայ տէր բաղումողորմ
 աստուած, մեղայ ողորմեա :
 Մեղայ տէր և անկանիմ առա-
 ջի քո, մեղայ ողորմեա : Մե-
 ղայ տէր խոստովանիմ զյան-
 ցանս իմ, մեղայ ողորմեա :

ՄԱԼԹԱՆՕՔ ՄՐԲՈՑ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

Կարգային առ տէր , եւ նա շտէր նոցա ,
եւ ՚ի սխան ամոռոց իօուէր ցնոյ նոսա :

ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ գերագոյն և
մեծ ՚ի ճնուներս կանանց , որ
զանօրէնուի աստուածորդւոյն
՚ի յարգանդի ծանեար հոգ-
ւովն , աղաչեա զաստուած վա-
սըն մանկանց եկեղեցւոյ :

Փութացիր մեզ յօգնուի
առ ՚ի վերուստ սուրբ յով-
հաննէս , առաքեալ և մարգա-
րէ և կարապետ և մկրտիչ
որդւոյն աստուծոյ , առ քրիս-
տոս բարեխօսեա վասն ան-
ձանց մերոց :

Յաղթող գտաւ յօրհնա-

բանսն երանելին դաւիթ , որ
 զօրացաւ 'ի վերայ այլազգւոյն
 և հաւատով սպարտեաց զա-
 նօրէնն զգողիաթ , զմարգա-
 րէն արասցուք բարեխօս առ
 տէր վասն անձանց մերոց :

Ար զճառագայթս անձային
 ցուցեր այսօր մարգարէիցն ,
 որոյ ցանկային տեսանել զան-
 տեսզ 'ի սերովքէից , լոյսդ ան-
 ճառելի ողորմեա :

Ար առաքեցեր զյովնան՝
 քարոզել մեծի քաղաքին նին-
 ուէի յայտնելով զառատ քո
 զմարդասիրութիւնդ , ընկալ
 և զիմս ապաշխարութիւն :

Ի խորոց սրտից խօսք քնդ. աստուծոյ :

ԲԱՆ ԿԻ :

Եւ արդ առ ամենայն բան
յամենայնի ուղիղ ես, աստ
ուած, իրաւամբք դատես, ար
դարու թեամբ կշռես, ճշմար
տու թեամբ չափես, օրհնու թք
հետեիս, բարւոք ընթանաս,
ստուգու թիւն սիրես, յստա
կու թիւն կամիս, լուսաւորու
թիւն համբուրես, փորձիւ
յանդ իմանես, երկայնամտու թք
քննես. ոչ ունիս նենգու թիւն
և ոչ գոռոզու թիւն այլ ամե
նեին հեզու թիւն, հանդար
տու թիւն և ողորմու թիւն : . . .
Ասացեր անօրինիս՝ թէ մի ա
նօրինիր, և ես ՚ի նոյն չարիս

սնդեցայ . մեղաւորիս՝ թէ մի՛
 ամբառնար եղջիւր ՚ի բար-
 ձունս , և ես զընդդէմնս քեզ
 սործեցի , և ոչ զգացի երբէք
 զառածեալս , թէ ՚ի ձեռինքո
 են եղջիւրք արքայու թէ հը
 պարտից ամբարձելոց , խոնար-
 հեցուցանել և բարձրացուցա-
 նել , ըստ Ամբակումայ , ՚Կաւ-
 թի և Օպարիայ : . . . Օորդ-
 նրն անմահ ասացեր բանիւ Ա-
 սայեայ , և զհուրն անշէջ և ըզ
 կշտամբու թիւնն անվախճան և
 զտեղին յաւխտենից , և զօրի-
 նակ նմին սոսկալի , և ես ոչ ի-
 մացայ ըստ սաղմոսողին և ոչ մը-
 սառեցի , այլ ՚ի մուայլ մտա-
 ւորական կուրու թեան գնա-

ցի : Յուզեր մարգարէիւն ,
 թէ զօրհնութիւն ստասցի որ
 զօրէնս գնէ , և ես համառօ-
 տել զնոյն փութացայ : Արձան
 հողևոր վիմի գրեալ մատամբ
 քո՝ տէր Յիսուս Քրիստոս ,
 զՄաւիթ իւրովքն բանիւք
 կանգնեցեր , ասելովն ինքեան
 ընտրութեամբն առ սոյն , թէ
 պահեցի զօրէնս քո յամենայն
 ժամ , յաւիտեան . անդրա-
 դարձութեամբ բանին միջնոր-
 դեալ զկրկին հաստատութին ,
 թէ և յաւիտեանս յաւիտե-
 նից . ընդ որս և զսորին նմա-
 նիս պարծանաց առ իմս խրա-
 խոյս , և ոչ զկծեցայ . ճեպե-
 ցայ ՚ի տունս Քահազու , և ոչ

Մտուծոյ . ՚ի յերկուս հետս
 երկմտու թեան՝ կրկին կաղացի
 կասեալ ՚ի բարեաց , ըստ եր-
 գիծանելոյն Հեղիու : Անիմ
 զՄովսէս իւրովքն օրինակօք՝
 եկեալ ՚ի մեռելոց , և զտառս
 մարգարեիցն՝ գրեալ ՚ի հողի ,
 և զմատեանս առաքելոցն ընդ-
 մտացս մասն յեռեալ , և զտե-
 ըրդ հասարակաց կտակաւն ա-
 լետեաց յարուցեալ ՚ի թաղ-
 մանէ անթիւ ննջեցելովք : . . .

Մ. Մ. ազդեան վերստին առ-
 սոյն կերպարան լքեալ կրկին ու-
 ղորմու ՚ի բարի , ահաւոր , մար-
 գասէր , ինամակալ , կենդանի ,
 սք , լուսաւոր և անխախճան
 թագաւոր , զօրու թ պանծալի

խաչիդ խորհրդոյ, 'ի կարծրա-
 ցեալս մեղօք անբեր անդաս-
 տան երիկամանցս յիմարուե՛-
 և անպտուղ սրտիս լքու[թե՛-
 ղի առեալ նպաստ օժանդա-
 կու[թեան 'ի գ[թու[թե՛նէ կա-
 մաց ամենակալիդ, որոտացէ
 բղխեսցէ հոգիս, ընծայեալ
 աչաց վշտագնեցելոյս վտակս
 արտասուաց արբուցանողաց
 ինձ 'ի վրկուի և 'ի մաքրուի,
 և քեզ 'ի հաճուի ընդունելուե՛-
 ամենասպարդև տէրդ բոլորից,
 փառաւորեալդ յաւ խոե՛նից ա-
 մէն :

ԱՂՕԹ՝Ք

ԱՌ՝ ՈՐԴՒՆ ԱՍՏՈՒԱՏ՝

Ի ԲԱՆԻՅ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՌՆԵՑԻՈՅՆ

ԱՐԱՐՉԱԳՈՐԾ Աստուած և
ամենախնամ, որ յայսմ աւուր
զթուլթեամբ կամաց քոյ ժո
ղովեցեր զջուրս որ ՚ի վերայ
երկրի՝ ՚ի խորս ծովու, և զա
տուցեր զցամաքն ՚ի ջուրց, և
զարդարեցեր զայն զանաղան
բանջարօք և ծաղկադեղ վայել
չուլթեամբ, և աղբի աղբի
պտղաբեր ծառովք: Իսկ արդ՝
երկիրս անձնաւոր՝ փոխանակ

բարեբոյս սերմանց առաքինա-
 գործ արգասեաց՝ բուսուցի
 փուշս մեղաց խոցոտիչս հոգ-
 ւոյ իմոյ, և փոխանակ բերոցն
 քաղցրութեան՝ պտուղս անօ-
 րէնութեան դառինս և մա-
 հաբերս ինձ գոյացուցի :

Մ. Մ. դու անոխակալ տէր՝
 հայեացքաղցրութեամբ առ իս
 յարարածս քո, և մի անտես
 առներ զգործս ձեռաց քոց .
 խլեա յինէն զփուշս չարեաց
 և զարգասիս անօրէնութեան
 զոր ես ինձէն պտղաբերեցի .
 և սերմանեա վերստին ՚ի միտս
 և ՚ի կամս իմ զբարին, և զօգ-
 ասկարն հոգւոյ իմոյ, յօժա-
 րիլ և ընտրել զայն, և առնել

կամակար սիրով :

Անօրէնու թիւնք իմ բարձ-
րացան քան զգլուխ իմ, և
տղմաշաղախ ջուրք մեղաց
ճածկեցին զանձն իմ, և ահա
առ քեզ՝ առ բարեգու թ տէրդ
իմ պաղատիմ, երևեցո զիս իբ-
րև երկիր ցամաք, և նորոգեա
զսիրտ իմ բերել պտուղս բա-
րիս զկանուխն և զանագան
լստ հաճոյից քոց մարդասէր :

Արկիրս բանաւոր՝ զոր զար-
դարեցեր բնաբոյս առաքինու-
թեամբ, ցամաքեցայ ՚ի հրա-
տապ հրապուրանաց իշխանին
օդոյս այսորիկ որպէս դալարի
՚ի սաստիկ տօթոյ, և թօթա-
փեցան ճաղիկք հոգւոյս, գօ-

սացան ստոր առ արինու թեան,
 և խամրացան բողբոջք բար-
 եաց : Այլ ահա կորացեալ ան-
 ձամբ առ քեզ աղաղակեմ
 պարզ և իշդ կենաց, ցօլեա յիս
 ղցօղ խնամոց մարդասիրու թե-
 քս, զի չորացաւ որպէս խե-
 ցի զօրու թիւն իմ, և որպէս
 խոտ տանեաց ցամաքեցայ . և
 նորոգեա զիս նորոգու թեամբ
 շնորհաց քոց ըստ առաջնումն
 պայծառու թեան : Աբարեր զիս
 այգի վայելուչ ցանկով օրինաց
 պատասպարեալ՝ առ ՚ի բերել
 պտուղս ողկոյղս քաղցրու թե-
 ՚ի հաճոյս անկազոր ծողիդ իմոյ
 Աստուծոյ : Իսկ ես ապստամբ
 կամօք արհամարհեալ զօրէնս

քո , խոսպանացայ չարաչար գը-
նացիւք , և ստղաբերեցի խա-
ղող դառնու թեան բազմօրի-
նակ անօրէնու թեան : Այլ արդ-
մարդասէր , խնայեա յիս գ թու-
թեամբ , և դարման տար այգ-
ւոյս այսմիկ զոր տնկեաց աջ
քո , ամբացո զիս վերստին օ-
րինօքդ կենաց , և ՚ի բաց արա
յինէն զբաղձանս չարեաց որք
ստեղնին ՚ի կամս իմ : Արպէս
զի վաստակեալ յարդիւնս ա-
ռաքինու թեան՝ արժանի եղէց
ընդունիլ զօրհնուի ՚ի քէն և
վայելել յանձառ բարիագ ընդ
սբս քո յերկինս , և դոհու թք
փառաւորել զամենագոր տե-
րու թիւն քո . յաւխտեանս

յաւիտենից . ամէն :

Կատարու մն օրինաց և մար-
գարէից դու ես Քրիստոս
Կտուած մեր , որ լցեր զա-
մենայն հայրական տնօրէնու-
թիւնս քո , լից և զմեզ հոգ-
ւովրդ քով սրբով :

Հայր մեր որ յերկինս . եր . 1 .
Օրհնեցից զտէր յամենայն
ժամ յամենայն ժամ օրհնու-
թիւն նորա 'ի բերան իմ :

ՉՈՐԵՔ ՀԱԲԹԻ ԱՒՈՒՐ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Հայր մեր որ յերկինս . էր 1 :

Տեր եթէ զչրթուես . էր 2 :

Եւ զայր առաւօտու ող . էր 3 :

Ուրախ չեր բերկրեալդ . տեր ընդ քեզ .
օրհնեալ ես դու . ՚ի կանայս եւ օրհնեալ
է դատ. ց որոյնցնի ք :

ՍԱԼՄՈՍ ԱՊԱԼԻՍԱՐՈՒԹԵԱՆ

Մոյց առաջի սեցանոյ աստուծոյ առ
աստուած , որ ուրախ առնէ ջմանիւ թիւ
իմ :

ՈՒՐՄԵԱ ինձ ան ըստ մեծի
ողորմութեան քում ըստ բա-

զում գթու թէ քում քաւեա
զանօրէնու թիւնս իմ :

Առաւել լուս զիս յանօրէ-
նու թէնէ իմմէ, և ՚ի մեղաց ի-
մոց սուրբ արա զիս :

Օ, անօրէնու թիւնս իմ ես ին-
ձէն գիտեմ, և մեղք իմ ա-
ռաջի իմ են յամենայն ժամ :
Քեզ միայն մեղաց տէր և շար
առաջի քո արարի :

Արպէս արդար եղիցիս ՚ի բա-
նըս քո և յաղթող ՚ի դատել
դաս :

Անօրէնու թեամբ յղացաւ,
և ՚ի մեղս ճնաւ զիս մայր իմ :
Իսկ տէր զճշմարտու թիւն սի-
րեցեր զանյայտս և զճաճկեա-
լըս իմաստու թեամբ քով

յայտնեցեր ինձ :

Տողեա յիս մշտկաւ և սուրբ
եղէց, լուա և քան զձիւն ըս-
պիտակ եղէց :

Լսելի արա ինձ զցնծու թիւն
և զուրախու թիւն և ցնծաս-
ցեն ոսկերք իմ տառապեալք :
Ի արձո զերեսս քո ՚ի մեղաց
իմոց, և զամենայն անօրէնու-
թիւնս իմ քաւեա յինէն :

Միտ սուրբ հաստատեա յիս
աստուած, և հոգի ուղիղ
նորոգեա ՚ի փորի իմում :

Մի ընկենուր զիս տէր յերե-
աց քոց, և զհոգի քո սուրբ մի
հաներ յինէն :

Տուր ինձ ցնծու թիւն փրո-
հու թեան քո, և հոգւով պե-

տու թեանքո հաստատեա զիս :
 Ուստ անօրինիս զճանապարհս
 քո , և ամբարիշտս առ քեզ
 դարձայց :

Փրկեա զիս յարե՛նէ աստ
 ուած աստուած վրկու թեան
 իմոյ , ցնծասցէ լեզու իմ յար
 դարու թեան քում :

Տէր եթէ զշրթունս իմ բա
 նաս՝ բերան իմ երգեսցէ
 զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր սլատարա
 գլս մատուցանէաք , բայց
 դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ հա
 ճեցար :

Պատարադ աստուծոյ հոգի
 խոնարհ , զսիրտ սուրբ և ըզ
 հոգի խոնարհ աստուած ոչ

արհամարհէ :

Բարի արա՛ տէր կամօք քովք սիօնի , և շինեսցին պարիսպք երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս արդարութեան , յորժամ ուխտից պատարագս հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակըս :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՍ աստուած աստուծոց ողորմեա : Անօրէնութի ՚ի մեղս երկնեաց զիս մայր իմ , աղաչեմ փրկիչ՝ ողորմեա : Ախրաւորեալ մեղօք անկանիմ առ

քեզ փրկիչ, մի անտես առներ,
ողորմեա :

Համբառնամ առ քեզ տէր
զաչս իմ, հայեաց յիս գթու-
թեամբդ քո և ողորմեա : Վու-
ես յոյս և ապաւէն իմ, զեր-
ծո զիս յորողայթէ մեղաց և
ողորմեա : Վարեցուցիչ իմ և
փրկիչ իմ՝ ասրեցո զիս յորո-
ղայթէ մեղաց և ողորմեա :

Մեկանիմ առաջի քո, և
խնդրեմ զթողութիւն յանցա-
նաց իմոց, մի անտես առներ
հայր չաղաչանս իմ : Մղաղա-
կեմ որպէս զմաքսաւորն, և
հեղում զարտասուս իմ առա-
ջի քո որպէս սպունիկն, մի ան-

տես առներ հայր զաղաչանս
 իմ: Յաներեւոյթ թշնամւոյն
 պարտեցայ, և ՚ի գաղտնի նե-
 տից բանսարկուին վիրաւորե-
 ցայ, մի անտես առներ հայր
 զաղաչանս իմ:

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆՆ

Եւ (Յս) էջ ընդ նոսա (ընդ
 ծնողս) . . . և էր նոցա հնա-
 զանդ:

Ձի կայ իմ եւ. քո կին դու, չեւ. ե հոսեալ
 ժամանակ իմ:

ՍՆՐԻԱՄ կոյս անարատ զա-
 նապական փեայդ աղաչեա, զի

հաշտեսցի ընդ այրի եղեալ
հողիս, և միաւորեսցի դար-
ձեալ սիրով ընդ հեռացեալս
ի նմանէ :

Վասնորոյ աղաչեա մայր
աստուծոյ մարիամ զմիածին քո
ղորդին, զի շնորհեսցէ ըստ ա-
ւազակին, ժառանգել վերբու-
տին մեզ զդրախտին վայելչու-
թիւն :

Օրառ կենաց՝ որ զանմա-
հու թեան պտուղն ՚ի քէն ե-
տուր նախնւոյ մօրն եււայի ՚ի
մահաբեր երկանց ազատելով,
բարեխօսեա առ տէր վասն մե-
րոյ փրկու թեան :

Աի դագարիբ վասն մեր
բարեխօսել օրհնեալդ ՚ի կա-

Նայս :

Անկանխիմք առ աջի քո սուրբ
 աստուածածին և աղաչեմք զա-
 նարատ զկոյսդ . բարեխօսեա
 վասն անձանց մերոց և աղա-
 չեա զմիածին որդիդ փրկել ըզ
 մեզ 'ի փորձու թենէ և յամե-
 նայն վտանգից մերոց :

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ աստուծոյ :

ԲԱՆ 2 :

Եւ արդ 'ի վերայ այսբան-
 եաց յուսահատութեանց և
 ահարկու սրտաբեկութեանց,
 սրտիւցանողական սաստիու-
 թեանց աստուածային բար-
 կութեանց, տազնապետ չոզ-

և ոյլ թախծու թեան 'ի սպառ ,
 աղաչեմ զքեզ սուրբ Աստուա-
 ծածին : Հրեշտակ 'ի մարդ-
 կանէ , մարմնատեսիլ քերովքէ ,
 երկնաւոր արքայուհի , անխա-
 ուրն իբրեւ զօդ , մաքուր որ-
 պէս լոյս , անշաղախ ըստ նմա-
 նու թեան պատկերի արուսե-
 կին բարձրութեան , գերա-
 զանց քան զբնակութիւն ան-
 կոխելին սրբութեանց , երա-
 նաւոր խոստմանն տեղի , Ա-
 դեմ շնչական , ծառ կենացն
 անմահից , բոցեղէն սրովն պա-
 րունակեալ , 'ի բարձրեալն հօ-
 րէ զօրացեալ և հովանոցեալ ,
 հանգստեամբ հոգւոյն հան-
 գերձեալ և մաքրագործեալ ,

քնակու թեամբ որդւոյն յար-
 դարեալ և տաղաւարեալ, միա-
 ծինն հօր և քեզ անդրանիկ,
 որդի քո ծննդեամբ և տէր ա-
 րարչու թեամբ, ընդ անաղա-
 մաբրու թեանդ և անբիծ բա-
 րի, ընդ անարատ սրբու թեա-
 նրդ և խնամակալ բարեխօս :
 Ենկալ զմաղթանս այսր աղեր-
 սանաց քում դաւանողիս, և
 մատո ընծայեա ընդ ամին խառ-
 նեալ զբանն իմ նախնի մեծիդ
 ներբողի ՚ի քոյդ պաղատանս .
 հիւսեա միացո զմեզուցելոյս
 դառն հեծու թիւն ընդ քումդ
 երջանիկ և խնկաւ որեալ հայդ
 ու ածոց, տունկդ կենաց պրտ-
 զոյն օրհնու թեանս, զի ՚ի քէն

միշտ օգնեալ և բարեգործեալ,
 և ՚ի մաքրական քո ճնելու թիղ
 ապաւինեալ և լուսաւորեալ,
 կեցից Քրիստոսի որդւոյ քո և
 տեառն ։

Օժանդակեա թեւոցդ
 աղօթիւք , խոստովանեալ
 մայրդ կենդանեաց , և ելիցն
 իմ յերկրէս հովտէ , առանց
 ըկանաց հետեւել ՚ի կեանս օ-
 թեւանացդ պատրաստութե ,
 զի թե թեւասցի կատարածն
 իմ ինձ ծանրացելոյս անօրե-
 նու թեամբ ։ Արասցես տօն
 ինձ բերկրութեան զօրն իմ
 տառնապի , ողջացուցիչ եր-
 կանցն Ալայի . բարեխօսեա
 խնդրեա աղաչեա , զի ըստ ան-

Ճառելի մաքրութեանդ և ա-
հա զբանիդ հաւատամ զքն-
դուներուի: Արտասուօք օգ-
նեա վտանդեցելոյս, գովեալդ
ի կանայս. ծունր խոնարհե-
ցո առ իմ հաշտութիւն, ծը-
նողդ Աստուծոյ. ընդ իմում
Թշուառիս հողա, խորան
բարձրելոյն. ձեռն տուր ան-
կելոյս, տաճար երկնային. փա-
ռաւորեա զորդիդ քո ՚ի քեզ
աստուածօրէն ինձ հրաշագոր-
ծել քաւութիւն և ողորմու-
թիւն, աղախին Աստուծոյ և
մայր. բարձրացի պատիւ քո
ինեւ և ցուցցի փրկութիւն
իմ քեւ:

Եթէ զիս գտցես՝ տիրաւ

մայր, թէ ինձ ողորմեացիս՝
 սրբուհի, թէ զկորուսեալս
 շահեացիս՝ անարատ, թէ ըզ
 հարթուցեալս յանձանձեցես
 երջանիկ, թէ զամաչեցեալս
 յառաջ մատուցես՝ բարեշը
 նորհ, թէ յուսահատելոյս
 ինձ միջնորդեցես՝ միշտ սուրբ
 կոյս, թէ զմերժեալս ընտանե
 ցուցես՝ մեծարեալդ Նստու
 ծոյ, թէ յիս ցուցցես զգթա
 ծու թիւն՝ լուծիչդ անիծից, թէ
 զճփեալս հաստատեցես՝ հան
 գիստ, թէ ՚ի խռովութեանցս
 յուզմանց փոխեցես զիս՝ խա
 զաղարար, թէ վրիպելոյս ինձ
 հնարաւորեցես՝ գովեալ, թէ
 վասն իմ մտցես ՚ի հանդէս

մահու նահանջիչ, թէ զդատ-
 նու թիւնս իմ անու շեացես՝
 քաղցրու թիւն, թէ զբաժան-
 մանն իմ խորոց քակտե սցես՝
 հաշտու թիւն, թէ զանմաք-
 րու թիւնս իմ բարձցես՝ եղծ-
 ման ընդ ստնիչ, թէ զմասնեալս
 մահու փրկեացես՝ կենդանի
 լոյս, թէ զլալեացս ձայն հատ-
 ցես՝ բերկրու թիւն, թէ ըզ-
 խորտակեալս կազդուրեացես՝
 դեղ կենաց, թէ ՚ի կործան-
 եալս յիս ակնարկեացես՝ հոգե-
 լից, թէ ողորմու թեամբ ինձ
 սպտահեացես՝ կտակ նու իր-
 եալ : Օրհնեալդ միայն ՚ի շք-
 թունս անբիծս լեզուաց եր-
 ջանկաց, ահա կաթիլ մի կա-

Թին քու մդ կուսու թեան յան-
 ձրն իմ անձրեւ եալ՝ կենաց ինձ
 զօրէ, մայրդ բարձրելոյ տեա-
 ուրն Յիսուսի արարչին երկնի
 և բնաւ ին երկրի, զոր անձա-
 ռապէս ճնար բովանդակ մարմ-
 նովն և համայն աստուածու-
 թեամբն, որ փառաւորեալն
 է ընդ հօր և հոգւոյն սրբոյ
 էու թեամբ և անքննու թեամբ
 մերոյին բնու թեամբս միացե-
 լով, ամենայն և յամենայնում,
 մի Արքորդու թենէն, նմա
 փառք յաւեանեանից յաւիտեա-
 նոս, ամէն :

ԱՂՕԹԻ Բ ԱՌԻ ՈՐԴԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ի Բ Ա Ն Ի Ց

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՌՆԵՑԻՈՅՆ

ՀԱՍՏԻՉ ամենազօր լուսաւորացն երկնից, և ճարտարապետ ամենիմաստ տանս աշխարհի, որ յայսմ աւուր կարգեցեր զլուսաւորսն ՚ի հաստատութեան երկնից՝ զարեգակն և զուսին և զաստեղացն պարս՝ ՚ի նշանս և ՚ի ժամանակս և յաւուրս և ՚ի տարիս :

Արդ աղաչեմ զքեզ լսառած կենարար՝ հաճոյական պարգեւօք հոգեծիր շնորհաց

քոց շարժեա զմիտս և զկամս
 իմ սիրել զքեզ յամենայն սրբ-
 տէ , և ուղղեա զընթացս ան-
 ձին իմոյ անհերքելի զօրութի
 քով՝ գնալ անխոտոր ՚ի ճանա-
 սպարհս հրամանաց քոց : Ասալ-
 եալ կամ անզերծ շղթայիւք
 յանցանաց իմոյ , ազատեա
 զիս ամենակար : Անկեալ դան-
 դա չեմ ՚ի հաղքս կորստեան
 գաղտնի որսողին , հան զիս
 բարեգութ : ՚Ի բանտ անելա-
 նելի խաւարին գործոց կաշ-
 կանդեալ տանջիմ , ծագեա ա-
 ուիս զլոյս շնորհիդ , և զերծ
 զիս խնամակալ՝ յազատութիւն
 կենաց անվախճանից :
 ՚Դու ես յոյս իմ և ապաւի-

նու թիւն և դու իմ փրկութի .
քեզ ակնկալեալ սպասէ ամե-
նամեզ անձն իմ : Քեզ փափա-
գի հոգի իմ մարդասէր , որ-
պէս փափագի եղջերու յաղ-
բերս ջուրց :

Օարաւի եմ ողորմութե-
քում՝ արբո զիս , տանջեալ ՚ի
սովէ՝ յեղջերաց խողիցն կե-
րակրիմ՝ զհացդ երկնաւ որ ջամ-
բեա ինձ : Սրուր դառնութե-
մեզաց և մահու արբեալ տագ-
նապիմ չարաչար , զբամակդ
կենաց մատուռակեա ինձ :
Սերկացեալ դողամ յանագու-
րոյն աւազակաց իշխանին մա-
հու , զդեստուք ինամոց քոց
ծածկեա զիս : Սիրաւ որեցեալ

Եմ 'ի թիւնաւոր նեւից անե-
րեւոյթ թշնամւոյն , բժշկեա
զհարուածս իմ : Եւ արա զիս
զապախտաւոր ծառայս , որ
կարդամ առ քեզ արժանաւոր
Երկնային հարսնարանին և ան-
մահական սեղանոյն՝ ընդ այնու
սիկ որք սիրեցին զքեզ 'ի բո-
լոր սրտէ , և պահեցին զպատ-
ուիրանս քո , զի ընդ նոսին
փառաւորեցից զամենագութ
մարդասիրութիւն քո յաւի-
տեանս յաւիտենից :

Մնկալ տէր զաղաչանս մեր
բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ
Ստուածածնին անարատ ծը-

նողի միածնի որդւոյ քո, և ա-
 ղաչանօք ամենայն սրբոյ և
 աւուրս շնորհիւ: Առ ըստ մեզ
 տէր և ողորմեաներեալ քաւեա
 և թող զմեզս մեր: Արժանա-
 ւորեալ գոհութեամբ փառա-
 ւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ
 սրբոյ հոգւոյդ, ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս, եր 1:
 Օրհնեցից զտէր յամենայն
 ժամ, յամենայն ժամ օրհնու-
 թիւն նորա ՚ի բերան իմ:

Հ Ի Ն Գ Ը Ա Բ Թ Ի Ա Ի Ո Ի Ր

Ա Ռ Ա Բ Ե Լ Ո Յ

Հայր մեր որ յերկինս . էր 1 :
Տէր եթէ զշրթունս . էր 2 :
Լ յաբ առաւօտու որ . էր 3 :

Աչք տեսնն ՚ի վերայ արդարոց եւ ա-
կանջք նորա ՚ի վերայ ացօրից նոցա :

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս Ա Պ Ա Շ Խ Ա Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Մտցեն ացօրի իմ առաջի քո տեր , իո-
նարկեացի ունկն քո ՚ի ինդրուածս իմ :

Տէր լուր աղօթից իմոց , աղա-
ղակ իմ առ քեզ եկեացէ , և մի

դարձուցաներ զերեսս քո յին-
նէն :

Յաւուր ներդու թեան իմոյ խո-
նարհեցո առ իս զունկն քո , յու-
րում աւուր կարդամ առ քեզ
վաղվաղակի լուր ինձ :

Սպառեցան որպէս ծուխ աւ-
ուրք իմ և ոսկերք իմ որպէս
խոխ չորացան :

Հարայ ես որպէս խոտ և ցա-
մաքեցաւ սիրտ իմ , մոռացայ
սւտել զհայ իմ 'ի ձայնէ հե-
ծու թեան իմոյ :

Կրեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին
իմ . նմանեցայ ես հաւալա-
սան յանապատի :

Եղէ ես որպէս բու յաւերա-
կի , տքնեցայ և եղէ ես որպէս

Ճնճղուկ միայն ՚ի տանիս :
 Օ մոխիր որպէս զհաց կերի , և
 զքմայելին իմ արտասուօք խառ-
 նեցի :

Յերեօաց բարկու թեան սրբա-
 մտու թեանքո , զի դու բարձ-
 րացուցեր և խոնարհեցուցել
 զիս :

Մուրք իմ որպէս հովանի ան-
 ցին , և ես որպէս խոտ ցա-
 մաքեցայ :

Գու տէր յաւիտեան կաս , և
 յիշատակ քո ազգէ մինչեւ
 յազգ :

Գու յարուցեալ գրասցիս ՚ի
 վերայ սիօնի , ժամանակ գը-
 թալոյ նորա հասեալ է ժամ :
 Սպասեցին աչք իմ վրկու թե

քում տէր և բանից արդարու
թեան քո :

Արա ընդ ծառայի քում տէր
ըստ ողորմու թեան քում, զար-
դարու թիւնս քո ուսո ինձ :

Օ՛առայ քո եմ ես իմաստուն
արա զիս, և ծանեայց զկայու-
թիւնս քո :

Նայեա առիս և ողորմեա ինձ
ըստ իրաւունս սիրողաց ան-
ուն քո :

Օ՛ճանապարհս իմ ուղիղ արա
ինձ ըստ բանի քում, և մի տի-
րեացեն ինձ ամենայն մեղք :

Չայնի իմում լուր տէր՝ ըստ ո-
ղորմու թեան քում և յիրաւ-
ունս քո կեցո զիս :

Կթու թիւնք քո բազում են

տէր , ըստ իրաւանց քոյ կեցո
ղիս :

ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՈՂՈՐՄԵԱ ինձ քրիստոս ու
զորմու թեամբդ քո մեծաւ , զի
կարօտ եմ ես շնորհի քո և ու
զորմու թեանդ , ողորմեա և
լուր ինձ բազմամեղիս : | ուր
տէր ձայնի ողբալուոյս և ցաւ
ւագին սրտատաննացս , որ աւ
մօթով կամ առաջի քո՝ իմ չաւ
րաչար վարուքս , ողորմեա և
լուր ինձ բազմամեղիս : Մեկալ
տէր զտղաչանս իմ , և զհառաւ
չանս սրտի իմոյ , որ ազաղաւ

կեմ որպէս կինն քանանացի, ու
 զորմեա և լուր ինձ բազմամե-
 ղիս :

Քրիստոս աստուած յոյս
 ասպաշխարողաց՝ շնորհեա ըղ
 թողութիւն բազում յանցա-
 նաց իմոց : Առ քեզ բազմա-
 գութ ասպաւ ինեալ կարգամ,
 մի մերժեր զիս յողորմութե-
 նէ քումմէ : Արպէս զաւաղակն
 աղաղակեմ առ քեզ, յիշեա
 և զիս տէր ՚ի քում յարքայու-
 թեանդ :

Տէր, որ ՚ի մէջ լեբինն աղ-
 բերացուցեր զջուրն ՚ի վիմէն :
 Տէր, ՚ի սրտէ իմմէ հան ինձ

արտասուս ասլաշխարութէ :
 Օ ի կէցից և ասլաշխարութէ
 ասլրեցայց ՚ի հանդերձեալ
 քոց դատաստանայ :

ՄԱԼԹԱՆԻ ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԱԼՍ

Եթէ ումեք թոցուցուք զմեզս՝ թոցեալ
 շիցի նոցա . եթէ ջուրուք ունիցիք՝ կաշ-
 եալ շիցի : Չի ես ընդ ձեզ եմ ջամեկայն
 աւուրս մինչեւ ի կատարած աշխարհի :

ԼՂԵԱՐՀԱԿԻՐ բանին բազ-
 կայ եդեալ հիմունք սրբոյն
 սիովնի . լերինք անշարժք հո-
 վիտք ծաղկածինք , հարազատք
 վէմք հաւատոյ պետրոս և անդ-
 րէաս բարեխօս լերուք առ տէր
 վասն անձանց մերոց :

Ի բարեբուն հողւոյն վը-
տակք և որոտմունք տիեզե-
րաց, ցոլմունք հրեղէնք աս-
տեղք լուսափայլք, յիսուսի
Թագաւորին վակաս լանջաց
սուրբ յովհաննէս և յակո-
բոս. բարեխօս լերուք առ
տէր վասն անձանց մերոց :

Հայրատունկ այգւոյն հը-
րեղէն սրբիսպք և բարձր աշ-
տարակք, ոսկեղէն բաժակք և
ժիր մատուռակք. հայաստան-
եայց հայր հողեւոր բարդու-
ղիմէոս և Թադէոս. բարեխօս
լերուք առ տէր վասն անձանց
մերոց :

Քրիստոսական հօտին ան-
մահ արօտք և ջուրք հանգըս-

տեան . հսկող հովիւք խաւա
րահալած՝ բանաւոր փարախ
սուրբդ թովմաս և փիլիպպոս
բարեխօս լերուք առ տէր վա
սըն անձանց մերոց :

Ի մաքրագործ հողւոյն ա
նօթք ընտրեալ և ձիւնափայլ .
թագաւորք երկրի իշխանք աշ
խարհի . անպակաս գանձուց
բաշխող յակօք ալփեան ,
յուդա յակօքեան . բարե
խօս լերուք առ տէր վասն ան
ձանց մերոց :

Արեքսրբեան մի տէրութե
խորհուրդ կամաց և հազարա
պետք , փողոց հնչմունք բար
բառք աւետեաց . ընդ ամե
նայն երկիր սուրբդ շմաւօն

և մատաթիա . բարեխօս լերուք
 առ տէր վասն անձանց մերոց :
 Յանին կենաց կանուխ քա-
 րող և աւետարանիչ , երգ փր-
 կութեան հնչումն ահաւոր ,
 ազգի մարդկան սլարձանք սքո-
 մատթէոս . բարեխօս լեր
 առ տէր վասն անձանց մերոց :
 Անձառելի դրախտին աստէն
 տեսող և երրորդ երկնից , նը-
 կատող բարձանց խորոց բա-
 նալի . երեքտասան սուրբ ա-
 ռաքեալ պօղոս հայր համատա-
 րած . բարեխօս լեր առ
 տէր վասն անձանց մերոց :

Ի խորոց սրտից խօսք ընտ. աստուծոյ :

ԲԱՆ ԶԲ:

ՏԷ՛Ր Աստուած բարերար ,
բազմասպարդէւ թագաւոր ,
կենաց պատսպարան , լուսոյ
կերպարան , լայնատարր հան-
գըստարան . որ յաղագս մե-
ղուցելոյս եկեալ մարմնացար ,
գործեցեր զանպատումսն և
հանդերձեցեր զհրաշալիսն ,
մինչեւ կատարեցեր զառեց-
եալն ընդ ամենալիբ աստուա-
ծու թեանդ :

Արդ վասն առաքելոցն սրբ-
բոց յերկնաստեղծ քո ձեռա-
ցրդ ձեռնադրելոց և հոգւո-
վորդ սրբով օծելոց , զսրոց ըլ

Գովեստն արժանաւորութեան
 ըստ իմում կարի՛ առ ՚ի փառս
 քո , տէր ամենայնի , յայլում
 քանի պաշտեցի , և ինձ ողոր
 մեցիս յիշատակաւ սիրոյ նո
 ցին ընտրուէ : Շաւիղ ինձ ե
 լից նորօք հանդերձեցեսս յե
 լանութիւնն փափաքելի . ձայն
 քարի հովուութեան նոցին ՚ի
 յողջոյն ինձ կենաց քաղցր լու
 իցի : Մասն կալայց ՚ի յանեղ
 ծութիւն փրկութեան տօնեց
 եալ յուսոյն՝ ընդ առաջնոր
 դացն կենաց , սկզբնաչնորհիցն
 պատուոյս , փառաւորեալն դա
 սուց , գետոցն բանականաց ,
 աւետարանչացն բարձանց , իշ
 խանացն պանծալեաց , լուսա

պայծառ թագիւ պճնելոցն ,
 ՚ի զարդ անկապուտ զօրու-
 թեան շնորհին պայծառացե-
 լոց , իւղոյն զուարթութեան
 տիրական լուսոյն կատարելոց :

Բնդ աշակերտաց մեծիդ
 հրամանի բարձրեալդ աստու-
 ծոյ Քրիստոսի՝ և մարտիրոսա-
 ցն ընտրելոց նահատակու-
 թեամբ , որք մահացու և վրչ-
 տաչարչարն մարմնով , վտան-
 գաւոր և ամենակիրն անդա-
 մօք , երկրաւորական և հողա-
 ղանդուածն բնութեամբ մար-
 տուցեալ ընդ տարր գոյից ա-
 մենայն նիւթից՝ պսակեցան
 բարձրացան և կենդանացան
 հոգեպէս . արիաբար ելեալք

'ի յերկրէ , ըստ մարգարէին ,
 վկայք ճշմարիտք ամենափորձն
 մահու , իմանալեացն անտեսի-
 ցն և ծածկելոց աներկբայ
 բարեացն յուսով տեսելոցն
 աստէն նկատիչք , աշակերտք
 առաքելոցն և չարչարակիցք
 նոցին . որ հաւասարեալ գոր-
 ծովք ընդ նոսին , կատարեալ
 լրմամբ անպակասելեալ պա-
 րեն 'ի խրախճանս անկէտն
 երանու թեան . որոց հաճոյա-
 կան և ընդունական մաղթա-
 նօք , արիւնքնձայ վաստակա-
 նուէր քրտնակնդրուկ աղեր-
 սիցն յարգմամբ՝ ընկալ ղիս նո-
 րոգ ըստ նոցին մասին անեղծ
 փրկու թեամբ 'ի քեզ արձանա-

ցեալ:

Տնդ խաղացեալսն հուրք
 և սուսերք արեամբ ներկելո
 ցրն և ձգնաւորացն սքց հար
 ցրն միանձանց և քեզ հետե
 ւելոցն, որդի աստուծոյ, ան
 պարտելի քաջութեամբ և ան
 պատիր զգաստութեամբ, ընդ
 դժնեայ գոռոզի մարմնոյս բըռ
 նութեան արիապէս մարտու
 ցեալ, սովիմբ վանեցին զանմար
 մինն Տելիար, և մշտամարտ
 հանդիսիւ յասպարիսի կենցա
 ղոյս առանց զզուանաց ծանրա
 բեռնութեան ՚ի լայնածաւալ
 ծփանաց աշխարհիս ճովու տա
 պանակաւ մարմնոյս թանձրու
 թեան զթեթեւութիւն հող

ւոյն թռուցեալ՝ ՚ի նաւահան-
 գիստն կենաց հասին . և իբր
 սիրողք վերնում վիճակին ա-
 ռանց յետնոյն մտածու թեան ,
 զթագն յաղթու թեան համար-
 ճակասէս պայծառ ճոխու թի-
 պճնեալ իսկասէս ՚ի գլուխ կա-
 սեցին . վասն նոցին արժանա-
 ւոր մաղթանաց և նուիրական
 հայցուածոց և զիս զմեղաւո-
 րըս ՚ի պատժականաց ընկալ
 ընդ նոսին :

Եւ ահա խառնեալ զանմա-
 քուրս բան ընդ նախագրեալ
 երջանկացն փառատրական ա-
 ղերսարկու թիւն , որ վասն իմ
 գոչեն քեզ ՚ի հաճու թիւն , և
 ես ընդ նոսին իբր դառնուի

Եղեալ ընդ քաղցու , կամ տա-
 աասկ ընդ ողորկու թեան , տը-
 գեղու թիւն ընդ վայելչուէն և
 տիղմ ընդ գեղեցկու թեան
 մարգարտի , կամ հող ընդ յըս-
 տակուէն ոսկւոյ , և կամ քարի-
 նըս անարդս ընդ սլայծառու-
 թեան արծաթոյ , բացասուի
 ընդ ճշմարտութեան , կամ ա-
 լաղ ինչատամնառու ընդ կակ-
 դութեան զանգուածոյ հացի ,
 արդ լուր , հզօր , հնարաւոր ,
 գովեալ , զնոցայն վասն իմ և
 զիմս ընդ նոսին 'ի նոցին գո-
 վեստ , 'ի վրկութիւնն իմ և 'ի
 փառս քո , ամենեգութ , բա-
 րերար , օրհնեալ , երկայնա-
 միտ , կարօղ , անքնին , անձառ ,

անեղծ և անատեղծ : Քո են
 պարգեւք, քո են շնորհք. դու
 սկիզբն և պատճառ բարեաց
 ամենայնի, Աչ ես դատասար-
 տիչ, այլ աղատիչ. ոչ ես կու-
 բուսիչ, այլ դատիչ. ոչ ես մա-
 հացուցիչ, այլ կեցուցիչ. ոչ
 ես տարագրիչ, այլ ժողովիչ.
 ոչ ես մատնիչ, այլ աստիճան-
 ցիչ ոչ ես ընկղմիչ, այլ վերածիչ.
 ոչ ես գլորիչ, այլ կանգնիչ. ոչ
 ես անիծիչ, այլ օրհնիչ. ոչ ես
 վրիժառու, այլ շնորհիչ. ոչ ես
 թշուառացուցիչ, այլ մխիթա-
 րիչ : Աչ եղծանեա, այլ գրեա.
 ոչ սասանեա, այլ հաստատեա.
 ոչ ոտն հարկանեա, այլ սիր-
 փեա. ոչ պատճառս յօգեա մա-

հու , այլ հնարս խնդրես կե-
 նաց , ոչ ես 'ի կամս շարժեալ
 սատակման , այլ 'ի փրկու թիւն
 ողորմութեան : Աջ մտանաս
 զայցելութիւն , ոչ լքանես ըզ-
 բարի , ոչ արգելուս զգթու-
 թիւն , ոչ բերես վճիռ կորսու-
 տեան , այլ կտակ աղատուէ :
 Աջ թշնամանիս յառատուէց ,
 ոչ բամբասիս 'ի շնորհաց , ոչ
 հայհոյիս 'ի պարգեւաց , ոչ նա-
 խատիս 'ի ձրի ձրից , ոչ անգոս-
 նիս յերկայնմտուէց , ոչ եպե-
 րիս 'ի ներութեանց , ոչ բան-
 ձարկիս 'ի բարութեանց , ոչ ան-
 պատուիս 'ի քաղցրութեանց ,
 ոչ քամահիս 'ի հեղութեանց ,
 ոչ առաքին սյսոցիկ տրաքնջ

մուկնք, այլ անկուելի գոհարա-
 նութիւնք: Մարձ զմեղս իմ,
 հզօր, լոյծ զանեծս իմ, օրհ-
 նեալ քաւեա զսլարտիո իմ, ու
 զորմած, ջնջեա զյանցանս իմ,
 գթած, մատո մատն այցելու-
 թեան, և անդստին իսկ կա-
 տարեցայց, զի՛նչ քեզ, տէր,
 քան զսոսին դիւրագոյն, և
 կամ զի՛նչ ինձ պարտաւորիս
 կարեւորագոյն: Այլ կենդա-
 նագրեա, բարեխնամ, քոյին-
 աստեղծ պատկերիս փշումն
 կրկին ՚ի շունչնորոգման լուսա-
 ւորութեան մաքրական շնորհի
 զամենամեղս ոգի սաշտսյան-
 եալ:

Այլ ամէր, ողորմած, ինձ

օր տարածամ 'ի համառօտս
 երբի՝ անթոշակ ասլաճեռնու
 թեամբ ընդ անկատար ուղին
 հետեւել, մի մատուցաներ
 բաժակ դառնութեան 'ի ժամ
 ծարաւու, մի փակեր, գթած,
 իմ հանգէս զյաջողուած հո
 գեւոր օգտիս, և մի իբր յան
 կարծադէս հինից ասպատակ
 գիշեր մահուն ինձ պատահեւ
 ցէ, մի տասլ տօթոյն յանպատ
 բաստ պահուն զարմատս հատ
 եալ ցամաքեցուսցէ, և մի լուս
 նական դիպուածք հասեալ
 գաղտնեօք մնասեցեն, մի պա
 հեցի ինձ սառն մեղացս, և մի
 հոսանք ուղիսից կենցաղոյս զիս
 սղողեցեն: Մի հանգիսան

մահ բերիցէ , և մի ննջումնն
 'ի սատակումն յառաջեացէ ,
 մի քունն ինձ կորուստ լիցի ,
 և մի նիրհումնն ասլականուի
 գործեացէ , մի վախճանն ան-
 յարմար 'ի վերայ իմ արշաւեա-
 ցէ , և մի շնչոյս վերարձակու-
 թիւն ըմբռնեալ 'ի խոնարհ
 ւքցի :

Դու ես տէր , դու դժած ,
 դու բարերար , դու երկայնա-
 միտ , դու ամենակարող , առ
 ամենայն բան անհասու թեան
 անձառ զօրաւոր , քաւել փրո-
 կել կենագործել լուսաւորել ,
 վերստին հաստատել , 'ի ժան-
 եաց կերչաց դաղանաց և կամ
 յատամանց վիշապաց 'ի կեանս

կորդէլ, 'ի խորոց անդնդոց 'ի
 լոյս բերկրութեան ածել, և
 'ի հեղձմանէ ծփանաց մեղաց
 ընդ արդարս երջանկաց փա-
 ոօք բազմեցուցանել : Ամե-
 նայն ոգի քեզ ակնկալեալ յու-
 սով ըստասէ, կարօտեալ քու-
 մըդ շնորհաց, եթէ երկնայինք
 և եթէ երկրաւորք, եթէ ան-
 կածն մեղօք և եթէ ամբարձ-
 եայն արդարութեամբ, եթէ
 տէր և եթէ ծառայ, եթէ
 տիկին և եթէ աղախին, և 'ի
 ձեռին քո է շունչ կենդանա-
 կան բոլորեցուն : Ալ քեզ ընդ
 հօր և հոգւոյդ սրբոյ փառք
 յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

ԱՂՕԹՒՅ

ԱՌՈՐԴԻՒՆ ԱՍՏՈՒԱԾ

Ի ԲԱՆԻՅ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՌՆԵՑԻՈՅՆ

Որ արարչական գթով կենդանաճնեա զարարածս քո և խնամեա քաղցրութեամբ՝ աստուած իմ և տէր, որ յայսմ աւուր ամենազօր հրամանաւ քով հաներ ՚ի ջուրց զեռունս շնչոց կենդանեաց, և զկէտս վեճամեծս, և զթռչունս թեւաւորս, և աստուածային օրհնութեամբ քով օրհնեցեր ըղնոսա աճիլ և բազմանալ ՚ի վե-

բայ երկրի :

Արդ՝ աղաչեմ զանվոփո-
խելի տէրու թիւն բարերարու-
թեան քո, օրհնեա և զիս զըս-
տեղծուածս ամենակալ ձեռին
քո ճննդաբեր լինել գործոց
առաքինութեան : Այլ զսերմն
հոգևոր կենաց՝ զոր անդստին
բնաւորեալ ես ՚ի խորս մտաց
իմոց՝ զօրացո զիս աճեցուցա-
նել կենսաբեր խորհրդով ՚ի
ձեռն շնորհաց և ողորմութե-
քո, զոր տաս ամենայնի և ոչ
նախատեսս, զի դու նոյն ես,
և ամբ քո ոչ պակասին, բա-
նաս զձեռն քո՝ և լցուցանես
զպէտս և զկարիս ամենեցուն
յանսպառ գանձուց քոց : Ա՛յ

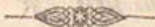
Թողուր զիս տէր իմ՝ ամուլ և
անբեր գործոց բարու թեան .
մի անտես առներ զտառասու-
րեալս ՚ի քոց խնամոց : Խոնար-
հեցո զունկն քո և լուր
ինձ , զի աղքատացայ ՚ի բար-
եաց . ստունդանեցի կենա-
րար պատուիրանաց քոց և յօ-
ժարեցայ հաճել զկամս անձին
իմոյ :

. . . Առ քեզ աղաղակեմ ՚ի
խորոց անդնդոց յոր ընկղմեա-
լս եմ , որպէս Յովնան ՚ի փո-
րոյ կիտին . հան զիս ՚ի վհէս խա-
ւարի , վերաբերեալ ՚ի լոյս կե-
նացդ յաւիտենից : Խորասուղ-
եալ եմ յանդունդս մեղաց կո-
րրատեան , մատու զաջդ ամե-

նազօր և փրկեա զիս : Տանջիմ
 հանապազ 'ի խղճէ մտաց' զե
 դառնացուցի զքաղցրագութ
 տերդ իմ, և յոյզք վարանա
 կան խորհրդոց աններելի տան
 ջանաց' որ սատրաստեալ և մը
 նայ ինձ, իբրև լեռնացեալ ա
 մեհի ալեօք հողմակոծեն զան
 ձըն իմ, բարերար և անոխա
 կալ՝ հզօր այցելու օգնեա ինձ,
 և հանդարտեցո զմրկեալ ա
 լիս խռովութեան մտացս ցօ
 ղով գթութեան քո :

Վաղմութիւն անօրէնուէ
 իմոյ՝ որպէս հեղեղք պրզտոր
 եալք գարնանազայր գետոց ո
 ղողեցին զմեղուցեալս, այլ դու
 մարդասէր՝ շնչեա զհողմն քաղ

ցրու թեան կամաց քոց , և ցա-
 մաքեցո զհոսանս չարեաց իմոց ,
 և ողորմու թեամբ քով քաւեա
 զանօրէնու թիւնս իմ , և թու-
 ակից արա սիրելեաց անուա-
 նրդ քում սրբոյ , զի ընդ նո-
 սին փառաւօրեցից զանոխա-
 կազ մարդասիրու թիւն քո , այ-
 ժքմ և միշտ և յաւիտենից յա-
 լիտեանս ամէն :

Ա Ղ Օ Թ Բ

Ո՞ր ընտրեցեր և ընկալար
 զերանելի առաքեալս Քրիստոս
 աստուած մեր , և հաղորդս
 արարեր զնոսա կամաւոր չար-
 չարանաց քոց : Արդ՝ բարեխօս

առ քեզ ունիմք որք աստ և
 ընդ ամենայն տիեզերս սուրբք
 իցեն : Արպէս զի աղօթիւք նո
 ցա և բարեխօսու թեամք խա
 ղաղացուսցես զկենցաղավա
 րու թիւնս մեր . փրկելով յե
 րևելի և յաներևոյթ թշնամ
 ւոյն : Շնորհեա մեզ տէր ըստ
 օրինակի նոցին կեալ , և զվախ
 ճանն մեր կնքեա ուղղափառ
 խոստովանութք 'ի յոյսն կե
 նաց յաւիտենից , զի և մեք ար
 ժանի եղիցուք մտանել յերկ
 նային խորանան լուսոյ , և ժա
 ուանդել զպատրաստեալն 'ի ըս
 կրդբանէ աշխարհի սրբոց քոց
 զարքայութիւնդ , և ընդ նոսին
 գոհանալով փառ աւորեսցուք

Ղքեղ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւ
 ւոյդ այժմ և միշտ և յաւիտե
 անս յաւիտենից . ամէն :

Մեզ ամենայն երկիր եւ լքար
 քառ նոցա և մինչև ՚ի ծագս աշ
 խարհի են խօսք նոցա :

ՈՒՐՐԱԹ ԱՒՈՒՐ

ԽԱՉԻ

Հայր մեր որ յերկինս . էր 1 :
Տէր եթէ դէրժուես . էր 2 :
Լ, ցաք առաւօտս ող . էր 3 :

Ետուր երկիւցածաց բոց նշան, զի աղ-
րեացին յերեսաց անցան :

ՍԱԼՄՈՍ ԱՊՍՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Որդես սիրեչիք եւ յարկք բն տեր զօ-
րութեանց, ցանկաց եւ փառագի անձն
իմ ՚ի գաւիթս բն :

Ի խորոց կարդ անցի առ քեզ տէր
տէր լուր ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք քո 'ի լսելքդ
 ձայն աղօթից իմոց :

Թէ զանօրէնու թիւնս իմ քրն
 նեօ տէր տէր, իսկ ո՛ կարէ
 կալ առաջի քո, զի 'ի քէն է
 քաւու թիւն :

Սասն անուան քո համբերի
 տէր, համբեր անձն իմ բանի
 քում, յուսացաւ անձն իմ 'ի
 տէր :

'ի պահէ առաւօտու մինչեւ
 յերեկոյ, 'ի պահէ առաւօ
 տու յուսացաւ իսրայէլ 'ի տր :
 'ի տեառնէ է ողորմութի բա
 ղում, և 'ի նմանէ է փրկութի,
 և նա փրկեացէ զիսրայէլ յա
 մենայն նեղութեանց նորա :
 Տէր ո՛լ կացցէ 'ի խորանի քում :

կամ ով բնակեացի 'ի լեառն
սուրբ քո :

Որ գնայ անբիծ գործէ զար-
դարու թիւն խօսի զճշմարտու-
թիւն 'ի լեզուի իւրում :

Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ
իւրով և չար ընկերի իւրում
ոչ արար :

Ես 'ի քեզ տէր յուսացայ և
դու լուիցես՝ ինձ տէր աստ-
ուած իմ :

Բանից իմոց ունկն գիր տէր
և 'ի միտ առ զազազակ իմ :

Նայեա 'ի ձայն աղօթից իմոց ,
Թագաւոր իմ և աստուած
իմ :

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո՝
կեցո աջով քով և լուր մեզ :

Բազում են քո գթութիւնքդ
բաղմամեղ անձին իմոյ, ողոր-
մեա աստուած քաւիչ իմ: Օ ի
քեզ անյիշաչար տէր մեղայ չա-
րին խաբամբ, ողորմեա աս-
տուած քաւիչ իմ: Ի քո միւ-
սանգամ գալստեանն յորժամ
գաս դատել զերկիր, ողորմեա
աստուած քաւիչ իմ:

Օ արհուրեայ դողացաւ ամե-
նամեղ անձն իմ յահեղ քոյ
դատաստանաց յաններելի տան-
ջանաց: Քանզի կամաւ մեր-
ձեցայ ՚ի մեղս մեծամեծս, արդ-
կայ և մնայ ինձ աններելի պա-

տուհասն : Արդ անկեալ աղա-
 շեմ փրկիչ և բարերար , ինայ-
 եա յիս 'ի մեղուցեալս , և ո-
 ղորմեա ինձ բազմամեղիս :

Ամենակալ քաւեա զմեզս իմ ,
 զի աստուած ես ապաշխարո-
 ղաց : Աւ զհոգիդ սուրբ մի
 հաներ յինէն , զի աստուած
 ես ապաշխարողաց : Աւ փրկե-
 եա զիս յահագին հրոյն , զի աս-
 տուած ես ապաշխարողաց :

ԱՌ ԿԵՆՍԱՏՈՒ ՍՈՒԲԲ ԽԱԶՆ

ՅԻՍՈՒՍԻ

Այլ ինձ քաւ լիցի պարծիլ,
բայց միայն ՚ի խաչ տեառն մե-
րոյ յիսուսի քրիստոսի :

Օջրու թիւն սուրբ խաչի քո
քրիստոս որ կանգնեցեր ՚ի փրո-
կու թիւն աշխարհի սա պահեա-
ցէ զմեզ յամենայն փորձու-
թենէ :

Քանզի ՚ի սմա բարձրացար ա-
տուած . և ՚ի սմա հեղեր ըզ-
պատուական սուրբ զարիւնդ
սա պահեցէ զմեզ յամենայն

փորձու թե՛նէ :

Եւ զքո միւսանգամ զգալուս
տրդ նշանաւ խաչի քո ցուցեր
աշխարհի , սա սրահեցէ զմեզ
յամենայն փորձու թե՛նէ :

Գաւազան զօրու թեան զխաչ
քո ետուր մեզ քրիստոս , և
սովաւ յաղթեցուք անօրէն
թշնամւոյն :

Սա է զէն յաղթու թեան սրբ
եալ արեամբ օրդւոյն աստու
ծոյ , և սովաւ յաղթեցուք ա
նօրէն թշնամւոյն :

Սա է աթու տէրունեան և
ի սմա է բազմեալ քրիստոս
օրդին աստուծոյ , և սովաւ
յաղթեցուք անօրէն թշնամ

ւոյն :

Սա է սեղան սրբութեան և
 'ի սմա է պատարագեալ Քր-
 իստոս գառն աստուծոյ և
 սովաւ յաղթեսցուք անօրէն
 թշնամւոյն :

Սա է կարասկետ յաւուր գա-
 լըստեան փրկչին և պսակ պար-
 ծանաց հաւատացելոց , և սո-
 վաւ յաղթեսցուք անօրէն թըշ-
 նամւոյն :

Անպատու մն կառք անքննե-
 լի խորհրդոյն ընդունարան սվ
 սուրբ քառաթև , 'ի սաւառ-
 նաթևից յարաթուելոց սրով
 բեից անտեսաբար ահիւ պատ-
 ուեալ , բեղ երկիրպագեմ յօդ-

նու թիւն ինձ ժամանեա ՚ի յե-
լքս և ՚ի մուտս :

Ի յերկրի երկինք և ՚ի յերկինս
մեզ անբարբառ բարեխօս նվ
սուրբ քառաթև ՚ի յահաւոր
և ՚ի հրացայտ փայլմանն կա-
րապետ գոլով և նախագուշակ
դալստեան որդւոյն աստուծոյ՝
քեզ երկիրպագեմ յօգնութի
ինձ ժամանեա ՚ի յելս և ՚ի
մուտս :

Յորժամ յարևելից փայլիս
անձառ լուսով՝ լուսաւորե
զհաւատացեալսն , և դատա-
պարտես զազգն հրէից անհա-
ւատիցն ով սուրբ քառաթև ,
և զիս լուսաւորեա զխաւար-
եալս մեզօք , և դասակարգեա

ի դասս մատենադրի յանձառ
 երկնից արքայու թիւնդ, զի ան-
 դադար օրհնաբանիս, և քո
 են փառք յաւիտեանս,
 ամէն :

Ստեղնեալ ծառոյն մահա-
 բերին այն որ բուսաւ ՚ի մեջ
 դրախտին փոխան բարձեր ըզ
 փայտ խաչին, ՚ի գողգոթա հա-
 ներ տեղին, զիմ առ ՚ի մեզս
 անկեալ զողի և ճանրագոյն
 բարձեալ բերին, բարձ ՚ի
 յուսոյդ ըստ ոչխարին հան ՚ի
 յերկինս ուխտեալ տեղին :

Ի խորոց սրտից խօսք ընտ. աստուծոյ :

ՔԱՆ ԼԶ :

Եւ քանզի անթիւ ե՛ն յա-
ճախեցեալ, և գերազանցու-
թեամբ միշտ առաւելեալ
փրկանաւորդ արգասիք շնոր-
հաց առ սլարտուցս իմոց ա-
ռաւելութիւն, չարչարանացդ
հանդէս և յանձնառութիւն :
Օ ասիդ ամփոփիչ ամենից հոգ-
ւոց գոյից արարիչ ՚ի գործա-
րանի մահուն նշանի խաչին
հեղուսեր, զի զձեռնարձա-
կութիւնն իմ ընդդիմութեան
կամաց քոց լքցես : Օ ընթա-
ցողականդ լծակցութիւն եր-

կոցունց ոտիցդ կեցուցողաց՝
 յանարգելուէս պատճառ՝ ՚ի
 պատժարանի փայտին մածու-
 ցեր, զի զփախուցեալս վայ-
 րագուծիւն թշուառացելոյ
 գրաւահանեցես գթածա-
 բար:

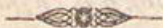
Ոչ գօտանալ ձեռաց կո փու-
 ղացն հրամայեցեր օրհնեալ
 գագաթանդ, որ զթղենւոյն
 տունն առ ժամայն չորացու-
 ցեր, զի և զառ իս ներելոյգ
 օրինակ կանխաւ աւետարա-
 նեցես: Ոչ գանողացն ապի-
 րատուծեան զխոստովանեալդ
 աստուած սպառնացար, որ
 զարուսեակն մըթացուցեր, զի
 մահացելոյս անձին բարուի

Հանգստեամբ հանդերձ գործեացես : Այլ զհայհոյչացն հրնարաւոր չարաբանութի կատեցեր , որ զլուսնին պատկերերանգաւ արեան գունեցեր , զի զանհամարձակ լեզուս ՚ի գովեստ քեզ զօրացուցես : Այլ նախատողացն մտլեգնութեան սաստեցեր , որ զտարերբս սասանեցեր , զի զթշուառացեալս գլուխ գթուէր օժմամբ իւզեացես : Այլ ՚ի մտրեցուցիչն կարդալ զքեզ ատուածասպանիցն՝ զօղուած ճնօտիցն բաժանեցեր քակտեալ ՚ի միմեանց , որ զկարծրութիւն վիմացն հերձեր , զի զանուշակս բարեաց հողիս՝ ՚ի

բերմանէ ընդունայնու թեան
 ողորմութեամբ հանդարտե-
 ցուցես : Աչ զպահասպանացն
 սուրս ընդերաց իւրեանց մա-
 տուցեր, որ զորովայն օձին սա-
 հեցման հողոյ մասնեցեր, զի
 շտառապեալս մարմնոյ ոսկերս
 իբր ՚ի գանձարանի պահեալ,
 կենաց յարութեան արժանա-
 ցուցես : Աչ ՚ի կնքելն զշիր-
 մին փականս կենդանակիր քո
 գերեզմանին՝ անդրէն յորսայս-
 եալս զնոսին յանդունդս երկ-
 րի սուղեցեր, զի ՚ի տասպանա-
 կի անձինս զնշխար լուսոյդ
 հանգուցես : Աչ ՚ի համբա-
 ւելն զքեզ կորուսեալ, և իբր
 զերկրաւ որ մարմին գողացեալ,

համայնաջինջ և ամենասպառ
 զսերմն ճննդոցն կրճատեցեր ,
 զի զիս զանարժանս յիշատակի
 ընտրութեան բարեաց՝ անկո-
 բուստ և անվնասելի ընդ փրկ-
 կեցելոցն հաղորդեսցես : Աջ
 յարժատոյն կրկնակապէն կա-
 շառածգուի , որ ՚ի գանձարա-
 նէ հօր քում նուիրանացքեղ
 գրաւ մատնուէ և անարգուէ
 մասնաւորեցին՝ զուրացողացն
 մոլեգնեցոյ , ըստ հին հարուա-
 ճոց հանւոյն Մովսէսու՝ ՚ի յար-
 ձան քարի յեզանակեցեր , զի
 զիս զվրիպեալս ՚ի հաստատու-
 թեանց և ընդ իշխանուք մա-
 հու վաճառեալս՝ արեամբ քո
 փրկեալ , ՚ի հաստատութիւն

Վիմիզ կառուսցես : () օրհնեալ
 կրկին , օրհնեալ վերստին , յա-
 մենայնի միշտ օրհնաբանեալ՝
 յաւիտեանս յաւիտենից ,
 ամէն :

ԱՂՕԹՔ ԱՌ ՈՐԴԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ի Բ Ա Ն Ի Յ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՌՆԵՑԻՈՅՆ

Եւսկան բարի և ամենա-
 կարօղ զօրու թիւն աստուած
 յաւիտենական որ յայսմ աւուր
 հրամայեցեր երկրի , և եհան
 զանասունս և զսողունս և ըզ

գազանս ըստ ազգի, և չհանն
 գուրժեալ բնութեամբ բա-
 րիդ՝ արարեր զմարդն ՚ի հողոյ
 ՚ի պատկեր և ՚ի նմանութիւն
 արարչապետիդ տիեզերաց, և
 կացուցեր տէր և իշխան ՚ի վե-
 րայ ամենայն բոլորեցունց քոց
 արարածոց, և զգուշացուցեր
 զնա կալ ՚ի պատու իրանի քում,
 և վայելել զբարիսն զորս ե-
 տուր նմա ձրի և առանց փո-
 խարինի ՚ի քումմէ առատու-
 թենէ :

Այլ արդ տէր իմ և աս-
 տուած իմ, որ զիս հողս անար-
 գութեան այսպիսի անկշռելի
 բարութեամբ բարդաւաճե-
 ցեր, ես ինքնին հրապուրա-

նաց թ շնամւոյն կենաց անսաց-
 եալ՝ պատուիրանաց կենարա-
 րիդ հետեցի, և օտարացայ
 ՚ի նմանութենէ հաստողիդ ի-
 մոյ աստուծոյ : Այլ զգեղեց-
 կութիւն կերպարանաց հոգ-
 ւոյս ազգի ազգի անօրէնու-
 թեամբ, և ոչ զարհուրեցայ :
 Պերճացուցեր զիս իմացական
 մտօք խորշիլ ՚ի չարէն և ընտ-
 րել զբարին . իսկ ես վարեալ
 անմտութեամբ՝ յօժարեցայ ՚ի
 չարիս : Ամբարձեր ՚ի նմանու-
 թիւն աստուածութեանդ քո
 անձնիշխան կամօք և ես ծա-
 ռայ եղեալ կրից մարմնոյս՝ հա-
 ւասարեցայ անասնոց անբա-
 նից : Թողի զլոյս հրամանաց

քոց՝ զոր ետուր ինձ առաջնոր
դելնովաւ զգնացս ոտից իմոց
'ի ճանապարհ ուղիղ երկնից
օթեանին և ես ընդ խաւար
գնացեալ անկայ 'ի խորխորատ
անելանելի վհի :

Մ.Մ. դու մարդասէր և եր-
կայնամիտ՝ մի իսպառ բարկա-
նար ինձ և մի ոխս պահէր յա-
ւիտեան , զի 'ի քեզ անկայ ես
յարգանդէ , և դու ես աւ-
տուած իմ և աէր : Վթա յիս
'ի դործս ձեռաց քոց , և նո-
րոգեա զխանգարեալ մեղօք
պատկերս բարերարու թեան
քո 'ի ձեռն աստուածեղէն շը-
նորհաց քոց : Վ ուսաւ որեա զա-
չըս մտաց իմոց ուղղել զշաւի-

զըս 'ի ճանապարհս օրինաց
 քոց : Սանձակոճեա զերկրա-
 քարչ բաղձանս և զանբան կը-
 րիցս բռնութիւն երկիւղիւղ
 քով սրբով : Առեա զհօգի
 իմ սիրով աստուածութեանդ
 քո՝ մատուցանել պատարագ
 օրհնութեան ըստ հաճոյից
 բարերարութեան քո : Այլ թո-
 ղուր զիս 'ի ձեռս թշնամւոյն
 փրկութեան իմոյ , որ հան-
 դերձեալ է արկանել զիս 'ի խա-
 ւարն արտաքին , այլ լեր այցե-
 լու բարեգթութեամբ քով :
 Անկաւ բեկաւ զօրութիւն
 իմ 'ի մահաբեր հարուածոց
 հակառակորդին , և մէջք իմ
 կցեցան 'ի հող 'ի ճանրութե-

նէ բեռանցս մեղաց . այլ դու
 ողորմած , յարո զբազմամեղ
 անձն իմ , և զօրացո զիս թօ-
 թափել զչարիս , և խոկալ ըզ-
 հրամանս օրինաց քոց : Հա-
 րայ ՚ի թունոյ աներևոյթ վի-
 շապին , և մահ անմեռ կայ
 առաջի իմ յամենայն ժամ . գը-
 թա յիս օրհնեալ և ամենու-
 զորմ և մատո ինձ զդեղթափ
 ապարինիչ երկնաձիբ շնորհաց
 քոց , զի կեցից և փառաւո-
 րեցից զանձառ մարդասիրու-
 թիւն քո , այժմ և յանլախ-
 ձանս յաւիտեանս . ամէն :

խաչ քո եղևցի մեզ ապա-
 ւէն տէր յիսուս, յորժամ ե-
 րևիս փառօք հօր ընդ ամսս
 լուսաւորս, յայնժամ մեք մի
 ամաչեացուք յուսացեալքս ՚ի
 քեզ, այլ զօրութեամբ քով
 մեծաւ բերկրեացուք ընդ աջ
 մէ քումմէ որպէս զօրդիս լու-
 սոյ և զօրդիս տունջեան:

() գնեա մեզ տէր, օգնեա
 մեզ աստուած փրկիչ մեր, վա-
 սըն մեծի փառաց անուանդ
 քո, տէր փրկեա զմեզ և քա-
 եա զմեզս մեր վն անուան քո
 սրբոյ, պարսպեալ պահեա
 զառ ՚ի քեզ ապաւ ինեալս ընդ
 հովանեաւ սբ և սրատու ահան
 խաչի քո ՚ի խաղաղութեան:

փրկեա յերևելի և յաներևոյթ
 թշնամւոյն . արժանաւորեա
 գոհու թեամբ փառաւորել
 դքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ
 հոգւոյդ այժմ և միշտ և յաւ
 լիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս . եր 1 :
 Օրհնեցից զտէր յամենայն
 ժամ յամենայն ժամ օրհնու
 թիւն նորա ՚ի բերան իմ :

ՀԱԲԱԹ ԱՒՈՒՐ

ՀԱՅՐԱԳԵՏԱՑ

Հայր մեր որ յերկինս . եր 1 :

Տէր եթէ զշրթունս . եր 2 :

Եւ յայր առաւօտու ող . եր 3 :

Քահանայք քո ջգեցցին ջարդարութիւն
Էւ սուրբք քո ցնծաջոյ ցնծացեն :

ՍԱԼՄՈՍ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Մայուք 'ի յարկս նորա , երկիրդացցուք
'ի տեղւոջ' ուր կացեաց են ուր հորա :

Տե՛ր լուր աղօթից խնայ ,
ու՛նկնդիր խնդրուածաց խնայ

Ճշմարտութեամբ քով :

Եւր ինձ արդարութեամբ
քով և մի մտաներ ՚ի դատաս-
տանս ընդ ծառայի քում, զի
ոչ արդարանայ առաջի քո ա-
մենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն
իմ, խոնարհ արար յերկիր ըզ
կեանս իմ, և նստոյց զիս ՚ի
խաւարի որպէս մեռեալ յա-
ւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հողի իմ, և
սիրտ իմ խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս,
խորհեցայ յամենայն գործս
քո, յարարածս ձեռաց քոյ
խորհեցայ, և համբարձի առ
քեզ զձեռս իմ :

Լ'նձն իմ որպէս երկիր ծարաւ
 ւիէ առ քեզ, վաղվաղակի լուր
 ինձ տէր, զի նուաղեցաւ յի-
 նէն հոգի իմ:

Սի դարձուցաներ զերեսս քո
 յինէն, զի մի նմանիցիմ այնու-
 ցիկ ոյք իջանեն 'ի գութ:

Եւսելի արա ինձ առաւօտու
 զողորմութիւնս քո, զի ես 'ի
 քեզ տէր յուսացայ:

Տոյց ինձ ճանապարհ յսր և
 գնացից, զի առ քեզ տէր
 համբարձի զանձն իմ:

Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց
 տէր, զի զքեզ ապաւէն ինձ
 արարի:

Ուս՛՛ ինձ առնել զկամս քո զի
 դու ես աստուած իմ:

Հողի քո բարի առաջնորդես,
 ցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :
 Սասն անուան քո տէր կե-
 ցուսցես զիս , արդարու թի-
 քով հանցես 'ի նեղութենէ
 զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակ-
 եա զթշնամիս իմ և կորո զա-
 մենայն նեղիչս անձին իմոյ զի-
 ես ծառայ քո եմ :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Մենք ու թից քննող գաղտ-
 նեայ , բժշկեա զհոգւոյ իմոյ
 զհիւանդութիւնս և կեցո մի-
 այն մարդասէր : Ար երկայնա-

միտդ ես առ ամենեւեան՝ ու
 զորմեա ինձին իմոյ բազմամե-
 ղի և կեցո միայն մարդասէր :
 Ամենաբաւական ողորմութե-
 շնորհ պարգեւեա ինձ յահա-
 գին աւուրն զթողութիւն, և
 կեցո միայն մարդասէր :

Անդք իմ բազում են յոյժ,
 ծանր են քան զաւազ ծովու,
 քանզի քեզ միայնոյ մեղայ, ու
 զորմեա ինձ աստուած : Իայ
 տէր զգուռն ողորմութեան՝
 որ ողբալով կարգամ առ քեզ,
 քանզի քեզ միայնոյ մեղայ ու
 զորմեա ինձ աստուած : Անդ
 յիս զգթութիւնդ քո բա-
 ղում ողորմ և մարդասէր, քան

զի քեզ միայնոյ մեղաց ողորմեա
ինձ աստուած :

Օ երծո զիս յորոգայթէ որ
սողին և յամենայն վտանգից
ապրեցո և ողորմեա : Յանե-
րևոյթ թշնամւոյն և ՚ի գաղտ-
նի նետից բանսարկուին պահ-
եա և ողորմեա : Փրկեա զիս
՚ի յանցանաց մեղաց իմոց , և
նորոգեա զիս հոգուով գիտու-
թեան և ողորմեա :

ՄԱԼԹԱՆԻ ԱՌ ՍՈՒՐԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏՍ

Պարծե սցին ՚ի քեզ սիրելիք ա-

նուան քո, զի օրհնեցես
 դու զարդարն ։

Արմատ ճշմարիտ աստուա-
 ճային օրինաց, և հաստատու-
 թիւն հաւատոյ ազգի մարդ-
 կան տէր նք գրիգոր, ՚ի մաղ-
 թողական աղօթս քո հայցեա
 վասն մեր ՚ի քրիստոսէ ։

Աք քրիստոսանուէր կոչմամբն
 ծագեցար որպէս զարեգակն,
 և լուսաւորեցեր զհայաստան
 աշխարհս աստուածգիտու-
 թեամբ, անդադար բարեխօս-
 եա վասն անձանց մերոց ։

Օարժանահատ մահտարա-
 ժամ ՚ի ցասմանէ քու մ հրա-

մանի՛ բարձ ՚ի մէնջ բարեխօ-
սութեամբ և աղօթիւք սրբ-
բոյն յակոբայ, տէր աստ-
ուած հարցն մերոց :

Ար ասացեր ողորմութիւ
շինել զաշխարհս ՚ի սկզբանէ,
ողորմելով որդւոց արամայ՝ և
տուր յազգէն արշակունեա
հովիւն ընտրեալ զսուրբն ներ-
սէս, աղօթիւք սորա ողորմեա
մեզ աստուած :

Ար հրաւիրեցեր զյառաջա-
գոյն ընտրեալսն ՚ի սկզբանէ
աշխարհի ՚ի հարսանիսն ա-
նապական, կոչելով յուրախուի
ընդ բազմելոցն յառագաս-

տինն զաստուածազգեսացն , ա-
 զաչանօք սորա կեցո զիս փա-
 ռաց թագաւոր :

Ար անապական բանին քա-
 ըող կոչեցար բերան ոսկի , յոր-
 մէ աղբիւր կենաց հոսեալ ար-
 բուցանելով քառալտակ բըխ-
 մամբ զընդհանուր տիեզերս ,
 մաղթեա փրկողին զթողու-
 թիւն մեղաց իմոց :

Սուսապայծառ խմաստիւք ,
 լոյս եղելոց աշխարհի համաժա-
 գօլ գոլով՝ լուսաւորեաց զե-
 կեղեցի աստուածային բանիւ-
 երանելին բասիլիոս , մաղթա-
 նօք սորա խնդրեմ զթողու-
 թիւն մեղացս :

Ար լուսով աստուածային

բանին զարդարեցեր զեկեզեցի,
 և զխաւարն անգիտութեան
 հալածեցեր յորդուոց մարդկան
 ով տէր սուրբ գրիգոր բարեխօսեա վասն իմ առ
 միածինն բանն հօր :

Հիացան անմարմինքն՝ տեսանելով
 զերանելին նիկողայոս, որ ՚ի մարմնի վարս
 ըստացեալ անհամեմատ մարմնաւորաց
 աղօթիւք սորա հայցեմ զթողու
 թիւն մեղացս :

Մային ճառադայթ որ ՚ի հօրէ
 մեզ ծագեցար, և լուսովդ քս
 լցեր զտիեզերս ՚ի ձեռն սուրբ
 հայրապետացն, աղօթիւք սոցա
 քրիստոս ուղորմեա ինձ :

ի խորոց սրտից խօսք քնդ. աստուծոյ :

ԲԱՆ ՀԱ :

Եւ քանզի երջանիկքն և
փառաւորեալքն սբջն պարք,
յորոց ոմանք դոյզն ինչ գթե-
ցին և յաճախագոյնս հաստա-
տեցան, փոքունս սասանեցան
և մեծագոյն վառմամբ նշու-
լից հոգւոյն մաքրութեամբ
լուսաւորեցան : Յորոց մինն
զղանգուածոյն յայանէ զհա-
սարակաստեղծն տկարութիւն,
իսկ միւսն զգերազանցն քան
զքնութեանն օրէնս, վարս և
առաքինութիւնս հրեշտա-
կականս :

Այլ արդ նորա՝ որ օրհնեալ
 քննեն յամենիշխան բերանոյ
 աստուածութեան հօրն Քրիստոսի,
 ընտրեալքն տօնեալքն
 խնկեալքն և բարեբանեալքն,
 իբրև զանգամս Քրիստոսի
 պաշտեցեալք, և իբրև զօթե-
 ւանս հոգւոյն սրբոյ յարդարե-
 ալք, յորս չիք ինչ նշմարանք
 և կամ գիւտք խաւարի, այլ
 ամենևին անկեղծութիւն, և
 լուսաւոր արդարութիւն, և
 որքան մարթ է զմարդն աս-
 տուծոյ՝ աստուծոյ նմանեցու-
 ցանել: Այրեսք պարզք և ան-
 պատկառելիք, կրօնք բար-
 ձունք և անխոնարհելիք,
 կեանք զգաստք և անսողտա-

նելիք , պաշտօն առ անկարծի
 և անսխալելի , ընթացք ա-
 ըրականք և անկասելիք , ճշ-
 մարտութիւն միատարր և ան-
 ցընդելի , դիմագրաւութիւն
 զօրեղ և անհերքելի , տեսա-
 ւորութիւն պայծառ և ան-
 ապշելի , իմաստասիրութիւն
 նական և անկոխելի , պատկեր
 մաքուր և անաղարտելի : Օղ-
 րոց կերպարանս և զյիշատա-
 կըս անուանցն աղաչել՝ աս-
 տուած իսկ վարդապետեաց , և
 նորօք հաճութիւն ՚ի մեջ խը-
 ուովութեան արարչիդ բան
 լուսաւորեաց :

Այլ դու ինքն օրհնաբան
 եալ անմահ թագաւոր բարի

երկնաւոր մարդասէր Քրիս-
 տոս, աստուծոյ կենդանւոյ մի-
 ածին որդի, հղօր բարձրեալ
 անքնին անձառ քաւիչ ահա-
 ւոր, սաստեա ՚ի ձեռն ամ-
 բոխեալ ալեաց ոգւոյս ծիա-
 նաց, արձանացո զձաւալս մո-
 լեղին շարժման սրտիս խռ-
 վութեան, ընդօտնեա ՚ի սան-
 ձըս կապոյ երասանաց ըմբռն-
 ման զցնդեալ մտացս վայրա-
 գուի: Ազնցի խաղաղուի հը-
 բամանաւ մեծիդ ամենախորան
 բըբոյս սասանման, սաւտակեա
 խափանեա զբաղմադ լխեան
 անդամս ուրուականս գաղտ-
 նեաց ամօթոյս երկրակենցա-
 զըս հինից: Մրեցեա աղօթս

մշտամատոյցս զայս նորընծայ
 տառ ողորմաղերս թախծադին
 ճայնի ողբերգարկու թէ այսր
 մատենի : Հան ՚ի խորոց մա-
 հուս անդնդոց չքնաղ ապրե-
 ցեալ ընդ մարգարէին փրկե-
 լոյ . ընկալ զխոստովանու թի
 անձնագատ բանիս ՚ի հոտ ա-
 նուշից . Հնորհեա մխիթար
 դառնու թեան վշտաց ու ժգին
 հեծու թեան յուսահատելոյս :
 Եւ քեղ ընդ հօր հոգւովդ
 սրբով փառք պատիւ և իշխա-
 նու թիւն յաւիտեանս . ամէն :

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՌՆԵՅԻՈՅՆ

Լստուած ամենակալ՝ անբաւելի և անճառելի, անաշխատ բնութիւն և անտկարանալի զօրութիւն, որ յայսմ աւուր հանգեար յամենայն գարծոց քոց զոր արարեր, և օրհնեցեր և սրբեցեր զնա ամենիմաստ խորհրդով և կանխազխտութեամբ քով:

Լքդ՝ ես ծնունդս մեղաց՝ անկեալ կամ յախտ դառնագին ցաւոց հոգեկան մնասուց,

զոր շնչեաց յիս հողմն մահա-
 ծին իշխանին խաւարի, և ոչ
 գոյ ինձ հանգիստ ՚ի դժնդակ
 տանջանացս: Այլ դու ամե-
 նազոր, ապաքինեա զանբժշկե-
 լի հիւանդութիւն հողւոյս
 աննահանջելի հրամանաւ քով,
 և հանգո զիս յանհնարին տան-
 ջանացս՝ որով հասեալ կամ ՚ի
 դրունս մահու, զի ամենայնի
 կարող ես և հզոր, և չիք քեզ
 իր անհնարաւոր:

Ահա երկրաւորացս և բազ-
 ճանք հեշտալեաց գերեալ
 գերբեալ զմիտս իմ՝ չարաչար
 վշտօք ծառայեցուցանեն զիս
 հանապազոր ՚ի զգալիս և ՚ի
 անուրիս, և ոչ երբէք տան դու-

և դադար՝ ոգի առնուլ և խո-
կալ խորհիլ զերս ազատուե-
յանտանելի կրիցս կարեաց ,
և դառն աշխատութեանցս :

Եւ ահա աղաչեմ զքեզ բա-
րերար , որ փրկուե՞իդ ես ա-
մենայնի և դիւրիչ վշտաց նե-
ղելոց , տուր ինձ դտանել ելս
ի տառապանաց աստի յազա-
տութիւն մշտնջենաւոր կենաց
և անանց հանգստեան , յոր-
մէ մերժեալ են ցաւք և հե-
ծութիւնք : . . .

Տարակուսեալ վարանիմ
վասն բազմութե մեղաց իմոց ,
յորժամ նկարեմ առաջի աչաց
տեսութեան մտացս զդատաւ-
տանին անաչառ , զմերկապա-

բանոց յանդիմանու թիւն ամ
 գործոց , դպատիժն սոսկալի մե-
 ղաւորաց և անդարձից , զհու-
 րն անշէջ , զորդնն անմահ , և
 զդատասպարտու թիւնն յաւի-
 տենական :

Եւ քանզի ոչ կարեմ ի-
 մովս զօրու թեամբ թօթա-
 փել յանձնէ զբեռինս մե-
 ղաց , և աղատիլ յարժանա-
 հաս պատժոցս . վասն որոց ան-
 ձանբ բեկելով գոչեմ առ քեզ
 մարդասէր , գործակից լեր ինձ
 'ի դառնալ յետս յանօրէնու-
 թե՛նէ գնացից իմոց՝ և դիմել
 առ քեզ յամենայն զօրու թե-
 նէ և 'ի մտաց , և սրտառուչ
 զղջմամբ գտանել զթողու թի-

և զնորհս . և ողորմու թեամբ
 քով արժանաւորիլ ընդ սուր-
 բրս քո մշանջենաւոր հանգրս-
 տեան յարքայու թեան քում
 յերկինս , և ընդ նոսին փա-
 ռաւորել անլուելի գոհարա-
 նու թեամբ զամենազօր տե-
 րու թիւն քո յամենայն յաւի-
 տեանս . ամէն :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ար ընտրեցեր և ընկալար
 զերանելի հայրապետս քո Վն
 առտուած մեր , և հաղորդս ա-
 բարեր զնոսա կամաւոր չար-
 չարանաց քոց : Արդ՝ բարեխօս

առ քեզ ունիմք, որք աստ և
 ընդ ամենայն աիեզերս սուրբք
 իցեն: Արպէս զի աղօթիւք նո-
 ցա և բարեխօսութիւն խաղա-
 ղացուսցես զկենցաղավարու-
 թիւնս մեր, փրկելով յերեւե-
 լի և յաներեւոյթ թշնամւոյն:
 Հորհեա մեզ տէր ըստ օրի-
 նակի նոցին կեալ, և զվախ-
 ճանն մեր կնքեա ուղղափառ
 խոստովանութեամբ ՚ի յոյս
 կենացն յաւիտենից, զի և
 մեք արժանի եղիցուք մրտա-
 նել յերկնային խորանան լու-
 սոյ և ժառանգել զպատրաս-
 տեալն ՚ի սկզբանէ աշխարհի
 սրբոց քոց զարբայութիւնդ, և
 ընդ նոսին գոհանալով փա-

ԱՄԼՈՐԵՍՅՈՒՔ ՂՔԵՂ ԸՆԴ ՀՕՐ
 և ԸՆԴ սրբայ ՀՈՎԼՅՈՂ , այժմ
 և միշտ և յաւիտեանս յաւի
 տենից . ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս . էր 1 :
 ()Րհնեցից զտէր յամ ժամ
 յամ ժամ օրհնութիւն նորա .
 'ի բերան իմ :

ԱՎՈԹԻՔ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ

ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Նախ քան զխոստովանուիլսն :

Ի քեզ յուսացան հարքն
ներ, յուսացան 'ի քեզ և փրո-
կեցեր զնոսա :

Առ քեզ աղաղակեցին և կեցին,
'ի քեզ յուսացան, և ոչ ամա-
չեցին :

Այլ ես որդն եմ և ոչ եմ մարդ-
նախատինք մարդկան և ար-
համարհանք ժողովրդոց :

Օմեղս իմ ցուցից քեզ, և զա-
նորէնու թիւնս իմ ոչ ծածկե-
ցից 'ի քէն :

Տէր փրկեա զիս և քաւեա ըղ
մեղս իմ վասն անուան քո :
Օ, արթո զգորու թիւնս քո և եկ
ի կեցուցանել զիս :

Լուր ինձ արդարու թիւ քով
և մի մտաներ ի դատաստան
ընդ ծառայի քում, զի ոչ ար-
դարանայ առաջի քո ամենայն
կենդանի :

Առ քեզ տէր համբարձի զաչս
իմ, որ բնակեալդ ես ի յեր-
կինս :

Արպէս աչք ծառայի ի ձեռն
տեառն իւրոյ, և որպէս աչք
աղախնոյ ի ձեռն տիկնոջ
իւրոյ :

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ
տէր աստուած մեր մինչև ու

Ղորմեսցիա 'ի վերայ մեր :
 Աղորմեա մեզ տէր ողորմեա
 մեզ զի բազում լցաք արհա-
 մարհանօք :

Աղորմեա ինձ տէր զի նեղեալ
 եմ ես , խռովեցաւ 'ի սրտմը-
 տու թե՛նէ ակն իմ անձն իմ
 և փոր իմ :

Աղորմեա ինձ աստուած , զի
 կոխեաց զիս մարդ , զօրհանա-
 սցազ սպառերազմուհք նեղեցին
 զիս :

Աղորմեա ինձ աստուած ողոր-
 մեա ինձ , զի 'ի քեզ յուսացաւ
 անձն իմ :

Աղորմեա ինձ տէր , զի առ
 քեզ ազաղակեցի , ուրախա-
 ըսա զանձն ծառայի քո , զի ա-

քեզ տէր համբարձի զանձն
իմ :

Աղորմեա ինձ տէր և տես ըզ
խոնարհութիւն իմ 'ի թշնամ
եաց իմոց , ո՛ր բարձր արարեր
զես 'ի մահուանէ :

Եւր աստուած աղօթից իմոց
յաղաչել առ քեզ՝ յերկիւղէ
թշնամոյն փրկեա զանձն իմ :

Եւր ինձ աստուած փրկիչ
իմ , յոյս ամենայն ծագաց
երկրի և ոք 'ի ծով հեռի :

Եւր ինձ տէր զի քաղցր է ու
ղորմութիւն քո , ըստ բազում
գթութեան քո հայեա յիս
և մի դարձուցաներ զերեսս
քո 'ի ծառայէ բումմէ :

Եւր տէր արդարութեան , և

նայեա 'ի խնդրուածս իմ, ուն
 կընդիր աղօթից իմոց, զի առ
 քեզ ամենայն մարմին եկեօցէ :
 | ուր տէր ձայնի խնդրուա
 ծաց իմոց, յաղաչել ինձ առ
 քեզ 'ի համբառնալ ձեռաց
 իմոց 'ի տաճար սուրբ քո :
 | ուր տէր աղօթից իմոց ուն
 կընդիր խնդրուածաց իմոց,
 արտասուաց իմոց մի լռեր :
 Փրկեա 'ի սրոյ զանձն իմ, և
 'ի ձեռաց շանց զմիամօրու
 թիւն իմ :
 Փրկեա զիս 'ի բերանոյ առիւ
 ծոյ, յեղջերէ միեղջերուի ըզ
 խոնարհուեթիւն իմ :
 Փրկեա զիս յարեմէ աստուած
 աստուած միկուեթեան իմոց :

ցնծասցէ լեզու իմ յարդարու
 թեան քում :

Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց
 աստուած , յայնցանէ որք յա
 րուցեալ են 'ի վերայ իմ :

Փրկեա զիս յայնցանէ որ գոր
 ծեն զանօրէնու թիւն , յարանց
 արիւնահեղաց ապրեցո զիս :

Փրկեա զիս 'ի խաւարէ և 'ի
 ստուերաց մահու , և խղեա
 զկապանս իմ :

Տէր առաջի քո է ամենայն
 ցանկու թիւն իմ , և հեծու
 թիւն իմ 'ի քէն ոչ ծածկե
 ցաւ :

Տէր մի սրտմտու թեամբ քով
 յանդիմաներ զիս , և մի բար
 կու թեամբ քով խրատեր զիս :

Տէր լուր աղօթից իմոց, աղա-
 շակ իմ առ քեզ եկեսցէ, և մի
 դարձուցաներ զերեսս քո յի-
 նեն:

Տէր կարդացի առ քեզ և լուր
 ինձ, նայեա ՚ի ձայն աղօթից
 իմոց ՚ի կարդալ իմում առ
 քեզ:

Տէր աստուած զօրութեանց
 ո՛նման է քեզ, հղօր ես դու
 տէր, և ճշմարտութիւն շուրջ
 է զքեզ:

Տէր տէր մեր զի՛ սքանչելի է
 անուն քո՛ ը վերայ ամենայն
 երկրի:

Տէր աստուած իմ ՚ի քեզ յու-
 սացայ փրկեա զիս և յամենայն
 հալածչաց իմոց ապրեցո զիս:

Տէր աստուած մեր ստացիր
 զմեզ, զի բաց 'ի քէն զայլ ոք
 ոչ գիտեմք, և զանունքո ան-
 ուանեմք զօրհանապազ :

Աստուած դու ծանեար զա-
 նրզգամու թիւն իմ, և յան-
 ցանք իմ 'ի քէն ոչ ծածկե-
 ցան :

Աստուած զկեանս իմ պատմե-
 ցից քեզ, եղից զարտասուս իմ
 առ աջի քո, որպէս խոստացար
 դու ինձ :

Աստուած 'ի բազում ողորմու-
 թեան քում լուր ինձ, 'ի ճրշ-
 մարտու թիւն փրկու թեան
 քո :

Աստուած լուր աղօթից իմոց,
 ունկն դիր բանից բերանոց

խմոյ :

Աստուած յանուան քում կե-
ցո զիս և ՚ի զօրութեան քում
իրաւ արա ինձ :

Աստուած ան իմ ևս առ քեզ
առաւօտ առնեմ, ծարաւեաց
առ քեզ հոգի իմ, քանհաւա-
տիկ ևս և մարմին իմ :

Աստուած զօրութեանց դարձ
հայեաց յերկնից և տես, այց
արա այգւոյս այսմիկ և դար-
ման տար սմա, զոր տնկեաց
այլ քո :

Արդ ընդէր տրտում ևս անձն
իմ, կամ ընդէր խռովեա զիս,
յուսա առ աստուած խոսա-
վանեա նմա, փրկիչ երեսաց ի
մոյ աստուած է :

Խոստովան եղէց քեզ 'ի ժո
ղովուրդս տէր , և սաղմոս ա
սացից քեզ յազինս :

Խոստովան եղէց տեառնդ ըստ
արդարութեան քո և սաղմոս
ասացից անուան տեառնդ
բարձրելոյ :

Խոստովան եղէց քեզ յաւի
տեան զի արարեր , և համբե
րից անուան քում , զի քաղցր
ես առաջի սբց քոց :

Խոստովան եղէց առ քեզ
տէր աստուած իմ բողոքով
սրտիւ իմով փառաւոր արա
րից զանուն քո յաւիտեան :

Խոստովան եղէց քեզ տէր բո
լորով սրտիւ իմով , առաջի հը
բեշտակաց սաղմոս ասացից

քեղ :

Խոստովան եղիցուք անուան
քում մեծի, զի ահաւոր և սք
է, և պատիւ թագաւորի զի
բաւունս սիրէ :

Տէր հան 'ի բանտէ զանձն իմ
գոհանամ զանուանէ քում
մէ :

ԱՂՕԹԻ ՄԱՆԱՍԷԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Տէր ամենակալ աստուած ար-
բահամու՝ իսահակայ՝ յակոբայ
և զաւակի նոցա արդարոց .
ամենակալ տէր թող զմեզս
իմ :

Ար արարեր զերկինս՝ և զերկիր , և զամենայն զարգ նոցա , ամենակալ տէր թող զմեզս իմ :

Ար կապեցեր զծով բանիւ հրամանի քո . փակեցեր զխորս , կնքեցեր ահաւոր և փառաւորեալ անուամբ քով . ամե :

Ար ամենայն ինչ սարսի և դռ զայ յերեսաց ահի զօրուէ քո . ամենակալ տէր :

Նբաւ է մեծ վայելչու թիւն փառաց սրբու թեան քո . սաստիկ է բարկու թիւն սպառնալեաց քոց ՚ի վերայ մեղաւորաց . անչափ և անքննին են սղարմու թիւնք աւե տեաց քոց . ամենակալ տէր :

'Ի ու տէր բարձեալ՝ գթած ,
 երկայնամիտ , բազում մողորմ ,
 և զղջանաս 'ի վերայ չարեաց
 մարդկան . ամենակալ տէր :
 'Ի ու աստուած՝ ոչ եղեր ա-
 սպաշխարութիւն վասն արդա-
 րոցն՝ արբահամու իսահակայ
 և յակոբայ , որք ոչ մեղան
 քեզ , ամենակալ տէր :
 Այլ եղեր ասպաշխարութիւն
 վասն իմ մեղաւորիս , զի մե-
 ղայ աւելի քան զաւագ ծո-
 վու , և բազմացան անօրէնու-
 թիւնք իմ . ամենակալ տէր :
 Չեմ արժանի հայիլ՝ և տեսա-
 նել ըղ բարձրութիւնս երկ-
 նից , 'ի բազմութենէ անօրէ-
 նութեան իմոյ . ամենակալ :

Կորացեալ եմ ես ՚ի բռնու-
թե՛նէ կապանաց երկաթից ,
և ո՛չ գոյ ինձ հանգիստ , ա :
Տարկացուցի զսրտմտու թիւն ,
և զշար առաջի քո արարի-
կանգնեցի սլատկեր՝ և բազ-
մացուցի զցասումն անձին իւ-
մոյ , ամենակալ տէր :

Եւ արդ տէր , խոնարհեցու-
ցանեմ զճուներ սրտի իմոյ , և
հայցեմ ՚ի քաղցրուէ քումսէ ,
ամենակալ տէր :

Մեղայ տէր մեղայ , և զանօ-
րէնու թիւնս իմ ես ինձէն գի-
տեմ , ամենակալ տէր :

Մղաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն՝
թող ինձ տէր , թող ինձ , և
մի կորուսաներ զիս քստ անօ :

րէնու թեան իմոյ, ամենակալ :
 Մի յաւիտեան բարկանար
 ինձ տէր, և մի յիշեր զչարի-
 սըն իմ, և մի սլարտաւորեր
 զիս ընդ իջեալսն 'ի ներքոյ
 երկրի չարեօք, ամենակալ :
 Օ, ի դու աստուած՝ աստուած
 ապաշխարողաց ես, և յիս
 ցոյց զբարերարութիւնդ քո,
 որ անարժան եմ, ամենակալ :
 Աեցու սցես զիս ըստ բազում
 սղորմութեան քում, և ես
 օրհնեցից զքեզ զամենայն ա-
 ւուրս կենաց իմոյ, ամենա :
 Օ, քեզ տէր՝ օրհնեն ամենայն
 զուարթունք երկնից, և քո են
 Վառք յաւիտեանս, ամէն :
 Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյ

Լոյն սրբ . Լյժմ և միշտ և
յաւխտեանս յաւխտէնից .
ամէն :

Լղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն
տէր , թող ինձ զմեղս իմ :
Բազումողորմ տէր , ողորմեա
ինձ :

Լստուած՝ քաւեա զիս զմեղաւ
ւորս 'ի մեղաց , և կեցո :

Լստուած՝ վթա յիս 'ի մեղու
ցեալ ծառայս , և ողորմեա
ինձ բազմամեղիս :

Լմէնօրհնեալ սրբուհի՛ և միշտ
կոյս աստուածածին Վարիամ՝
բարեխօսեա առ տէր վասն
մեր :

Լմենայն սուրբք Լստուծոյ՝

բարեխօսեցէք առ հայր ՚ի
 յերկինս վասն մեր մեղաւո-
 րացս :

Բրիտոս որդի տասուծոյ ա-
 նտխակալ , ընկալ զազաչանս
 մեր . զի ՚ի քեզ են ապաւին-
 եալ անձինք մեր :

Յաղթող զօրու թեամբ՝ սուրբ
 և կենդանաբար և պատուա-
 կան խաչի քո տէր՝ պահպանե-
 եա զմեզ :

Մաքեա տէր զհրեշտակ խա-
 զաղու թեան քո . որ եկեալ
 պահեսցէ զմեզ անխռովս ՚ի
 տուէ և ՚ի դիշերի :

Եւ մարդասիրու թեամբ քով
 յիշեա զմեզ տէր՝ յիշեա զմեզ ,
 յորժամ դաս արքայու թեամբ

բով, և ողորմեա մեզ :

Ք Ա Ր Ո Ջ

Այլեալքս 'ի խոստովանու-
թիւնն ապաշխարութեան՝ հա-
ւատով զյոյս միաճնի որդւոյն
աստուծոյ գիցուք 'ի սիրտս
մեր, խնդրելով 'ի նմանէ ըզ-
քաւութիւնն և զթողութիւնն
յանցանաց մերոց : Ասնն զի
նա ինքն է նախախնամօղն աս-
տուած յաւխտենականն, որ եկն
կամաւ հօր 'ի վրկել զարարա-
ծքս, և ասաց՝ զինքն լինիլ
քաւիչ մեզաւորաց, յոյս ա-
պաշխարողաց, շնորհելով ըզ-
հանգիստ աշխատելոց, բն-
դունելով զճանրաբեռնեալքս

և զտաժանեալքս մեղօք յա-
 պաշխարու թիւն քաւու թէ :
 Արդ՝ եկայք ամենեքեան , խո-
 նարհեալ անձամբք՝ բեկեալ
 սրտիւք՝ անկցուք և լացցուք
 առաջի տեսուն արարչին մե-
 լոց . զի անցուսցէ ՚ի մէնջ ըղ-
 ցասու մն սլատու հասի յանցա-
 նաց մերոց բարերարու թիւն
 իւրով : Ամենակալ տէր աստ-
 ուած մեր՝ կեցո և ողորմեա :

Զ Ղ Ձ Ո Ի Մ Ն

Անդայ ամենասուրբ եր-
 ըրորդու թեանն՝ հօր և որդւոց
 և հոգւոյն սրբոց : Անդուց-
 եալ եմ աստուծոյ : Խոստովա-
 նիմ առաջի աստուծոյ՝ և սրբ-

բուհւոյ աստուածածնին՝ և
 առաջիքո հայր սուրբ՝ զամե-
 նայն մեղս զոր դործեալ եմ :
 Քանզի մեղայ խորհրդով բա-
 նիւ և գործով, կամայ և ա-
 կամայ, գիտու թեամբ և ան-
 գիտու թեամբ, մեղայ աստու-
 ծոյ : Մեղայ հոգւովս և զօ-
 բու թեամբ սորա, մտօքս և
 շարժմամբ սորա, մարմնովս և
 զգայու թեամբ սորա : Մեղայ
 զօրու թեամբ հոգւոյս, խորա-
 մանկու թեամբ, անդգամու-
 թեամբ, յանդգնու թեամբ և
 երկչոտու թեամբ, շռայլու թբ
 և ժլատու թեամբ, զեղխու-
 թեամբ և անիրաւու թեամբ,
 շարահաւանու թեամբ, յու-

սահառու թեամբ և թերամբ
 տու թեամբ մեղայ աստուծոյ :
 Մեղայ չար խորհրդով մտացս ,
 նենգու թեամբ , ատելու թք ,
 խեթիւ , մախանօք , յաչաղա-
 նօք , թուլու թեամբ , պոռնը-
 կական խորհրդով , արուական ,
 իգական , անասնական , գը-
 րատական , գաղանձական , 'ի
 դիշերի և 'ի սուրնջեան , ե-
 րաղական գիծու թեամբ , և
 անըջական գարշ աղտեղութի
 մեղայ աստուծոյ : Մեղայ ցան-
 կու թեամբ մարմնոյս . հեշտու-
 թեամբ , պղերպու թեամբ ,
 յօրանջմամբ քնոյ , շարժու թք
 մարմնոյս , և զազրապործու-
 թեամբ 'ի պէս պէս ախոսս ,

Հեշտալըու թեամբ լսելեացս ,
 արատու թեամբ աչացս , ցանկ
 կու թեամբ սրտիս , իդու թի
 ուրնդացս , սլաղշոտու թեամբ
 բերանոյս , անժուժկալու թի ,
 շուայտու թի և արբեցու թի ,
 մեղայ աստուծոյ : Մեղայ չա
 բաբանու թեամբ լեզուիս , սը
 տախօսու թեամբ , սուտ երդ
 մամբ , երդմնադանցու թեամբ ,
 հակառակու թեամբ , վիճա
 բանու թեամբ , բանաարկու
 թեամբ , շոգմոգու թեամբ ,
 բսու , դատարկաբանու թի և
 ծաղու , դրախօսու թեամբ ,
 հերձախօսու թեամբ , և անիւ
 ծաբանու թեամբ , տրանջկլով ,
 դժգոհեկլով , բամբասեկլով և

հայհայելով, մեղայ օյ : Մեղայ
 դողու թեամբ ձեռացս . ագա-
 հելով, դրկելով, հարկանելով
 ստանանելով, և ընդ փարչս ա-
 ծելով, մեղայ օյ : Մեղայ ամե-
 նայն յօգուածովք շինուածոյս
 և ամենայն անդամօք մարմ-
 նոյս . հնգեակի զգայարանօքս,
 և վեցեկի շարժմամբս, վերամ-
 բարձ ասնահարու թեամբ, և
 վայրաբարչ մեզկու թեամբ .
 յաջ և յահեակ խտորելով,
 դառաջնոցն մեղանչելով, և
 վերջնոցն շար նշաւակ փոխով,
 մեղայ օյ : Այլև մեղայ եօթ-
 նիցս յանցանօք՝ մահացու մե-
 ղօք . հստարտութ՝ և մասամբ
 նորին, նախանձու՝ և մասամբք

նորին . բարկու թեամբ՝ և մա
 սամբք նորին . ծուլու թեամբ՝
 և մասամբք նորին . ագահու
 թեամբ՝ և մասամբք նորին .
 որկրամուլու թի՛ք՝ և մասամբք նո
 րին . բղջախահու թի՛ք՝ և մասամբք
 նորին մեղայ ար : Այլև մեղայ
 ամենայն պատուիրանայն առ
 առ ծոյ , յանձնառելեացն և
 հրաժարելեացն . զի ոչ զյանձ
 նառ ահանան կատարեցի , և ոչ
 ՚ի հրաժարելեացն հեռացայ .
 Օրինա առի՛ և յորինացն
 հեղգացայ . ՚ի կարգս բրիա
 տոնէու թեան հրաւիրեցայ՝ և
 գործուս անարժան գտայ . գի
 տելով զչարն կամաւ կորացայ ,
 և ՚ի բարեաց գործոյ ևս ինձէն

հեռացայ . վայ ինձ , վայ ինձ ,
 վայ ինձ : Օհրն ասեմ , կամ
 զոհն խոստովանիմ , զի անթիւ
 են յանցանք իմ , անասելի են
 անօրէնու թիւնք իմ , աննե-
 րելի են ցաւք իմ , և անբժրշ-
 կելի են վէրք իմ , մեղայ օյ :
 Հայր սուրբ՝ զքեզ ունիմ
 միջնորդ հաշտութեան և բա-
 րեխօս առ միածին սրդին աս-
 տուծոյ . զի իշխանու թեամբդ
 որ տուեալ է քեզ , արձակեա-
 ցես զիս ՚ի կապից մեղաց ի-
 մոց , աղաչեմ զքեզ :

ՅԵՏ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ

Վիր տէր պահապան բերանոյ
 իմոյ և դուռն ամուր շրթանոյ

Իմաց, զի մի՛ խոտորեացին սիրա
 իմ բանիւ չարու թեան :

Սուաւ ինձ տէր և ողորմե-
 ցաւ և աւեր եղեւ ինձ օգնա-
 կան : Սուաւ տէր ձայնի լալոյ
 իմոց, լուաւ տէր աղօթից ի-
 մոց, և տէր զխնդրուածս իմ
 ընկալաւ :

Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես
 դու, և ես այսօր ծնայ ըզ-
 քեզ : Վիճակք ելին ինձ ընդ
 ընտիրս, և ժառանգու թիւն
 իմ հաճոյ եղեւ ինձ :

Գարձոյց զսուգ իմ յուրախու-
 թիւն, զերծ յինէն զբուրձ
 իմ և ինձ զգեցոյց զուրախու-
 թիւն : Գարձր առնեմ զքեզ

տէր զի ընկալար զիս, և ոչ
 ուրախ արարեր զթշնամիս իմ
 յիս :

Փրկեցեր զանձն իմ 'ի մահ-
 ուանէ, զաչս իմ յարտասուաց,
 և զոտս իմ 'ի գայթակղութե-
 նէ : Տէր աստուած իմ կար-
 դացի առ քեզ և բժշկեցեր
 զիս, տէր հաներ 'ի գժոխոց
 զանձն իմ :

Ես ասացի 'ի զարմանալ ի-
 մում, թէ ընկեցայ ուրեմն
 յերեւաց աչաց քոց : Ասան
 այսորիկ լուար ձայնի աղօթից
 իմոց յաղաղակել իմում առ
 քեզ :

Եհա 'ի խաղաղութիւն գար-
 ձաւ դառնութիւն իմ, փրու-

կեցեր զանձն իմ զի մի կոր-
 եայց, և ընկեցեր յետոյ զա-
 մենայն զմեզս իմ: Տէր վասն
 այսորիկ պատմեցաւ քեզ, զար-
 թուցեր զանձն իմ, դարձու-
 ցեր զհոգի իմ, մխիթարեցայ
 և կեցի:

Տուր զօրութիւն ծառայի քո
 կեցո զորդի աղախնոյ քո և ա-
 բա առ իս նշան բարութեան:
 Տեսցեն ատելիք իմ և ամա-
 չեսցեն, զի դու տէր օգնե-
 ցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս:
 () Դնեա ինձ տէր աստուած
 իմ, և փրկեա զիս ըստ ողոր-
 մութեան քում: () Դնական
 և փրկիչ իմ ես դու և ես ՚ի
 բանս քո յուսացայ:

()գնեա ինձ ըստ բանի քու մ
 և կեցո զիս , և մի յամօթ առ
 ներ զիս 'ի յաւսոյ խմելէ : ()գ-
 նեա ինձ և ապրեցո զիս , և
 խորհեցայց յիրաւունս քո յա-
 մենայն ժամ :

()գնական իմ լեր տէր , և մի
 անարգեր զիս , և մի թողուր
 զիս աստուած փրկիչ իմ : ()գ-
 նու թիւն ինձ 'ի տեառնէ ե-
 կեսցէ որ արար զերկինս և
 զերկիր :

Ես ոչ ևս դադարեցից օրհ-
 նել զքեզ յօրհնութիւն նոր
 զամենայն աւուրս կենաց իմոց
 յանդիման տաճարիդ ւնց :

ի իորոց սրտից իօսք ընդ աստուծոյ :

ԲԱՆ ԻԿ :

Եւ քանզի ընդ սղբաձայնիցն բանաստեղծու թեանց վերընձայելոց զգրու թի թըւոցս յարմարեցի կական և հեծու թիւն , հառաչանք կողկողագինք , դառնու թեան լալումն և արաստուաց երդ , դարձեալ սկսայց զճառ սլաղատանացս խոստովանօրէն զղջականարար զգաղանածածուկն յայտնարարաւ . զի անգրադարձու թեամբ սկզբամբն և

վերջաւորօքն բառիւք, զնոյն
համաձեւութիւնն ՚ի մի թա-
խանձ նմին մաղթանաց հոգե-
կեցոյցն խոնարհութեանս աւ-
տանօր եղից :

Մեղայ մեծիդ բարերա-
րութեան՝ անարգս մեղայ,
մեղայ ծագմանդ ճառագայ-
թից՝ խաւարս մեղայ, մեղայ
չնորհացդ անբաւ երախտ-
եաց՝ արդարեւ մեղայ, մեղայ
սիրոյդ վերնում գթութեան՝
յայտնապէս մեղայ, մեղայ
ստացողիդ յոչեութենէ՝ ըս-
տուդապէս մեղայ, մեղայ գե-
րունակ սոգոյդ գրկանաց՝ ան-
բաւս մեղայ, մեղայ աննուազ
լուսոյդ վայելման՝ նենդողս

մեղայ, մեղայ ճաշակման ան-
 ճառդ կենաց՝ բազումս մե-
 ղայ, մեղայ անհաս պարդե-
 ւացդ ձրից՝ հանապազ մեղայ,
 մեղայ դովեալ մարմնոյդ առ-
 տուծոյ՝ մահու չափ մեղայ,
 մեղայ պաշտելի արեան ա-
 բարչիդ՝ իսկապէս մեղայ : Վ-
 հա արդարեւ օրհնեալ է հա-
 տուած բանի յուսադրական
 սրտի այօր մեղայի, սոյն ա-
 պատուելի աւանդ, անմուաց
 պատուէր, հայրենեացն տուր,
 նախահարցն օրէն, համայնից
 թոշակ, անհերքելի բան, զօ-
 բաւ որ պատասխանի, կենդա-
 նու թեան կամուրջ, ախորժե-
 լի վերնոյն, սիրելի սրբոց, ան-

խորհելի կապ, հրաշալի բար-
 բառ, անշրջելի պատճառ,
 բողձալի աղերս, փափփքելի
 սեղան, սրտաբեկ հնչումն,
 անհնարից ճարակ, կարծրու-
 թեան վանիչ, աստուածա-
 պաշտից սահման, հեթանո-
 սաց դիրք, վաղնջուց կանոն,
 քրիստոնէից հարազատ, ա-
 բարչութեանն յաղթող, ան-
 ջըրպետ հղօր, խորոց ահա-
 ւոր, արուեստ բարձրութե,
 խորութիւն անչափ, հիաց-
 ման տեսիլ, խորհուրդ կրն-
 քեալ, ընդ որ չիք ումեք ան-
 ջանել, եթէ ոչ անըմբռնելի
 մտաց արագման զսա ծանիցէ:
 Զայն բարեպատեհ հրաշա-

ւորական, որ ոչ յիշատակե-
 ցաւ իսկէ ըջին դատակնիք դա-
 սուն լքելոյ . գուցէ առ նմին
 խղեալ համառօտ զլքիժակն ի-
 րաւանց մահուն հասելոյ ,
 յորմէ ընտրու թիւնն ապա
 գործ եղեալ, զսահմանն յաւի-
 տենական քակտեցէ : Օտրդ
 փառաց մեծութե, որով նոյն
 ինքն ապառւածութիւնն պաա-
 կեալ բարդաւաճի : Բանգի
 մի որ դիմեալ կալաւ զեղջե-
 րաց սեղանոց այսր սրբութե,
 և ոչ առ ժամայն պրծեալ ի
 պատժոց անարատ դտաւ : Իսկ
 եթէ Մքար զարմեան, և Սա-
 լուղ կիսեան, և Յուդա սխմե-
 եան, ասելով զսոյն ոչ արդարա-

ցան, և ես վկայեմ իբրև ամբօր
խաւարովանեալ զայս պայման
բանի, զի ակամայիցն բռնա-
դատելոց ոչ է կատարեալ սեր-
ուստի և ոչ բովանդակապէս
վերկու թիւն: Իսկ ես կամաւ
համբուրեմ դարձեալ կրկնե-
լով զերջանիկ բանիդ զվերաու-
թեան հարստացս:

Սեղայ երախտեացդ մտաւ
ցու թեան՝ վերստին մեղայ,
մեղայ մարմնոյ ձեռն յողի հա-
րեալ՝ յիմարս մեղայ, մեղայ
առ կեանսդ դրժողու թեան՝
իսկ և իսկ մեղայ, մեղայ բա-
նիդ աստիսաւ առնելոյ՝ չարա-
չար մեղայ, մեղայ ի յօր առ-
աակման ինձէն ստիպեալ վատ

Թարս մեղայ, մեղայ պարտա-
 կանս անկե՛նդան մահուն՝ ձա-
 ղելիս մեղայ, մեղայ անպատ-
 կառս քո բարձրու թե՛ տաղտ-
 կալիս մեղայ: Ա՛լ երջին ինձ կըր-
 կին աշխարհոգեւոր՝ զի ՚ի
 կորուստ և ՚ի կործանու մն ինձ
 երեւեցաւ, զի անդարձս վա-
 րատեցայ, զի որդիս թշնամի
 Գրեցայ, զի ՚ի բարձանցն երկ-
 նից ընկեցայ, զի փուշս վա-
 րուց դիզի: Ա՛լ ևս առ սմին
 ողբք աղաղակի, զի անձամբ
 զանձն անարգեցի, զի բադին
 կորուսչին գտայ: Ա՛յլ իմն
 կսկիծ դժնդակ սրաի, զի զիս
 ունին առ որ չեմ, զարտաք-
 նայարդար բաժակս անմա-

քուր , զբռեալ որմս գարշու-
 նակ , զսին պարծանօք պաճու-
 ճեալս , զլոյսս 'ի մռայլ շքրջ-
 եալ , զգերանակիր ակնս՝ թը-
 շուսուացեալ , զջահս փառաց՝
 շիջեալ , զամենայնիւս յամե-
 նայնի ամենայն իրօք մնասա-
 կարս , առ տնօրինականն տէ-
 րունականս , առ յայտնու թիսն
 աստուածայինս , առ երեւ-
 մունն արարչագիրս , առ խո-
 նարհու թիւնն սարսափելիս ,
 առ այն զոր տեսի աչօք իսկ ի-
 մովք , առ որ մեծ է պատաս-
 իանատուս թիւնս քան առ
 համօրէն աւետարանին զար-
 մանս , հիացմունս , հոգս հա-
 լողականս , անդամմունս ան-

հընարաւ որս , թուականու
 թիւնս մտայ անբարդելիս ,
 երևունս անկատարս , իջմունս
 անհաստատս , յուսահատու
 թիւնս յարմարականս , յանդի
 մանու թիւնս պատշաճականս ,
 ճաղանս պատեհագոյնս , նզու
 վըս իրաւացիս , անէծս արժա
 նահատոյցս : Արդ այսպիսի կեն
 մեղաւորիս իմ կշտանբու թիւք ,
 և ինքնահարուած տանջանու
 ւորու թիւն :

Այլ քանզի կարող ես զայս
 ամենայն զսարսու թողուլ , և
 զխայթուածս մահու բժշկել ,
 տէր ողորմու թեանց , ասա
 ուած բողորից , Վրիստոս թա
 գաւոր բարձրեալ հօր որդի ,

ստեղծիչ գթած բարերար ,
 օրհնեալ առաւ հարուստ , ա-
 հաւոր հզօր ողորմած , տե-
 սուչ ձեռնկալ հաստիչ , ապ-
 րեցուցիչ դարմանիչ կեցու-
 ցիչ , երկայնամիտ անտխակալ
 ապաւէն , բժիշկ գովեալ երկ-
 նաւոր , անձառ լոյս կեանք ,
 յարու թիւն նորոգութի բա-
 ւու թիւն , եթէ հայեցես
 մարդասիրութիւն , ըստ որում
 քոյդ են սովորիք , նայեցեալ
 ՚ի քեզ կողկողիմ և ես , եթէ
 լուիցես , հառաչեմ . եթէ ուն-
 կըն մատուցանիցես , սրաղա-
 տիմ . եթէ անասցես , աղեր-
 սեմ . եթէ ներեցես , աղաչեմ .
 եթէ առիտ դառնայցես , դու

չեմ : Ապա եթէ անտես առ
 նիցես , կործանիմ . իսկ եթէ
 առ ոտն հարկանիցես , լամ
 եթէ զողեսպահն ոչ ընծայե
 ցես , մեռանիմ . ապա եթէ
 ահարկու դէմս ցուցանիցես ,
 սատակիմ . իսկ եթէ սաստե
 ցես , դողամ . եթէ խեթի
 տեսանես , սոսկամ . ապա ե
 թէ սաստկանաս , սարսափեմ
 եթէ հալածես , հեծեմ . իսկ
 եթէ ընդ վայր հարկանիցես ,
 հերքիմ . եթէ զողբոց վհա
 տու թիւնս ոչ առցես , տաղ
 նապիմ . եթէ խստանաս
 փախնում , ապա եթէ սպա
 նաս , ընկճիմ : Իսկ եթէ քը
 նես , քարկոծիմ . ապա եթէ

ու ժգինս ակնարկես, սուղա-
 նիմ. եթէ ոչ անխայեսցես,
 մերժիմ. եթէ կոչեսցես, խի-
 թամ. իսկ եթէ աչս յառեա-
 ցես, աղաչեմ. եթէ ձայն
 տացես, երկնչիմ: Օ բարեացն
 պարգեւ մատնեալ, դերանու-
 թիւնն թողեալ, ղնորհն լք-
 եալ, զուխտն ցրեալ, զաւան-
 զքն կենաց մոռացեալ, զհա-
 մարձակու թեանն վատահու-
 թիւն կորուսեալ, զստեղծի-
 չքդ եիցս բարկացուցեալ,
 զանձառու թիւն շնորհին ընդ-
 ոտնեալ, զպատուոյն պատկեր
 պլայլեալ: Իսկ եթէ առ այս
 կեղդ մահու հեծու թէ ցա-
 ւոյ մարդասիրեալ՝ առ իս ժա-

Տանեցուսցես, տէր Յիսուս
 Քրիստոս զազգեացն գիր ընա-
 նիլ ՚ի յիս, եթէ բժշկու թիւն
 դարարեցուցանէ զվնդս մե-
 ծամեծս, որով ամենառատ
 քաղցրութեամբ պատուաս-
 տեալ ՚ի քեզ, զքոյդ կերպա-
 բան լուսոյ նկարեալ յագի-
 վերաոխն դուեալ պնդեցայց
 քառեալ, և ստեղծեալ կրկին
 ՚ի փրկութիւն անմահաց կե-
 նացն անսխտականաց, և քեզ
 ընդ հօր հոգւովդ սրբով
 փոսք յաւիտեանս. ամէն:

Ի խորոց սրտից իծաք ընդ աստուծոյ :

ԲԱՆ ԽԵ :

Եւ արդ զի՛նչ գոյ աւսել ամաչեցելոյս յերեսաց մեծիդ ահաւ որու թե՛նէ , բայց եթէ համբանալ ե հող ՚ի բերան եղեալ լաւել ՚ի սրտի , բառ մարգարէ ու թեանն խրատու , ահա ՚ի բարւոյն կարկառեալ ՚ի յոյս : Իսկ եթէ զփռականս շարժողու թեան շրթանցս բացից , բանադատեցից խօսել կամեցեալ , դարձեալ զնոյն ձայն կրկնակական եղերերդ ու թեան լալեաց բազմու թեան խէթ մտացս յառաջադրէ :

Եւ արդ ողբակից մեծ

մեղաւորին անօրինելոյ կամաւ
առ 'ի մահ՝ զնորին գոչու մն
երկրորդեցից և ես ընդ նմին .
մեղայ տէր մեղայ , և անօրե-
նու թեանց իմոց ինձէն վկա-
յեմ : Հիւսեալ ընդ նմին զքա-
նըս յիսներորդի սազմոսին ,
անթիւս գրեմ զպարտուցս
սակ անձինս մեղաց՝ քան ըզ-
հիւղ երկրի հողմահոս փոշւոյ
ընդ օդս ամենայն տարածե-
ցելոյ :

Մեղայ յերկինս և առ աջի
քոյ , ընդ անառակ որդւոյն
պատկառեցելոյ հայրենի գը-
թոյդ վերստին դարձեալ թա-
խանձ արկանեմ . զոզորմելին
ձայն աղերսանաց արտօսրա-

ծինն ողբովք գոչման 'ի տխուր
 դէմս մատուցեալ առաջի քոյ
 տարածանեմ, հայր գթութեց
 աստուած բարորից, չեմ արե
 ժանի կոչիլ և ոչ բնաւ ին առ
 այս անուանիլ, ոչ միայն որ
 դի, այլ և անպիտան ապա
 բան վարձկան: Մեկալ զսով
 եալս տարագրական, պարտա
 կան մնասուց. և ղցաւ քաղ
 ցոյս լկանաց նեղոյս նուազե
 ցելոյս՝ կենաց քո հացիւդ բը
 ժըշկեսցես: Մեր ընդ առաջ
 քո ողորմութեամբդ 'ի սկզբ
 նաւորս ապաւինութեան. ըզ
 գեցո, գթած և անոխակալ,
 անօրինեալս մեղապարտի զնա
 խակապուտ հանդերձին ծած

կայ թ . աւանդակորոյս ձեռացս
 աղտեղեալ մեղօք՝ զկնիք մա-
 տանւոյն համարձակու թեան
 ամենառատ կամօք մտառու-
 ցեա . զգարչապարացս թշուա-
 ռութի մերկու թեան ռախցս՝
 պատսարբու թեամբ աւետա-
 րանական ամբալերարկու օ-
 ղիցս կօշկաց ՚ի յօձին թիւնից
 միշտ ամբացու սցեա : Օղու ա-
 րակդ պարարակի եզկնդ երկ-
 նայնոյ , որ է միաձինն որդիդ
 քո օրհնեալ իսկապէս մար-
 դասիրու թեամբ , կարօտելոյս
 բարեաց նուիրեա , որ մա-
 տուցեալ միշտ և անպակաս
 մնայ ՚ի լրու թեան , յարակաց
 զենեալ ՚ի սպանդարանի ան-

Թիւ սեղանոց անասառու թիւ
 բոլոր յամենեւին և բնաւ
 յամենայնում, էու թիւ յերկի-
 նրս և իսկու թեամբ ՚ի ստորի-
 նրս, աննուազ մարդկու թիւ
 և անթերի ամու թեամբ .
 փշրեալ և բաշխի ՚ի մասունս
 անհատ , զի զհամայնն հաւա-
 քեացէ առ ՚ի նոյն մարմինն
 իւրումն գլխոց . քեզ փառք
 ընդ նմին , հայր ողորմու թե ,
 յաւիտեանս . ամէն :

ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՆԻԿԻԱԿԱՆ

Չաւատամբ ՚ի մի սաստուած
 ՚ի Չայրն ամենակալ յարարին
 երկնի և երկրի, երեւելեաց

և աներեւոյթից : Այլ 'ի մի
 տէր Յիսուս Քրիստոս որդին
 աստուծոյ, ճնեալն յաստուծոյ
 հօրէ՛ միածին, այսինքն յեօուէ
 հօր : Աստուած յաստուծոյ,
 լոյս 'ի լուսոյ, աստուած ճշմարիտ
 յաստուծոյ ճշմարտէ՛
 ճնունդ և ոչ արարած : Այն
 ինքն 'ի բնութենէ Հօր, որով
 ամենայն ինչ եղև յերկինս և
 'ի վերայ երկրի, երեւելիք և
 աներեւոյթք : Ար յազադս մեր
 մարդկան և վասն մերոյ փրկու
 կութեան իջեալ 'ի յերկնից՝
 մարմնացաւ, մարդացաւ, ծը
 նաւ կատարելապէս 'ի Վարիա
 մայ սրբոյ կուսէն Հոգւոյն
 սբի : Արովեառ զմարմին զհոգի

և զմիտ՝ և զամենայն որ ինչ է
 ՚ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ
 կարծեօք: Չարչարեալ, խաչ
 եալ, թաղեալ, յերրորդ ա-
 ւուր յարուցեալ, ելեալ ՚ի
 յերկինս նովին մարմնովն՝ նրս-
 տաւ ընդ աջմէ հօր: Կալոց է
 նովին մարմնովն և փառօք հօր
 ՚ի դատել զկենդանիս և զմեռ-
 եալս, որոյ թագաւորութեն
 ոչ գոյ վասիճան: Հաւատամք
 և ՚ի սուրբ Հոգին՝ յանեղն և
 ՚ի կատարեալն, որ խօսեցաւ
 յօրինս և ՚ի մարդարէս և յա-
 ւետարանս: Ար էջն ՚ի Յոր-
 դանան, քարոզեաց զառաք-
 եալս, և բնակեցաւ ՚ի սուրբ-
 օրն: Հաւատամք և ՚ի մի մի-

այն ընդ հանրական և յառա-
քելական եկեղեցի . 'ի մի մկրթ-
տու թիւն , յապաշխարու թի ,
'ի քաւու թիւն և 'ի թողու-
թիւն մեղաց : Վ յարու թիւնն
մեռելոց , 'ի դատաստանն յա-
ւիտենից հոգւոց և մարմնոց ,
յարքայու թիւն երկնից և 'ի
կեանսն յաւիտենականս :

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն ,
յորժամ ոչ էր Արդի , կամ էր
երբեմն , յորժամ ոչ էր սուրբ
Հոգի , կամ թէ՛ յոչեից եղեն
կամ յայլմէ էու թենէ ասեն
լինիլ զԱրդին աստուծոյ և
կամ զսուրբ Հոգին . և թէ՛
փոփոխելիք են կամ այլայլելիք ,
զայնպիսիսն նզամէ կաթողիկէ

և առաքելական եկեղեցի :

Ի սրբոյ Լուսաւորչէն մերմէ սասցեալ :

Իսկ մեր փառաւորեացուք
որ յառաջքան զյաւիտեանս,
երկիրպագանելով սրբոյ Ար-
րորդութեանն և միոյ ասա-
ուածու թեանն Հօր և Արդ-
ւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից, ամէն :

ՄՁԻ Ի ՄԱՏՉԻԼՆ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆ

Հաւատամ տէր օգնեա ան-
հաւատութեանս հմոյ :

Տէր և դու գիտես զի սիրեմ
 դքեղ :

Տէր չեմ բաւական եթէ ընդ
 յարկաւ իմով մտցես :

Էս արդարու թեամբ երեւե
 ցայց երեսաց քոց և յագե
 ցայց յերեւիլ փառաց քոց :

ԱՂՕԹԻ ԳՈՅՈՒԹԵԱՆ

ՅԵՏ ԶԱՂՈՐԳՈՒԹԵԱՆ

Ըստուած մեր և տէր մեր ե
 րեւեցաւ մեզ, օրհնեալ եկել
 անուամբ տեառն :

Քրիստոս սստուած իմ սրբե
 ւա և զօրացո զիս :

Ի նենդու թենէ չարին պահ

եա զիս :

Ի ժամու մահուան իմոյ կոչ

եա զիս :

Ի լոյս երեսաց քոց հանգսն զիս :

Եւ ընդ հրեշտակս քո օրհնե

ցից զքեզ յաւիտեանս յաւի

տենից :

Ի ցաք ՚ի բարու թեանց քոց

տէր ճաշակելով զմարմին քո և

զարիւն , փառք ՚ի բարձունս

կերակրողիդ զմեզ :

Որ և հա

նապազ կերակրես զմեզ՝ առա

քեան առ մեզ զհոգեւոր քո

զօրհնութիւն , փառք ՚ի բար

ձունս կերակրողիդ զմեզ :

Վոհանամք զքէն տէր որ կե

րակրեցեր զմեզ յանմահական

սեղանոյ քո . բաշխելով զմար-
մին և զարիւնդ 'ի փրկուլթի
աշխարհի և կեանք անձանց
մերոց :

Օտու կենաց տնկեալ յա-
դին սուրբ կոյս՝ որ զհայրա-
ծինն բղխեցեր զծաղիկ և ե-
տուր 'ի ժամու զորդին սը-
տուղ մարդկան , զորոյ զմար-
մինն ճաշակեալ անմահացաք
յուսով . վասնորոյ օրհնարա-
նեմք զքեզ յաւուր քո ծնըն-
դեան :

Ար վառեցար 'ի յարփուոյն և
ոչ կիզար ըստ մորենւոյն , այլ
ետուր զհացն կենաց կերա-
կուր բանաւորաց , բարեխօս

եա առ քրիստոս ջնջել զգիր
մեղաց մերոց :

ՅԵՏ ՀԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Ի խորոց սրտից խոսք ընդ աստուծոյ :

ԲԱՆ ՂԵ :

ՄՐԵԳԱԿՆ արդար , ճառա-
գայթ օրհնեալ , յուսոյ կեր-
պարան , փափաք անձկու թե ,
բարձրեալ անքնին , զօրեղ ան-
պատում , բարւոյ բերկրու-
թիւն , յուսոյ տեսութիւն ,
գովեալ երկնաւոր , թագա-
ւոր փառաց , Քրիստոս արա-
րիչ , խոստովանեալ կեանք ,
Եւ արդ զթերութիւն վրի-

պանայ բազմասխալ ձայնի եղ
 կելոյս ամենազօրդ բանիւ լը
 ցեալ մատուցես յաղերս հա
 ճու թեան հօր քում բարձրե
 լոյ : Ար վասն իմ 'ի փորձ եկիր
 անիծից , կերպարանեալ զիմ
 նմանութիւն , ամենեւին կե
 նաց օրհնութիւն , վերնոց և
 ներքնոց բարեխնամող տեսուչ
 համայնից : Օ ի թէ յանձն ա
 ուեր մեռանիլ վասն իմ , առ
 տուած և տէրդ բոլորեցուն ,
 որչափ հաճեացիս առաւել և
 այժմ վտանգաւորս կրից կա
 բեկցել , ընդ իմ պարտաւորիս
 միշտ աղօթելով աղգակցաւ
 մարմնոյդ առելոյ 'ի մէնջ' առ
 համասպատիւդ քո հայր :

Այլ վասն արեանդ պատ-
 ուականի միշտ մատուցելոյ ՚ի
 հաճութիւն կամաց առաք-
 շից՝ բարձցին վտանգք մեղու-
 ցեալ դատապարտելոյս, թող-
 ցին պարտիքն, ապաքինեցի
 սոճոթն, մոռացին պատկա-
 ոանքն, բարեգործեցին դա-
 տաքնիքն, սատակեցին որ-
 դունքն, վերացի լալն, հան-
 դարտեցէ կրճումն ատաման-
 ցն, սպառեցին ողբքն, հառ-
 ցին արտասուքն, մերժեցի
 սուղն, հալածեցի խաւարն,
 վատնեցի հուրն սաստիկու-
 թեան, հերքեցին տանջանա-
 քանքն բազմօրինակք :

Այլեւցեն գ թու թիւնք կա-

Մողիղ և պարգեւողիղ կենաց
 ամենից, ծագեսցի լոյսդ, ա-
 րագեսցէ փրկութիւնդ, հաս-
 ցէ օգնութիւնդ, ժամանես-
 ցէ այցելութիւնդ, կանխես-
 ցէ ցօղդ ողորմութեան, յա-
 ռաջեսցէ արբուսցէ զանդաս-
 տանս սրասքեալ՝ անկեալ ոս-
 կերացս թշուառու թեամբ 'ի
 վիհն մահու, ծաղկեցուսցէ
 պողաբերեսցէ բաժակդ երկ-
 նաւոր արեան կենարարիդ
 զերկիրս խնամեալ աւուրն լու-
 սոյ, որ անծախսապէս միշտ
 պատարագի յիշատակ կենաց
 փրկութեան հոգւոց ննջեցե-
 լոց : Օ, ի ամենայնիւ մահաց-
 եալ հոգիս մարմնովս մեղաց՝

ջնորհօք քո , գթած , 'ի քեզ
 զօրացեալ քեւ նարողեցայց ,
 զատեալ 'ի մեղաց անմահ կեն-
 դանու թեամբ 'ի յարու թեանն
 արդարոց , հօր քում օրհնեց-
 եալ : Մնդ որում քեզ փառք ,
 և հոգւոյդ սրբոյ բարերա-
 նու թիւն վայելչական գոհու-
 թեամբ , այժմ և միշտ և յա-
 ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ի խորոց սրտից խօսք բնդ աստուծոց :

ԲԱՆ խԹ :

Եւ արդ մի տիրեացեն ա-
 նօրէնու թիւնք քում պատկե-
 ըիս կայսերականի արքայու Նդ .

վերնաւմ, աստուած բոլորից
 լուսոյ, մի կապտեացէ դոռու
 զքն ասպտամբ զզարդ փչմանդ
 շնորհի 'ի քո ստեղծեալս կեր-
 պէ . մի թաղաւ որեացէ մեզ
 քնն խափանեալ՝ մարմնոյս մա-
 հացուի առ 'ի գրաւել զիս 'ի
 նոյն : Չիք իմ թաղաւսր առ
 իշխել շնչոյս՝ բաց իքէն, Քը-
 բիստոս, որ անբռնադատ հնա-
 զանդեցուցանես լծոյն քաղց-
 րու թեան, որ բառնաս զկա-
 բիս մեղաց ամենակարդ բա-
 նիւ, որ արեամբդ քո ստա-
 ցար և մարմնովդ կերակրեցեր
 որ կարգեալ սահմանեցեր
 ուխտ կենաց անփոխադրելի,
 որ հոգի քո կնքեալ կցորդ

քեզ գրելով, հօր քում մա-
 տուցեր ժառանգակցապէս .
 որ յանուն զե՛նման միշտ յի-
 շատակաւ քո չարչարանաց առ
 նոյն բարերար աղօթել համար-
 ձակեցեր, ստեղծիչ ամենից
 և կեանք: Կու ես աստուած
 ամենայն հոգւոց, որ մեծա-
 ցուցեր զայս սուրս շնորհաց
 քան զամենայն գործոց քո հը-
 րաշս . ոչ զերկինս իւրովքն
 զարդուք և հրեշտակացն սրայ-
 ծառու թեամբք, ոչ զերկիրս
 և զմարդկու թիւնս և որ առ
 սոսա են զարմանու թիւնք, ոչ
 զսահման լայնու թեան ծովու
 և որ ՚ի՛նմա են եղելու թիւնք,
 ոչ զանդունդս աղխիւքն հան-

գերծ և որ 'ի նման են անբա-
 ւու թիւնք, ոչ բարձրացար յօ-
 բինմամբ այսբանեօք վեհիւք՝
 որչափ առ իմս կարեկցու թի,
 յասելն քո սուրբ մարդարե-
 իւն՝ քաղցրութեանց յուսոյ
 բարութիւն, ո՞վ է աստուած
 իբրեւ զիս կարող թողուլ միշտ
 զմեզս և ջնջել զանօրէնութիւնս :
 Ահա արդ խնկեալ են բանքքո,
 ողորմած, և խոստովանեալ
 բարերարութիւնք, փառաւո-
 րեալ խորք խորհրդոցդ, և եր-
 կրպագեալ զեղմունք շնորհա-
 ցրդ :

Արդարեւ ոչ որ բաւ է յեկ-
 ցրս թարգմանել խօսիւք նիւ-
 թահան լեզուի 'ի մասանց այ-

տի քու մէջ գլխու թեանց զոր
 առ իս ցուցեր, յօրինիչ քան
 զի և մեծ իսկ է զօրու թիւն՝
 զհնացեալն անդրէն նորոգել
 ըստ առաջնու մն պայծառու
 թեան, քան յանգոյից ստեղ
 ծագործել: Այլ զի ոչ է քո տը
 կարու թիւն, որ զօրու թիւնդ
 ես ամենայնի, առ որ քան քո
 միայն ազդեալ՝ զլրու թիւն
 գործոցն գլխաւորէ, ահա յա
 ըիցես փառաւոր լինել, բա
 ըեգործ, ՚ի ստացուածս այս
 կրկին անյուսալի փրկութեա
 նքս: զի իրաւամբք ուխտի
 բարձրացի՝ հաստատուն եղ
 եալ մեծապէս օրհնարան ա
 լեանաց քո ձայն ՚ի քաւելոյդ

շնորհ ծանուցեալ, ողորմու-
 թեան լուսովդ ուղերձեալ,
 քան ՚ի ճանապարհ ստեղծա-
 նելոյն: Օ ի առ մինն արա-
 ըիչ միայն ճանաչիս, իսկ առ
 միւսն՝ առաջնով կոչմամբն և
 երախտաւոր, ընդ կերպացու-
 ցանելոյն և քաւիչ, ընդ նո-
 թողելոյն և բարերար, ընդ
 հաստելոյն և ողորմած, ընդ
 կազմելոյն և հնարաւոր, ընդ
 յօրինելոյն և հեղ, ընդ նկա-
 րելոյն ամենազօր, ընդ առաջ-
 նորդելոյն և լոյս, ընդ տածե-
 լոյն հովիւ, ընդ դարմանելոյն
 խնամիչ, ընդ սղջ պահելոյն
 բժիշկ, ընդ ձեռնկալու թե՛ն
 զօրաւար, ընդ անպարտուե՛ն

Թագաւոր , ընդ արարչու-
 թեանն քաղցր , ընդ ամենա-
 տուր պարգևացն առատ , ընդ
 միշտ անսալոյն ներող , ընդ ոչ
 բարկանալոյն անոխակալ , ընդ
 կարեացս վշտակցելոյ ծածկա-
 գէտ , ընդ յանձանձելոյ գը-
 թոցն ապաւէն , ընդ գերու-
 նակ գորովոյն աստուած , ընդ
 անսպառ բարութեանն՝ օրհ-
 նեալ յամենայնի :

Արդ որպէս ստեղծեր մինչ
 ոչն իսկ էի , և ծանուցար ինձ
 գոյացուցիչ , և այժմ վհոգի
 մաղթողիս մարմնոյս տաղա-
 ւարաւ յարդարեա անդրէն
 վերստին յանարատութի մա-
 քուր սրբութեան նախնի լի-

ներլուծեանն . զի բազմասցի
 առաւել աճեցուն եղեալ յա-
 ճախ տուչսւթիւն անսահմա-
 նելի քոյդ սքանչելեաց նորոգ
 ներկայիս , քան զանցելոց հնո-
 ցն ստուերականաց : Եւ ընդ
 ճառելոյս զթիւս մեղացս՝ որ-
 քան մտացս թեւս ընթանաց
 զանբերելիսն յիշատակել , ար-
 դարացայց յանուն քո հզօր .
 և ՚ի սլատմելս ինձէն զանձին
 իմոյ բիծ , և դու թողցես
 զամբարշտութիւնս բազում
 մեղանաց խոստովանելոյս , հը-
 ղօր , ծածկատես , ամենափր-
 կիչ . զի մի ծայրագոյն լու-
 թեամբ աւետեացս , դարձ-
 եալ նախնունն կարօտեցայց՝

երանելով սաղմոսիւնն զչնորհօք
 փրկեալսն մկրտու թեամբն . և
 փշովք մեղաց յոգի խոցոտել,
 ձեռնքո մխեսցի յիս առաւ
 ւելապէս այժմէն վերստին,
 ծանրս առնելով զբեռն պար-
 տեացս քան զքաղցրութիւնն
 սարգեւացդ . այլ ազատեա
 զիս օրհնաբանեալ հոգւովդ
 սրբով, աղաչեմ զքեզ՝ տէր ա-
 մենայնի, յօրինաց մեղացն և
 մահու : Քաւ լիցի, թէ անկ-
 ցի ընդ տկարութեամբ սահ-
 մանաւ ճշմարտութեանդ ծա-
 դումն իբրեւ զգրոյն օրինակ .
 քանզի ուր քաւութիւնն է
 թագաւորեալ՝ վտարեալ են
 մեզք, և ՚ի խրախոյս կենդա-

նի բանիդ՝ ոչ է յուսահատու
 թիւն , և ամբարձեալ քոյոցդ
 շնորհաց՝ հալածեալ են պար
 տիքն , և մերձ գողով ձեռինդ
 աստուծոյ՝ ոչ գոյ անհնարու
 թիւն , այլ ամենեւին լուսա
 ւորութիւն , բովանդակասէս
 զօրութիւն , անպարտելի կա
 ըողութիւն : Քո է փրկուի ,
 կենդանութիւն , նորոգութի ,
 ողորմութիւն , միանգամայն և
 քաղցրութիւն , արքայութի ,
 անեղծութիւն և փառք յա
 ւիտեանս , ամէն :

ԼՂՕԹՒՅ

ԵՐԵՎՈՅԵԱՆ ԿԱՄ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

Հայր մեր որ յերկինս ես՝
 սուրբ եղիցի անունն քո, եկես-
 ցէ արքայու թիւն քո, եղիցին
 կամք քո որպէս յերկինս և
 յերկրի, զհաց մեր հանապա-
 զորդ տուր մեզ այսօր, թող
 մեզ զպարտիս մեր՝ որպէս և
 մեք թողումք մերոց պարտա-
 պանաց, և մի տանիր զմեզ ՚ի
 փորձութիւն, այլ փրկեա ըզ
 մեզ ՚ի չարէ, զի քո է արքա-
 յութիւն և զօրութիւն և
 փառք յաւիտեանս յաւիտե-
 նից, ամէն :

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ աստուծոյ :

ԲԱՆ ԶԴ :

Աճ յաւիտենական , բա-
րերար և ամենակալ , ստեղծիչ
լուսոյ , և յօրինիչ գիշերոյ .
կեանք 'ի մահու , և լոյս 'ի
խաւարի . յոյս ակն ունողաց ,
և երկայնատու թիւն տարա-
կուսելոց : Ար ամենարուեստ
իմաստու թեամբ քո՝ դարձու-
ցանես յայդ զստուերս մա-
հու , աննուաղ ծագումն և
անմուտ արեգակն . քանզի ոչ
զօրէ ծածկել զփառս սերու-
թեան քո խաւար գիշերոյ :
Արում կրկնի ծունր երկրպա-
գու թեան ամենայն եղելոց՝

երկնաւորաց և երկրաւորաց ,
 և սանդարամեռականաց , որ
 ըսես զհեծութիւն կապելոց ,
 և հայիս յաղօթս խոնարհաց ,
 և ընդունիս զխնդրուածս նո-
 ցա . աստուած իմ և թագաւ-
 որ իմ . կեանք իմ և ապաւէն
 իմ . յոյս իմ և վատահու թիւն
 իմ . յիսուս քրիստոս աստուա-
 ծըդ ամենայնի . սուրբդ հան-
 դուցեալ 'ի հոգիս սրբոց մը-
 խիթարութիւն վշտաց՝ և քա-
 լարան մեղուցելոց , որ գի-
 տես զամենայն յառաջքան ըզ-
 լինել նոցա . առարեա զսլահ-
 պանողական զօրութիւն աջոյ
 քո , և փրկեա զիս յերկիւղէ
 գիշերի և 'ի դիւէ չարէ :

Արդէս զի զյիշատակ սոսկալի
 և սուրբ քո անուանդ՝ միշտ
 համբուրեալ շրթամբք հոգւ
 ւոյ՝ ըղձութեան շնչոյ, կեցից
 պահպանեալ ընդ այնոսիկ՝ որ
 կարգան զքեզ ՚ի բոլոր սրտէ :
 Եւ ՚ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նը
 շանիդ, զոր աստուածային ար
 եամբդ քո ներկեալ նորոգե
 ցեր, և ՚ի նոյն շնորհ որդե
 գըրութեան զմեզ մկրտեցեր,
 և ՚ի փառս պատկերի քո նը
 կարեալ՝ յօրինեցեր, այսու
 պարգևօք աստուածականօք՝
 ամաչեսցէ սատանայ . քակ
 տեսցին մեքենայքն, բարձցին
 որոգայթքն, պարտեսցին մար
 տուցեալքն . պակասեսցին

զէնքն սայրասուրբ . մերժես-
ցի մէզն . փարատեսցի խա-
ւարն . մեկնեսցի մառախուղն :
Բազուկ քո հովանասցի , և աջ
քո կնքեսցէ . վասն զի գթած
ես և ողորմած , և անուն
քո կոչեսցեալ է 'ի վերայ ճա-
ճառայից քոց : Եւ քեզ ընդ
հօր՝ հոգւովդ սրբով՝ փառք և
իշխանութիւն յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն :

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ աստուծոյ :

ԲԱՆ ԺԲ :

Բնկալ քաղցրութեամբ ,
տէր աստուած հղօր , զդառ-
նացողիս զաղաչանս , մատիր

գթու թեամբ առ պատկառ-
 եալս դիմօք . փարատեա , ա-
 մենասպարդե , զամօթական
 տխրու թիւնս . բարձ յինէն ,
 ողորմած , զանբերե լի ծանրու-
 թիւնս . անջրպետեա , հնար-
 աւոր , զմահացու կրթու-
 թիւնս . աւարեա , միշտ յաղ-
 թող , զխաբողին հաճու-
 թիւնս . բացադրեա , վերնա-
 յին , զմոլեւոյն մտախուղ ,
 կրնքեա , կեցուցիչ , զկորուս-
 շին ընթացմունս . ցրուեա ,
 ծածկատես , զրմբընողին չար
 գտմունս . խորտակեա , անքն-
 նին , զմարտողին դիմեցմունս .
 Տեառնագրեա քո անուամբդ
 զուսանցոյց երգ յարկիս .

պարիակեա քո ձեռամբդ ,
 դառաստաղ տաճարիս , գրծա-
 դրեա քո արեամբդ զմուտ
 սեմոց սենեկիս , կերպացո զքո
 նշանդ 'ի հետս ելից մաղթու-
 ղիս , ամրացո քո աջովդ զհան-
 դբստեանս խշտի , մաքրեացես
 'ի հաղբից զճածկարանս ան-
 կողնոյս , պահեացես քո կա-
 մօքդ զոսառապեալ անձն ող-
 ւոյս , անխարդախ արասցես
 զքո շնորհն զ շունչ մարմնոյս ,
 կացուսցես շրջափակ զպար զօ-
 բուդ երկնայնոյ , կարգեացես
 'ի գիմի ընդդէմ դիւացն դա-
 սու : Տուր հանգիստ բերկ-
 բութն մահահանգոյնս նիրհ-
 մանս 'ի խորութեան գիշերիս ,

բարեխօսու թեամբ հայցու ա-
 ծոց սրբոյ աստուածածնիդ և
 ամենայն ընտրելոց : Ամփոփ-
 եալ պարուրեա զպատու հան-
 տեսու թեանց զգայարանացս
 իմաստից անդարհուրելի զե-
 տեղմամբ 'ի ծփական խռովու-
 թեանց , կենցաղական զբաղ-
 մանց , անըջական երազոց , խո-
 լականոց ցնորից , յիշատակա-
 քո յուսոյդ անմխասելի պաշտ-
 պանեալ : Ալ սթափեալ վե-
 րբստին 'ի նընջմանէ ծանրու-
 թեան ամենազգաստ արթնու-
 թեամբ , հոգենորոգ զուար-
 թու թեամբ 'ի քեղարձանաց-
 եալ զայս ձայն մաղթանաց
 բուրմամբ հաւատոց քեղ , ա-

մենօրհեալ թագաւոր փառսոց
անճառից , փառաբանողաց
երկնագուժար խմբից երգակ-
ցեալ յերկինս առաքել : Օ ի
դու փառաւորեալ ես յամե-
նայն արարածոց յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ի Ի Ր Ա Ք Ա Ն Չ Ի Ի Ր Ա Ն Չ Ի Ն

Հ Ա Ի Ա Տ Ա Ց Ե Լ Ո Ց Ի Ք Ր Ի Ս Տ Ո Ս

Չոր արարեալ է սրբոյ տեառն Ներսէսի
հոյոց կաթուցիկսսի :

Հաւատով խոստովանիմ ե
երկիրսդ ազանեմ քեզ՝ հայր ե

որդի և սուրբ հոգի, անեղ
 և անմահ բնութիւն, արարիչ
 հրեշտակաց և մարդկան և ա-
 մենայն եղելոց. ողորմեա քո
 արարածոց, և ինձ բաղմամբ
 զիս :

Հաւատով խոստովանիմ,
 և երկիրսպագանեմ քեզ՝ ան-
 բաժանելի լոյս, միասնական
 սուրբ երրորդութիւն և մի
 աստուածութիւն, արարիչ
 լուսոյ և հալածիչ խաւարի.
 հալածեա ՚ի հոգւոյ իմմէ ըզ
 խաւար մեղաց և անգիտուէ.
 և լուսաւորեա զմիտս իմ ՚ի
 ժամուս յայսմիկ աղօթել քեզ
 ՚ի հաճոյս, և բնդունել ՚ի քէն
 զխնդրուածս իմ, և ողորմեա

քո արարածոց և ինձ բազմա-
մեղիս :

Հայր երկնաւոր աստուած
Ճշմարիտ՝ որ առաքեցեր զոր-
դիդ քո սիրելի ՚ի խնդիր մո-
լորեալ ոչխարին, մեղայ յեր-
կինս և առաջի քո, ընկալ զիս
որպէս զանառակ սրգին, և
զգեցո ինձ զպատմութեանն զա-
ռաջին՝ զոր մերկացայ մեղօք
և ողորմես քո արարա :

Արդ ՚ի աստուծոյ աստուած
Ճշմարիտ՝ որ խոնարհեցար ՚ի
հայրական ծոցոյ՝ և առեր
մարմին ՚ի սրբոյ կուսէն մա-
րիամայ վասն մերոյ փրկութե .
խաչեցար թաղեցար և յարեար
՚ի մեռելոց՝ և համբարձար

փառօք առ հայր . մեղայ յերկինս և առաջի քո . յիշեա զիս որպէս զաւաղակն՝ յորժամ գաս արքայու թեամբ քով . և ողորմեա քո արարա :

Հոգի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ՝ որ իջեր ՚ի յորդանան և ՚ի վերնատունն , և լուսաւորեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ աւաղանին , մեղայ յերկինս և առաջի քո . մաքրեա զիս վերստին աստուածային հրով քով՝ որպէս հրեղէն լեղուօք սուրբ զառաքեալսն . և ողոր :

Անեղ բնութիւն , մեղայ քեզ մտօք իմովք , հոգւով և մարմնով իմով . մի յիշեր զմեզս

իմ զառաջինս՝ վասն՝ անուանեղ
քում սրբոյ . և ողոր :

Տեսող ամենայնի , մեղայ
քեզ խորհրդով բանիւ և
գործով . ջնջեա զձեռագիր
յանցանաց իմոց , և գրեա զա-
նուն իմ ՚ի գարու թեան կե-
նաց . և ողոր :

Քննող գաղտնեաց , մեղայ քեզ
կամաւ և ակամայ , գիտութիւ
և անգիտութեամբ . թողու
թիւն շնորհեա մեղաւորիս ,
զի ՚ի ճննդենէ սուրբ աւազա-
նին մինչեւ ցայսօր մեղուցեալ
եմ առաջիաստուածութեանդ
քո զգայարանօք իմովք , և ա-
մենայն անդամօք մարմնոցս .
և ողոր :

Ամենախնամ տէր, դիր պահապան աչաց իմոց զերկիւղքոսուրք՝ ոչ և սհայիլ յարատ, և ականջաց իմոց՝ ոչ ախորժել լսել զբանս չարութեան, և բերանոց իմոց՝ ոչ խօսիլ զատութիւն, և սրտի իմոց՝ ոչ խորհիլ զչարութիւն, և ձեռաց իմոց ոչ գործել զանիրաւութիւն, և օտից իմոց՝ ոչ դնալ ՚ի ճանապարհս անօրէնութեան. այլ ուղեա զշօսութումս սոցա լինել միշտ ըստ պատուիրանոց քոց յամենայնի և ողոր:

Հուր կենդանի քրիստոս, զհաւր սիւրբ քո՝ զոր արկեր յերկիր, որբոքես յանձն իմ,

զի այրեացէ զախտ հողւոյ ի-
մոյ, և սրբեացէ զխիղճ մտաց
խմոց, և մաքրեացէ զմեղս
մարմնոյ իմոյ, և վառեացէ
զլոյս գիտութեան քո 'ի սրտի
իմում. և ողոր :

Իմաստութիւն հօր յիսուս,
տուր ինձ իմաստութիւն զքա-
րիս խորհիլ և խօսիլ և գոր-
ծել առաջի քո յամենայն ժամ,
'ի չար խորհրդոց 'ի բանից և
'ի գործոց փրկեա զիս. և
ողոր :

Կամեցող բարեաց տէր կա-
մարար, յի՛ թողուր զիս 'ի կա-
մրս անձին իմոյ գնալ. այլ ա-
ռաջնորդեա ինձ լինել միշտ
ըստ կամաց քոց բարեսիրաց

և ողոր :

Արքայ երկնաւոր , տուր
ինձ զարքայութիւնքս՝ զոր
խոստացար սիրելեացքոց , և
զօրացո զսիրտ իմ ատել զմեզս ,
և սիրել զքեզ միայն , և առ-
նել զկամսքո , և ողոր :

Խնամող արարածոց , պահ
եա նշանաւ խաչիքո զհոգի և
զմարմինս իմ՝ ի պատրանաց մե-
զաց , ի փորձութեանց դիւաց ,
և ի մարդոց անիրաւաց , և
յամենայն վտանգից հոգւոյ և
մարմնոյ . և ողոր :

Պահապան ամենայնիքրիս-
տոս , աջքո հովանի լիցի ի վե-
րայ իմ՝ ի տուէ և ի գիշերի ,
ի նաօիլ ի տան , ի գնալ ի

Ճանապարհ , 'ի ննջել և 'ի
 յառնել , զի մի երբէք սասաւ
 նեցայց . և ողոր :

Ըստուած իմ , որ բանաս
 զձեռն քո , և շուռս զամենայն
 արարածս ողորմութեամբ քով ,
 քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ .
 դու հոգա և պատրաստեա
 զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ ի-
 մոյ յայսմ հետէ մինչև յաւիտ
 եան . և ողոր :

Բարձուցիչ մուտքեւոց , դար-
 ձո զիս 'ի չար ստիպութեանց
 իմոց 'ի բարի ստիպութիւն ,
 և բեւեռեա 'ի հոգի իմ զսոս-
 կարի օր մահուն , և զերկիւ
 գեհենիս , և զսէր արքայու
 թեանն , զի զղջացայց 'ի մե-

շաց և գործեցից զարդարու-
թիւն . և ողորմեա :

Աղբիւր անմահութեան ,
աղբերացո 'ի սրտէ իմմէ զար-
տասուս ապաշխարութեան
որպէս պոռնկին . զի լուացից
զմեզս անձին իմոյ յառաջ քան
զերանեղն իմ յաշխարհէս . և
ողորմեա :

Պարզեիչ ողորմութեան ,
պարզեեա ինձ ուղղափառ
հաւատով և բարի գործով ,
և սուրբ մարմնոյ և արեան
քո հաղորդութեամբ գալ
առ քեզ . և ողորմեա :

Եարերար տէր , հրեշտակի
բարւոյ յանձն արասցես զիս՝
քաղցրութեամբ աւանդել ըզ

հողի իմ, և անխռով անցու-
ցանել ընդ ջարութիւն այսու-
ցըն՝ որ են ՚ի ներքոյ երկնից .
և ողորմեա :

Սոյս ճշմարիտ քրիստոս ,
արժանաւորեա զհողի իմ ու-
րախութեամբ տեսանել զայս
փառաց քոյ ՚ի կոչման աւու-
րըն , և հանգչիլ յուսով բար-
եաց յօթեւանս արդարոց մին-
չև յօր մեծի դալատեան քո .
և ողորմեա :

Բատաւոր արդար , յոր-
ժամ դաս փառօք հօր դատել
զկենդանիս և զմեռեալս , մի-
մտաներ ՚ի դատաստան ընդ
ճառայի քում . այլ փրկեա
ղիս ՚ի յաւիտեանական հրոյն ,

և ըսելի արա ինձ զերանաւ էտ
կոչումն արդարոց յերկնից
արքայութիւնդ . և ողորմեա :

Ամենողորմ տէր , ողորմեա
ամենայն հաւատացելոց 'ի բեզ'
իմոց և օտարաց , ծանօթից
և անծանօթից , կենդանեաց
և մեռելոց . շնորհեա և թըշ-
նամեաց իմոց և ատելեաց ըզ-
թողութիւն՝ որ առ իս յան-
ցանաց . և դարձո զնոսա 'ի
չարեացն զոր ունին վասն իմ ,
զի ողորմութեանդ . բում ար-
ժանի եզիցին . և ողորմեա :

Փառաւորեալ տէր , ըն-
կալ զաղաչանս ծառայիս քո ,
և կատարեա 'ի բարի զխնդր-
ուածս իմ բարեխօսութեամբ .

սրբուհւոյ աստուածածնին և
 յովհաննու մկրտչին և սրբոյն
 ստեփաննոսի նախավկային և
 սրբոյն գրիգորի մերոյ լուսա-
 ւորչին, և սրբոյ առաքելոց
 մարգարէից՝ վարդապետաց՝
 մարտիրոսաց՝ հայրապետաց՝
 ճգնաւորաց՝ կուսանաց՝ և ա-
 մենայն սրբոց քոյ երկնաւո-
 րաց և երկրաւորաց: Աւ քեզ
 փառք և երկրբազուի անբա-
 ժանելի սուրբ երրորդուէզ
 յաւիտեանս յաւիտեանից,
 ամէն:

ԱՂՕԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

ի խորաց սրտից իօսք ընդ աստուծոյ :

ԲԱՆ ԽԱ :

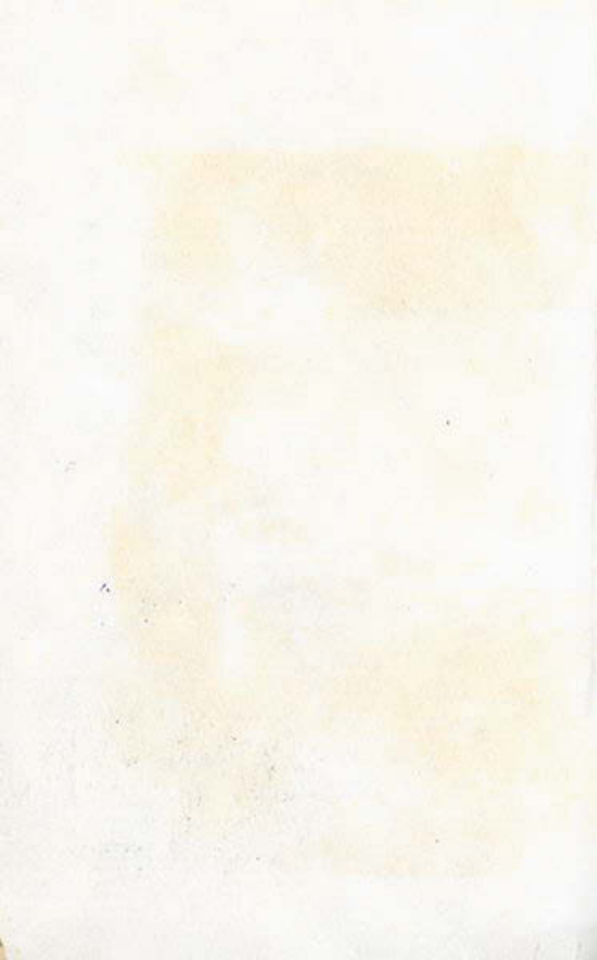
Որդի աստուծոյ կենդանւ
 ւոյ օրհնեալ յամենայնի, հօ-
 րրդ անաւորի անքննին ծը-
 նուենդ, որ տկարանայ առ 'ի
 քէն և ոչ ինչ, որ 'ի ծագել
 անասուեր նշուլից ողորմու-
 թեան քո փառաց, հալին
 մեղք, հալածին դեւք, ջնջին
 յանցանք, խրդին կապանք,
 խորտակին շղթայք, կենդա-
 նաճնին մահացեալք, բժշկին
 հարուածք, ողջանան վերք,]

բառնին ապականու թիւնք ,
 տեղի տան տիրու թիւնք , նա-
 հանջին հեծու թիւնք , փախ-
 նու խաւարն , մեկնի մէզն ,
 մերժի մառախուղն , փարատի
 մուսյն , սպառի աղջամուղն ,
 վերանայ մուժն , գնայ գիշե-
 րն , տարագրի տագնապն ,
 չքանան չարիքն , հալածին
 յուսահատու թիւնքն , և թա-
 գաւորէ ձեռն քո ամենակար ,
 քաւիչդ ամենայնի : Ար ոչ է-
 կիր կորուսանել զմարդկան ո-
 գիս , այլ կեցուցանել : Թող
 ինձ զանթիւ շարինն իմ քաւ-
 զում ողորմու թեամբդ , զի
 դու միայն ես յերկնի անձատ ,
 և յերկրի անդննին , ի տարդ

դայի, և յեզրս ծագաց աշ-
խարհի, սկիզբն ամենայնի և
յամենայնի ամենայն լրմամբ,
օրհնեալ ՚ի բարձունս և բեղ
լնդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ
փառք յաւիտեանս, ամէն :

Վ. Ե. Բ. Գ.

0015047

2013

2001

